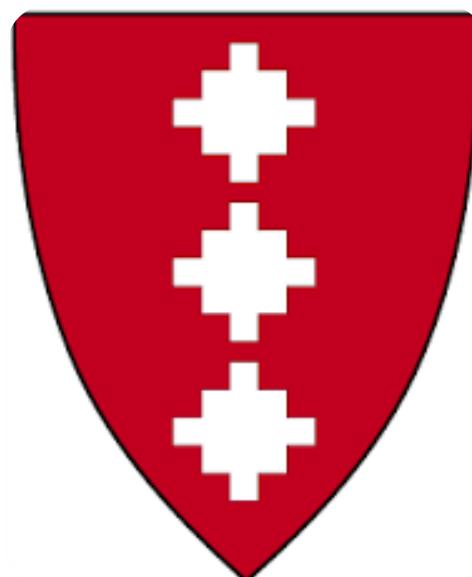

HANDLINGS -OG ØKONOMIPLAN 2025-2028, ÅRSBUDSJETT 2025

Ål kommune

Formannskapet sitt framlegg til vedtak 2025

25.11.24

**Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune**

RÅDMANNEN SI INNLEIING	2
HANDSAMING AV BUDSJETTET OG ØKONOMIPLANEN	4
OVERSYN OVER TILTAK INNAFOR KVAR SEKTOR	6
HOVUDTALA I BUDSJETTFORSLAGET	16
RAMMEENDRINGER PER TENESTEOMRÅDE	31
PERSONAL OG ORGANISASJON	35
KOMMUNEN SINE TENESTEOMRÅDE	36
SENTRALADMINISTRASJON	36
OPPVEKST	42
HELSE OG OMSORG	52
KULTUR	67
DRIFT OG UTVIKLING	70
VATN, AVLØP OG RENOVASJON – SJØLVKOST	76
INTERKOMMUNALE TENESTER	78
FINANS	79
BUDSJETTVEDTAK	82
INVESTERINGAR I ØKONOMIPLANEN	93
VERBALVEDTAK	94
BUDSJETT 2025 OG ØKONOMIPLAN 2025–2028	94
GEBYRLISTE	96

Rådmannen si innleiing

Dette dokumentet er grunnlaget for arbeidet med budsjett 2025 og økonomiplan 2025–2028 i formannskap og sektorutvala. Dokumentet viser rådmannen sine vurderingar av kommunen sitt budsjett, og dei tilpassingar som er naudsynte.

Rådmannen sitt budsjettframlegg er saldert og lagt fram i balanse.

Statsbudsjettet er lagt fram, men ikkje ferdigbehandla.

Ål kommune har førebels fått ei auke i frie inntekter på 7,6 %, dvs. noko meir enn lønsoppgjerset som ligg på vel 5%.

Den nye pensjonsreforma skal delvis finansierast i 2025, og må fullt innarbeidast frå 2026.

I dette budsjettframlegget har administrasjonen forsøkt å ivareta dei politiske signal som er gjeve i strategikonferansar og andre politiske vedtak.

Bli – og bulyst skal framleis vera den overordna rettesnor for arbeidet i Ål kommune i 2025. Det er blitt omprioritert innan og mellom avdelingar og sektorar.

Dei midlar vi har klart å frigi frå drifta i 2024 er stort sett føreslått brukt til tiltak til enkelt innbyggjarar og nye barnehageplassar.

Midlar avsett til nye barnehageplassar tek utgangspunkt i at ein også i 2025 brukar Skattebøl skule til barnehage.

Nye tiltak er i hovudsak sett opp som mellombelte – ikkje varige.

(Oversikt over tiltak finnast lengre nede i dokumentet.)

I 2025 vil ein ha fokus på omstilling og driftsform spesielt i Oppvekst og Helse og Omsorg.

Vi ser at behovet for tenester hjå innbyggjarar i alle aldra er større end nokon gong.

Tilgang på arbeidskraft har aldri vert vanskelegare.

Ein skal ha fokus på å behalde dei tilsette vi har – og rekruttera nye.

Investering:

I 2025 held vi fram med å prioritere å halde ved like fram for å bygge/kjøpe nytt.

Unntak er tiltak etter ekstremvêret «Hans» og oppstart av helsetunprosjektet.

Ål kommune skal fortsette som pådrivar i bustadutvikling. Vi meiner at dette bør skje som privat offentleg samskaping.

Store delar av tiltaka etter «Hans» vert finansiert frå bundne fond.

Rådmannen har lagt opp til at årets investeringar kan gjerast **utan** bruk av lån, men frå disposisjonsfond.

Ål kommunes økonomiske situasjon:

Vi har framleis relativt høg straumpris.

Overføring frå Ål kraftverk førebels er sat til 82,5 mill. kroner.

Det er storleiken på inntektene frå Ål kraftverk som gjer at ein kan legge fram eit årsbudsjett i balanse.

Ut frå dette må rådmannen sei at Ål kommune har ein sunn økonomi, men drifta er ikkje berekraftig over tid så lenge vi er avhengig av høge kraftprisar for å drifte dei kommunale tenestene. Det er avgjerande at ein analysera demografi opp mot omfang, kvalitet og

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

struktur på tenestene vi tilbyr til innbyggjarane våre. Vi må og sjå om det er tenester ein kan produsere betre eller meir rasjonelt saman med ein eller fleire av våre nabokommunar.

Ål, 26. oktober 2024

Karsten Popp Dideriksen
rådmann

Handsaming av budsjettet og økonomiplanen

Kommunestyret skal ein gong i året vedta ein økonomiplan som skal omfatte minst dei fire neste budsjettåra. Økonomiplanen skal dekkje heile kommunen si verksemd og gje eit realistisk oversyn over sannsynlege inntekter, venta utgifter og prioriterte oppgåver i planperioden.

Budsjettet er ein bindande plan for kommunen sine midlar og bruken av desse i budsjettåret. I løyvingar til ulike føremål kan ein gjere frådrag for tilhøyrande inntekter (nettobudsjettering). Ål kommunestyre løyver nettoutgift pr. sektor og pr. avdeling i si budsjetthandsaming. I økonomistyringa er det likevel viktig og fylgje med på brutto inntekter og utgifter.

Budsjettprosessen strekkjer seg gjennom store delar av året. Føringar, vedtak og løyvingar gjennom året må innarbeidast i dei økonomiske oversiktene. Strategisamlingane i april er ein viktig arena som legg premissar og gjev politiske signal på dei ulike budsjettområda.

Rådmannen vil rå til at kommunestyret ikkje gjer vedtak om auka aktivitet gjennom året, men i staden utset desse til budsjettbehandling.

Innstilling til budsjettet frå formannskapet skal leggjast ut til offentleg ettersyn seinast 14 dagar før budsjettet blir handsama i kommunestyret.

Kommunestyret skal vedta budsjettet innan utgangen av året.

Endring frå rådmannen sitt budsjettframlegg:

Endringar av tala i økonomiplanen i den politiske behandlinga frå rådmannen sitt framlegg blir innarbeida i dokumentet.

Framdriftsplan for budsjettprosessen – Budsjett 2025

Administrativ behandling			
29. oktober	Formannskap og sektorutval	Rådmann og økonomisjef	Rådmann legg fram sitt salderte budsjettframlegg
Politiske behandling			
29. oktober	Formannskap, utvalsleiar og tillitsvalde		Budsjettarbeid
5. november	SHO, SUKO, STNR	Rådmannsteam	Ordførar sett agenda
11. november	Formannskapet	Utvalsleiarar og HVO	Formannskapet vedtek 1. innstilling til budsjett
25. november	Formannskapet	Leiar på dei ulike sektorar/avd.	Utarbeide høyringsframlegg

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

			Framleggjett blir lagt ut på høyring.
9. desember	Formannskapet	Rådmannsteam	Innstilling til kommunestyret
19. desember	Kommunestyret	Rådmannsteam og ev. andre leiilarar	Kommunestyret handsamar budsjettet og gjer endeleg vedtak av budsjett og økonomiplan 2025-2028.

Mål, verdiar og milepælar for kommunen

Økonomiplanen skal vere forankra i kommuneplanen og samfunnsdelen av kommuneplanen. I samfunnsdelen av kommuneplanen for perioden 2015–2027 er følgjande visjon vedteken:

Eit levande Ål for alle

Overordna mål:

- I Ål skal det vera godt å bu og leva
- I Ål skal alle verta sett, inkludert og respektert
- Utviklinga i Ål skal ta vare på behova til komande generasjonar
- Ål vil vera eit berekraftig lokalsamfunn, økonomisk, sosialt og miljømessig
- Ål har, og vil ha, aktive, kreative, deltagande og skapande innbyggjarar
- Ål skal vidareutvikle gode og lønsame arbeidsplassar

Verdiar for organisasjonen

Rådmannsteam har, saman med avdelingsleiatarane, kome fram til tre verdiar som skal leggast til grunn i vår framferd og oppgåveløysing. Vi vil i 2025 jobbe vidare med å innarbeide desse i heile organisasjonen.

Open Modig Grundig

Milepælar for budsjettåret 2025 og økonomiplanen 2025–2028

- Vidareutvikling av godt leiarskap
- Finne ein god strategi for utvikling av organisasjonen innanfor ei strammare økonomisk ramme
- Involvere innbyggjarane meir i utvikling av lokalsamfunnet
- Finne område vi kan forbetra til gode for brukarane, dei tilsette og samstundes innafor dei økonomiske rammene som er sett

Oversyn over tiltak innafor kvar sektor

(oppdaterte tabellar etter møte i Formannskapet 25.11.24)

Nye Driftstiltak:

- Ekstra bevilling til skadefelling kr 15 000,-
- Auke frå 2 mill. kr til 2,4 mill. utelager Oppsjø i 2025
- 50 % mellombels stilling som barnekoordinator, delt likt mellom oppvekst og helse -og omsorg kr 213 000,- (helse -og omsorg har finansiert stillinga innafor eigen ramme)
- Ekstra bevilling til rom og utstyr til undervisning i skulane kr 600 000,- i 2025
- Skulematprosjektet vidareførast i 2025 med 1 mill. kr
- Auke i driftsbudsjettet til Ål bibliotek med kr 50 000,-
- Ny garanti og serviceavtale for kinoutstyr auka med kr 25 000,- i 2025
- Medisinsk utstyr legekontoret kr 150 000,- i 2025
- Ekstra midlar til eldredag med kr 20 000,-
- Sommarhjelp i BUA kr 40 000,-
- Alle nye tiltak er finansiert frå disposisjonsfondet

Nye tiltak investering:

- Solskjerming nedre Ål skule i 2026

Vedtak i kommunestyre 2024:

- KS prosjekt «flyktningar i jobb» kr 500 000,- i eit år, finansiert av flyktningefond

Sentraladministrasjon

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		61 171	61 171	61 171	61 171
Sum Budsjettendring i år		-94	-94	-94	-94
Sum Lønns- og prisvekst		940	940	940	940
Konsekvensjusteringer		846	846	846	846
Konsekvensjustert ramme		62 017	62 017	62 017	62 017
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Beredskap - ettårig tiltak 2024		-200	-200	-200	-200
Ekstra ressurs Ål frivilligsentral - ettårig tiltak 2024		-149	-149	-149	0
Lokale forhandlingar kap. 3		129	129	129	129
Lokale forhandlingar kap. 4		141	141	141	141
Lokale forhandlingar Kap. 5		64	64	64	64
Næringsstønad 2024 - ettårig tiltak		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-2 015	-2 015	-2 015	-1 866
Innsparingstiltak					

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Ekstra pensjonsmidler på HR-avdelinga	Innsparingstiltak	-800	-800	-800	-800
Sum Innsparingstiltak		-800	-800	-800	-800
Nye tiltak					
30% fast stilling ved Ål ungdomsfrivilligsentral	Nye tiltak	251	251	251	251
Auke i Formannskapets pott	Nye tiltak	140	140	140	140
Auke i konstander til Viken kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalet	Nye tiltak	83	83	83	83
Eigarbidrag interkommunalt utval mot akutt forereining	Nye tiltak	32	32	32	0
Endring barnevern og barnevernvakt Ål kommune sin andel	Nye tiltak	1 073	1 073	1 073	1 073
Felles IKT-kostnader	Nye tiltak	1 278	1 278	1 278	1 278
Kostnader til gjennomføring av val	Nye tiltak	390	0	390	0
Lisensavgifter til BUA utstyrssentral	Nye tiltak	40	40	40	40
Rekruttere og behalde personell BUA utstyrssentral	Nye tiltak	1 100	1 100	1 100	1 100
Sommarvikar/ekstrahjelp til BUA utstyrssentral	Nye tiltak	40	40	40	40
Stilling som jurist	Nye tiltak	837	837	837	837
Tilskot til 17. mai og eldredag	Nye tiltak	90	90	90	90
Sum Nye tiltak		5 354	4 964	5 354	4 932
Nye tiltak og realendringer		2 539	2 149	2 539	2 266
Ramme 2025-2028		64 556	64 166	64 556	64 283

Oppvekst

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		153 545	153 545	153 545	153 545
Sum Lønns- og prisvekst		7 213	7 213	7 213	7 213
Konsekvensjusteringer		7 213	7 213	7 213	7 213
Konsekvensjustert ramme		160 758	160 758	160 758	160 758
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Ekstrahjelp barnehage - ettårig tiltak 2024		-330	-330	-330	-330
Ferievikar språklege minoriteter		-200	-200	-200	-200
Kjøp av tenester Ål ungdomsskule - ettårig tiltak 2024		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Lokale forhandlingar kap. 3		1 022	1 022	1 022	1 022

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Lokale forhandlingar kap. 4		1 324	1 324	1 324	1 324
Lokale forhandlingar Kap. 5		130	130	130	130
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		946	946	946	946
Nye tiltak					
25% barnekoordinator (25% budsjettet i helse)	Nye tiltak	213	0	0	0
Auka barnehagedekning	Nye tiltak	8 200	0	0	0
IKT – lisensar, programvare, digitale verktøy , læremidlar.	Nye tiltak	1 720	695	695	695
Behov utskifting PC					
KS prosjekt "flyktninger i jobb"	Nye tiltak	500	0	0	0
Redusert foreldrebetaling barnehage og SFO, statlege maks.prisar	Nye tiltak	3 800	3 800	3 800	3 800
Ressurskrevjande tiltak	Nye tiltak	6 000	0	0	0
Rom/utstyr til praktisk/estetiske fag, variert undervisning	Nye tiltak	600	0	0	0
Skulematprosjektet	Nye tiltak	1 000	0	0	0
Sum Nye tiltak		22 033	4 495	4 495	4 495
Nye tiltak og realendringer		22 979	5 441	5 441	5 441
Ramme 2025-2028		183 737	166 199	166 199	166 199

Helse og omsorg

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		216 617	216 617	216 617	216 617
Sum Lønns- og prisvekst		8 030	8 030	8 030	8 030
Konsekvensjusteringer		8 030	8 030	8 030	8 030
Konsekvensjustert ramme		224 647	224 647	224 647	224 647
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Lokale forhandlingar kap. 3		552	552	552	552
Lokale forhandlingar kap. 4		1 111	1 111	1 111	1 111
Lokale forhandlingar Kap. 5		265	265	265	265
Lokale forhandlingar Kap. 5		169	169	169	169
Utstyr legekontoret - ettårig tiltak 2024		-70	-70	-70	-70
Vikarbyrå - ettårig bevilling i 2024		-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-2 973	-2 973	-2 973	-2 973
Innsparingstiltak					
Auke i brukarbetaling	Innsparingstiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Innsparingstiltak		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Nye tiltak					
Auke i økonomisk bistand til busette flyktingar	Nye tiltak	2 080	1 600	1 600	1 600
Bruk av vikarbyrå	Nye tiltak	5 500	5 500	5 500	5 500
Interkommunale samarbeidstiltak - Felleskjøkken	Nye tiltak	491	491	491	491
Interkommunalt samarbeid endring i budsjett - NAV, Krisesenter, Vinn Interkommunalt samarbeidstiltak - Ål sin del av kostnader IMA	Nye tiltak	263	263	263	263
Utskifting og oppgradering av nødvendig medisinsk utstyr	Nye tiltak	150	0	0	0
Sum Nye tiltak		9 484	8 854	8 854	8 854
Nye tiltak og realendringer		4 511	3 881	3 881	3 881
Ramme 2025-2028		229 158	228 528	228 528	228 528

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Kultur

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		16 588	16 588	16 588	16 588
Sum Lønns- og prisvekst		548	548	548	548
Konsekvensjusteringer		548	548	548	548
Konsekvensjustert ramme		17 136	17 136	17 136	17 136
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Lokale forhandlingar kap. 3		49	49	49	49
Lokale forhandlingar kap. 4		50	50	50	50
Ål idrettslag driftsstøtte - ettårig tiltak 2024		-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Nye tiltak					
Auke i driftsbudsjett Ål bibliotek	Nye tiltak	50	50	50	50
Garanti- og serviceavtale kinoutstyr	Nye tiltak	95	70	70	70
Jubileumsprosjekt Rolf Nesch	Nye tiltak	50	200	0	0
Utvidelse stilling kultur- og idrettskonsulent	Nye tiltak	150	150	150	150
Sum Nye tiltak		345	470	270	270
Nye tiltak og realendringer		-1 455	-1 330	-1 530	-1 530
Ramme 2025-2028		15 680	15 805	15 605	15 605

Drift og utvikling

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		98 542	98 542	98 542	98 542
Sum Lønns- og prisvekst		2 238	2 238	2 238	2 238
Konsekvensjusteringer		2 238	2 238	2 238	2 238
Konsekvensjustert ramme		100 780	100 780	100 780	100 780
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Innkjøp av utstyr til idrettshallen - ettårig tiltak i 2024		-220	-220	-220	-220
Konsekvensutgreiing fritidsbustader - ettårig tiltak i 2024		-300	-300	-300	-300
Lokale forhandlingar kap. 3		156	156	156	156

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Lokale forhandlingar kap. 4		334	334	334	334
Lokale forhandlingar Kap. 5		398	398	398	398
Tilskot til kjøp av bustad - ettårig tiltak i 2024		-26 800	-26 800	-26 800	-26 800
Ål kulturhus utvendig maling og reparasjon av takrenner - ettårig tiltak i 2024		-480	-480	-480	-480
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-26 912	-26 912	-26 912	-26 912
Innsparingstiltak					
Auka husleigeinntekter	Innsparingstiltak	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Nye tiltak					
Auka diselprisar	Nye tiltak	100	100	100	100
Auka stilling kommunalsjef	Nye tiltak	260	260	260	260
Bulysttiltak	Nye tiltak	300	300	300	300
Drift av flomtiltak	Nye tiltak	25	500	250	500
Friluftslivets år	Nye tiltak	50	0	0	0
Geodata - Kartgrunnlag	Nye tiltak	50	0	0	0
Næringskontor - justering	Nye tiltak	50	50	50	50
Skadefelling av vilt	Nye tiltak	15	15	15	15
Tilskot til kjøp av bustad	Nye tiltak	10 600	1 000	900	900
Utmarksoppsyn	Nye tiltak	10	10	10	10
Økt beredskapsbudsjett - HBR	Nye tiltak	492	492	492	492
Sum Nye tiltak		11 952	2 727	2 377	2 627
Nye tiltak og realendringer		-15 960	-25 185	-25 535	-25 285
Ramme 2025-2028		84 820	75 595	75 245	75 495

Vatn, avløp og renovasjon – sjølvkost

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		-9 831	-9 831	-9 831	-9 831
Sum Lønns- og prisvekst		294	294	294	294
Konsekvensjusteringer		294	294	294	294
Konsekvensjustert ramme		-9 537	-9 537	-9 537	-9 537
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Lokale forhandlingar kap. 3		53	53	53	53
Lokale forhandlingar Kap. 5		51	51	51	51
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		103	103	103	103
Nye tiltak					
Sum Nye tiltak		0	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		103	103	103	103
Ramme 2025-2028		-9 433	-9 433	-9 433	-9 433

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Interkommunale tenester

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		7 020	7 020	7 020	7 020
Sum Lønns- og prisvekst		231	231	231	231
Konsekvensjusteringer		231	231	231	231
Konsekvensjustert ramme		7 251	7 251	7 251	7 251
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Tilbakeføring av lønnsvekst		-231	-231	-231	-231
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-231	-231	-231	-231
Nye tiltak					
Ål kyrklege fellesråd	Nye tiltak	746	746	746	746
Sum Nye tiltak		746	746	746	746
Nye tiltak og realendringer		515	515	515	515
Ramme 2025-2028		7 766	7 766	7 766	7 766

Investeringar i varige driftsmidlar

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Bruk av varige driftsmidler	0	150	0	0	0	0	0
Ny brønn Torpo VV ved Hallingselva	116	0	0	0	0	0	0
Gangveg Torpo næringspark-bru Lya	76	0	0	0	0	0	0
Ny fasade Tingstugu	0	1 250	0	0	0	0	0
Renovere bad Stugu (16 rom a 250')	0	1 250	1 250	0	0	0	1 250
Fornying låsesystem gamal del Ål helsetun	20	470	0	0	0	0	0
Stavin 12 - nytt tak	0	750	0	0	0	0	0
Næringtonster Wangen Torpo	32 845	11 200	0	0	0	0	0
Stavin, ny utleigebustad	7 340	1 000	0	0	0	0	0
Heis fysikalske	682	0	0	0	0	0	0
Ventilasjon Tingstugu	106	0	0	0	0	0	0
Idrettshall, renovering av garderober, toalettanlegg	1 434	0	0	0	0	0	0
Wifi Ål kommune	729	375	0	0	0	0	0
Branntrygging	1 002	1 625	1 500	1 250	1 250	0	4 000
Minihus	4 998	2 000	0	0	0	0	0
Hago Burettslag	5 409	1 500	0	0	0	0	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Omsorgsbustader unge funksjonshemma	709	0	0	0	0	0	0
Uteområde Nedre Ål skule (spelemiddeltilskot 2-2,5 mill)	110	14 375	0	0	0	0	0
Trafikksikring/Trafikk	116	1 500	0	0	0	0	0
Leikeapparat skule/barnehage	164	0	0	0	0	0	0
Sireåne Bustadfelt	0	500	0	0	4 000	0	4 000
Turstig Breie - Kleivi	0	5 000	0	0	0	0	0
Forprosjekt turstig Nordbygdane skule - Feten	0	375	0	0	0	0	0
Naturverdikartlegging	0	1 250	0	0	0	0	0
Sando bhg. nytt golv småbarnsavdeling	214	0	0	0	0	0	0
Renovasjonspunkt Nordheim og Lien	239	2 800	800	0	0	0	800
Bilar helse/sosial	539	750	600	600	600	0	1 800
Ål kulturhus utbygging	428	625	0	0	0	0	0
Sambinding gangstig Stasjonsvegen - Sundrejordet - Kulturhustorget	0	1 875	0	0	0	0	0
Skattebøl skule renovering	604	300	0	0	0	0	0
Torpo skule - utbetre betongsskader under bassenget	0	750	0	0	0	0	0
Naturfarekartlegging og tiltak	0	2 500	300	0	0	0	300
Utskifting maskiner renhald	0	625	688	2 125	675	260	3 748
Renovering av leiligheter Brattebakken	147	6 250	6 250	0	0	0	6 250
Utskifting av maskiner veg og park	0	3 750	1 345	450	1 000	4 000	6 795
Tilrettelegging budstad ein brukar	59	4 375	0	0	0	0	0
Tingstugu nytt låsesystem	1 078	0	0	0	0	0	0
Prestegardsjordet- avd.miljøterapi	592	25 700	29 000	4 000	0	0	33 000
Sentrumsutvikling	219	875	625	0	0	0	625

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Rehabilitering hovudledning Bekkefaret	339	0	0	0	0	0	0
Oppgradering kapellet og nytt kjølerom	0	500	700	0	0	0	700
Ål helsetun - forprosjekt omsorgsbustader-basseng (drift?)	41	500	37 500	500 000	1 000 000	0	1 537 500
Nye stolar Storesalen Ål kulturhus	389	2 375	0	0	0	0	0
Haugen bustadfelt	539	0	0	0	0	0	0
Hago bustadfelt	352	0	0	0	0	0	0
Leksvol renovering av 2 omsorgsleiligheter i underetasjen	0	500	0	0	0	0	0
Utleigebustad Stavin 12 renovering	0	2 250	900	0	0	0	900
Stavin drenering rundt nr. 7,9,11 og 12 og nytt vass- og avløp	0	1 000	7 000	0	0	0	7 000
Golv og sidemask storesalen	0	250	0	0	0	0	0
Nesch-maleri K-sak 25/2023	3 080	0	0	0	0	0	0
Bil til maler med stilashenger	0	270	0	0	0	0	0
Asfaltering - investering veg	3 580	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering vatn/kloakk	88	5 000	3 000	5 000	5 000	0	13 000
Grunnkjøp / sal av grunn - kjøp av eide dom / sal av eide dom	3 526	4 700	500	500	500	0	1 500
ENØK - eigne bygg	5 833	8 750	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000
Wi-fi skule og barnehage	0	0	375	0	0	0	375
Senger Ål helsetun	0	0	200	0	0	0	200
Gamlevegen (etappevis)	0	0	0	0	0	1 000	1 000
Liagardsvegen	0	0	0	1 000	0	0	1 000
Torpo sentrum	0	0	950	0	0	0	950
Kolbotnsvingen - Vestliavegen	0	0	0	2 550	0	0	2 550
Dokklisvingen	0	0	0	0	200	0	200

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Røysevegen	0	0	0	130	0	0	130
Øvre Hago	0	0	170	0	0	0	170
Funksjonelle arbeidsrom Torpo skule	0	0	0	100	0	0	100
Ål ungdomsskule - funksjonelle rom	0	0	0	2 000	0	0	2 000
Utbetring uteområde/drenering Sando barnehage	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Nedre Ål skule oppgradering av N-fløy	0	0	0	0	1 875	0	1 875
Kitilsvegen	0	0	600	0	0	0	600
Kringlevegen	0	0	0	0	550	0	550
Bru kulu	0	0	2 200	0	0	0	2 200
Tak inngangsparti Ål kulturhus	0	0	1 500	0	0	0	1 500
Solskjerming biblioteket	0	0	200	0	0	0	200
Ventilasjon kulturhuset	0	0	0	2 500	0	0	2 500
Avløpsledning hytter ferieparken	0	0	5 500	500	0	0	6 000
Rehabilitering ledning VA Myrovegen	0	0	1 000	9 000	0	0	10 000
Utskifting elektronikk/PLS Sundre vassverk	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Ny brønn Gunnarhaugen vassverk	0	0	0	2 000	0	0	2 000
Produksjonsvatten Sundre RA	0	0	300	200	0	0	500
ENØK Sundre vassverk	0	0	100	0	0	0	100
Kjøp av bruktbil til oppmåling	0	0	320	0	0	0	320
Kjøp av ny GPS til oppmåling	0	0	0	0	250	0	250
Forprosjekter "Hans"	0	0	3 000	0	0	0	3 000
Tiltak etter "Hans" Nedre del av Stavegrov og Hellinggrov	0	0	25 000	8 400	0	0	33 400
Molokker Tingstugu	0	0	250	0	0	0	250
Renovasjonspunkt Vestlia	0	0	0	1 100	400	0	1 500
Nytt kryss Kleivi	0	0	5 000	5 000	0	0	10 000

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Tappepunkt brannvatn	0	0	0	2 500	3 000	1 500	7 000
Utelager Oppsjø	0	0	2 400	0	0	0	2 400
Solskjerming Nedre Ål skule	0	0	0	500	0	0	500
Prosjekt manglar	77 742	0	0	0	0	0	0
Investeringar i varige driftsmidlar	155 485	121 840	147 023	556 405	1 024 300	11 760	1 739 488

Hovudtala i budsjettforslaget

Det økonomiske opplegget for 2025

Regjeringa legger i statsbudsjettet opp til ein realvekst i kommunananes frie inntekter med 5,15 mrd. kroner eller 1,2 prosent. Dette er 150 millionar kroner høgare enn det som vart varsle i kommuneproposisjonen. I tillegg er veksten i pensjonskostnader justert ned med 0,7 mrd. kroner for kommunar og fylkeskommunar samla, noko som også isolert sett gir et økt handlingsrom. Anslaget for pensjonskostnader i 2024 er samtidig oppjustert med 2,5 mrd. kroner utan at dette er kompensert med tilsvarende inntektsvekst, og det er dette høgare nivået pensjonskostnadene i 2025 regnется ut frå. Ser man 2024 og 2025 i samanheng ligg det dermed an til auka pensjonskostnader som reduserer det økonomiske handlingsrommet.

Av veksten i frie inntekter utover demografi og pensjon er om lag 1,7 mrd. kroner grunngav med omleggingen i inntektssystemet, 250 mill. kroner er grunngav med bemanning i barnehage, og 150 millionar kroner er relatert til opptrappingsplanen for psykisk helse og rus.

Ved **fordeling av realveksten mellom skatt og rammetilskot** er det lagt til grunn at skattens andel (inkludert eidegodsskatt) av samla inntekter skal utgjere 40 prosent. For å oppfylle denne betingelsen er skatteinntektene økt reelt med om lag 5,3 mrd. kroner i 2025 samanlikna med skattenivået i RNB 2024. Rammetilskotet er på den annan side redusert reelt med 0,1 mrd. kroner, slik at samla realvekst i frie inntekter blir 5,15 mrd. kroner.

Ved utarbeidelsen av **skatteanslaget** er det lagt til grunn ein sysselsettingsvekst på 0,7 prosent og ein lønnsvekst på 4,5 prosent.

Lønns- og prisveksten frå 2024 til 2025 (deflatoren) anslås til 4,1 prosent. Årlønnsveksten er på 4,5 prosent (utgjer i underkant av 60 % av deflatoren), og den kommunale prisveksten kan ut frå dette bregnes til i størrelse 3,5 prosent. Den kommunale prisveksten er dermed høgare enn anslaget for veksten i konsumprisindeksen (3,0 prosent), og må sjåast i samanheng med at kommunenesektorens sammensetning av vare- og tjenestekjøp er er annleis enn innbyggernes.

Innarbeiding av nytt inntektssystem

Regjeringa har i forslaget til statsbudsjettet innarbeidt omleggingen av inntektssystemet i tråd med det som var foreslått i kommuneproposisjonen. I tillegg er det innarbeidt ein ny eittårig

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

kompensasjonsordning for kommunane som taper mest på omleggingen. Nedanfor givast ein kort beskriving av endringane og korleis de er innarbeidt i prognosemodellen. Det vises til Kommuneproposisjonen for meir utførleg omtale av sjølvé endringane og begrunnelsene for disse.

Skatt og inntektsutjevning

Regjerings forslag inneber at:

- Utbytteinntekter og andre finansinntekter som får høgare skatt enn annan inntekt gjennom bruk av oppjusteringsfaktor (som er 1,72 i 2024) skal ikkje lenger inngå i kommunanes skattegrunnlag frå og med inntektsåret 2025. All skatt på disse inntektene vil etter dette gå til staten.
- Kommunenes inntekter frå formuesskatten skal halveres over ein toårs periode (2025 og 2026). Dette gjerast gjennom ein reduksjon i maksimalskattesatsen for kommunal formuesskatt og tilsvarende auking i den statlege formuesskattesatsen. For 2025 er formuesskattesatsen redusert frå 7 promille til 5,25 promille.
- Ettersom skatteinntekter framleis skal utgjere 40 prosent av kommunenes samla inntekter må kommunenes inntektsbortfall frå skatt på eigarinntekter og formuesskatt kompenseres med ein auking skatteinntektene frå alminneleg inntekt ekskl. eigarinntekt. Dette skjer gjennom fastsettelsen av kommunal maksimalsats for inntektskatt (skatteøren) som i 2025 foreslås økt med 1,8 prosentpoeng til 12,75 prosent.

De modellgenererte skatteanslagene i tidlegare prognosemodellar har tatt utgangspunkt i den enkelte kommunenes nivå på skatteinntekter samanlikna med landet i de tre siste kjente skatteårene. Ei slik tilnærming er vanskeleg å nytte med de omleggingar som er foreslått i skattegrunnlaget, særleg sidan eigarinntektene har vore ustabile i de siste tre årene som følge av endra skattereglar. Ved denne oppdateringen av prognosemodellen er tilnærmingen som vart nytta etter kommuneproposisjonen vidareført. Det inneber at følgande er lagt til grunn for estimater for skatteinntekter framover i tid på kommunenivå:

* For 2025 er det tatt utgangspunkt i skatteåret 2023. Dette grunnlaget er så justert på følgande måte:

* Naturressursskatten er vidareført uendra frå 2023 til 2025

* 25 prosent av kommunens formues skatteinntekter frå skatteavrekning for 2022 er tatt ut av skattegrunnlaget.

* Et beløp tilsvarende skatt på eigarinntekter for skatteåret 2022 er korrigert ut.

* Samla proveny frå skatt på alminneleg inntekt er på landsbasis oppjustert tilsvarende reduksjonen i formues- og eigarinntektsskatten.

Justeret skattegrunnlag frå 2023 ekskl. naturressursskatt er så kalibrert opp slik at anslag for skattenivå i 2025 på kommunenivå avspeiler samla ramme for alle kommunars skatteinntekter ekskl. naturressursskatt på 233,4 mrd. kroner. Naturressursskatt på 1,4 mrd. kroner er så lagt til og fordelt mellom kommunane ut frå gjennomsnittlege naturressursskatteinntekter i siste 3 års periode.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Med denne tilnærminga søker ein å ta omsyn til at deler av skatteinngangen i 2025 i realiteten er skattar frå inntektsåret 2024 (6. termin forskotstrekk, restskattar og tilleggsforskot, korreksjonsoppgjer og marginoppgjer).

* For 2026 og etterfølgande år er det med utgangspunkt i ny informasjon frå skatteetaten tatt utgangspunkt i skatteinntekter i 2022 for skatteåret 2022 (siste årgang med denne type data). Dette grunnlaget er så justert slik:

* Anslag for naturressursskatten tar utgangspunkt i naturressursskatteinntektene i 2023, men med ein oppjustering på 2,7 prosent. Oppjusteringen har samanheng med at det i statsbudsjettet foreslås ein auking i skattesatsen frå 1,1 øre per kWt til 1,13 øre per kWt frå 1.1.25. Sidan naturressursskatten er ein etterskottsskatt vil inntektsauken i kommuneregnskapene først komme i 2026.

* 50 prosent av formuesskatt er trekt ut av skattegrunnlaget

* Skatt på eigarinntekter er i sin heilskap trekt ut av skattegrunnlaget

* Skattegrunnlaget etter disse korrekjonane er så oppjustert proporsjonalt for alle kommunar for å kompensere for inntektsbortfallet frå formuesskatt og eigarinntekt

* Skatteanslaget er så kalibrert opp til samla skatteanslag for landet.

Med denne tilnærmingen er det lagt til grunn at omleggingen i det kommunale skattegrunnlag forventast å få fullt gjennomslag frå og med 2026.

Inntektsutjevningen i modellen er justert i tråd med forslaget i kommuneopposisjonen og statsbudsjettet, dvs. 62 prosent symmetrisk utjevning i 2025 og 64 prosent i 2026. Alle utjevningssatsene går fram i arkfanen «Inntektsutj.» linje 22 til 24.

Omlegginga i kommunalt skattegrunnlag inneber at de aller fleste av kommunane som har skatteinntekter per innbyggjar under 90 prosent av landsgjennomsnittet vil få auka skatteinntekter, og dermed redusert behov utjevning gjennom tilleggsutjevningsordningen i inntektssystemet. Tilleggsutjevningsordningen finansieres med et likt trekk per innbyggjar i alle kommunar, og dette trekkbeløpet kan forventast redusert med den omleggingen av skattegrunnlaget som nå foreslås, jf. arkfanen «Inntektsutjevning» linje 26.

*Kilde KS sin prognosemodell

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. bud. i fjor 2024	Rev. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-215 284	-183 000	-183 742	-198 212	-196 312	-194 473	-193 645
Inntekts- og formuesskatt	-169 546	-171 000	-188 883	-210 403	-212 868	-212 868	-212 868
Eiendomsskatt	-44 044	-45 500	-37 611	-37 884	-37 884	-37 884	-37 884

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. bud. i fjor 2024	Rev. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Andre generelle driftsinntekter	-19 987	-22 000	-20 000	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
Andre statlege overføringer	-45 837	-32 000	-32 000	-30 400	-29 800	-29 800	-29 800
Sum frie inntekter	-494 699	-453 500	-462 236	-498 899	-498 864	-497 025	-496 197

Frie inntekter

Frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskot frå staten. Regjeringa lager ein prognose over skatteanslaget og rammetilskot i samband med statsbudsjettet. Ved utrekning av rammetilskotet legg staten til grunn ulike kriteria for fordeling mellom kommunane, kor kommunen får eit fast beløp pr. innbyggjar. I 2025 er dette beløpet kr 31 470,-. For Ål sin del blir samla tilskot kr 152 942 894,-, før desse midlane igjen blir omfordelt mellom kommunane i landet via det som kallast utgiftsutjamning. I denne utjamninga får innbyggjarane forskjellig utteljing etter ei gitt vektning.

Anslag frie inntekter i statsbudsjettet for 2025 er på 404,6 mill. kr. Dette inneber ein nominell vekst frå 2024 til 2025 på 7,6 %. Dette er 1,8 % høgare enn snitten for landet. Vekst i frie inntekter er rekna ut ifrå anslag på 2024 rekneskapen. Av dei samla frie inntektene er 197,2 mill. kr rammetilskot og skatteinntekter 207,4 mill. kr.

I budsjettarbeidet for 2025 er det teke utgangspunkt i KS sin prognosemodell. Modellen har lagt til grunn at Ål kommune vil få 3,7 mill. kr meir i utgiftsutjamning enn det Statsbudsjettet legg til grunn og samla rammetilskot er berekna til 199,2 mill. kr. Som er ein oppgang på 8,6 % frå 2023.

Tilskot med særskild fordeling:

Tilskudd med særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men ges en særskilt fordeling. For mer informasjon om hver enkelt sak, se tabell C-k i [Grønt hefte](#).

Tilskudd med særskilt fordeling for Ål kommune:

Enkeltsaker	Fordeling beløp
Inndelingstilskudd	0 kr
Helsestasjon/skolehelsetjeneste	924 000 kr
Tilbakeføring av halvparten av fordelingsvirkningen av nedvektning av PU-kriteriet	-819 000 kr
Fri barnehage i tiltakssonene i Troms og Finnmark	0 kr
Grunnskoletilskudd	2 818 000 kr
Redusert maksimalpris i barnehagen i kommuner med sentralitet 5 og 6	1 106 000 kr
Kompensasjon for endringer i inntektssystemet og toppfinansieringsordningen og særskilt tapskompensasjon	0 kr
Vekst i frie inntekter fordelt etter inntektsnivå	1 494 000 kr
Særskilte saker enkeltkommuner	0 kr
Sum Ål kommune	5 523 000 kr

Når regjeringa innfører nye ordninger, er det ikke alltid at kommunane kompenserast for dei reelle utgiftene. Som bilete ovanfor viser får Ål 1,1 mill. i kompensasjon for redusert maksimalpris i barnehage, mens dei reelle utgiftene er langt høgare.

Ål kommune tek imot 3 ulike regionalpolitiske tilskot (avrunda):

- Veksttilskot 1,3 mill. kr
- Distriktstilskot Sør-Noreg 4,9 mill. kr
- Skjønnstilskot 0,8 mill. kr

Anslag skatteinntekter i statsbudsjettet er 207,4 mill. kr. Det er då tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2023. For den einskilde kommune er skatteanslaget for 2025, deretter framskrive i tråd med veksten i det samla skatteanslaget. Det betyr at det blir føresett ein lik skattevekst pr. innbyggjar, med same fordeling som i 2023.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025 Ål kommune

Talet frå KS sin prognosemodell som er lagt inn i budsjett 2025 er på 210,4 mill. kr noko som svarar til ei endring på 14,07 % frå 2023.

Som grafen nedanfor viser, reknar staten med at Ål kommune får vekst godt over deflator frå 2024 til 2025.

Anslag vekst regnskap 2024-2025

© Statistisk sentralbyrå i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Eigedomsskatt

Beløpet for eigedomsskatt er justert ned med 7,6 mill. kr frå 2024 på grunn av lågare skatteinntekter frå kraftverk med 7,9 mill. kr i opphavleg budsjett 2024. Det er rekna inn noko auke frå hus, hytter og næringseigedomar.

Andre generelle driftsinntekter

Det er ikkje utsikter til nokon auke i konsesjonsavgifter eller naturressursskatt, difor er beløpet heldt uendra i budsjett 2025.

Andre statlege overføringer

Denne posten er redusert på grunnlag av at det er vedteke å ta imot færre flyktningar i 2024. Det kjem også færre til landet som blir plassert ute i kommunane. Pr. hausten 2024 er ikkje kvoten for 2024 fylt opp, noko som kan få konsekvensar for tilskotet frå IMDI framover.

Budsjettmiss

Ål kommunes visjon «Eit levande Ål for alle» bygger på at Ål skal vere eit godt stad å bu i Hallingdal, eit berekraftig lokalsamfunn som satsar på å utvikle menneske og næringsliv. Ål kommune har ei viktig satsing på bu -og blilyst gjennom tiltak som bustadtildskot, aktivitetar innafor kultur, idrett for personar i alle aldrar.

Kommunens visjon og hovudmål er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel og legger føringar for kommunalrådanes delmål og styring av verksemda. Dette leggjast til grunn for de budsjettprioriteringar og forslag som leggjast fram, både i økonomiplanen og i løpet av året. Rådmannen styrer

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

communeøkonomien innanfor løyvde ramme, med omsyn til vedtatt kommuneplan og målsetting. Dette føreset at drift av kommunale tenester går føre seg i samsvar med kommunelova og kommunens eigne retningslinjer.

For økonomiplanen 2025–2028 gjeld følgande budsjett-premisser for drift:

- Økonomiplanen skal legge til rette for ein berekraftig kommuneøkonomi.
- Økonomiplanen skal legge til rette for å skape økonomisk handlingsrom.
- Skal følge vedtekne finansielle måltal (Handlingsregler).
- Effektivisering av kommunal drift, med fokus på å ikkje vere avhengig av å bruke så stor del kraftinntektene inn i den daglege drifta.

Kommunale tenester

- Budsjettbevillingene føreset at kommunen på lovleg vis drifter innanfor ramma
- Halde ved like framfor å bygge nytt
- Det forutsett at kommunen leverer lovpålagde tenester innanfor de økonomiske rammer som er gitt.
- Kommunen innrettar seg og gjer sitt ytste for å tilpasse drift og tenestetilbod etter føringar vedtatt i kommunestyret, så fram dette ikkje bryt med lov og forskrift.
- Budsjettansvarlege har ansvaret for å utvikle tenestene og tilpasse drifta for å levere i samsvar med lov og forskrift.

Økonomistyring

- Kommunen følger vedtatt økonomireglement med tilhøyrande reglement for finansforvaltning.
- Budsjett-premissene nemnt ovanfor som kjem fram i økonomiplanen og de finansielle måltavlene (handlingsreglene) dannar grunnlag for kommunens rapportering.
- Budsjettansvarlege rapporterer på budsjettutviklinga gjentatte gonger i løpet av året til nærmaste overordna leder. Ekstern rapportering gjennomførast i månads- og tertialrapportar. Intern rapportering gjennomførast månadleg for å følge kommunens økonomiske utvikling.
- Ved utvikling eller endringar som fører til vesentlege avvik frå budsjett, rapporterast dette til nærmaste overordna leder i organisasjonen, før ein overordna rapport frå kommunedirektør leggjast fram for formannskap/kommunestyre.
- Ved vesentlege avvik framleggas forslag til tiltak for å lukke avviket.

For økonomiplanen 2025–2028 gjeld følgande budsjett-premisser for investering

- Redusere talet på nye investeringar, i større grad prioritere å reparere eksisterande driftsmiddel.
- Prioritere å reparere skader etter flaumen Hans

Internkontroll

Rådmannen sitt ansvar for kommunens internkontroll er stadfesta i kommuneloven § 25. Ål kommune har etablert internkontrollsystemet i Compilo. Alle leiarar på de ulike nivå gjennomfører risikoanalysar for moglege avvik som kan oppstå innan tjenesteutførelsen og HMS. Retningslinjer og malar lagres i Compilo.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Alle medarbeidrarar skal rapportere alle vesentlege avvik i tenestekvalitet ifht lovverk og avvik ifht HMS via standard rapportverktøy i Compilo. Avvik skal løysast på lågast mogleg ledernivå, og dokumenteres i Compilo. Når avvik oppstår fleire gonger på et tjenesteområde til ein leder, så skal leder rapportere avviket vidare til overordna leder og et vedvarande vesentleg avvik vil rapporteres til kommunedirektøren. Det gjennomførast faste rapporteringsrutinar knytt til tertial/årsrapport. Rutinen skal bidra til å sikre at alle vesentlege avvik blir kjent og fanget opp av leiatar på ulike nivå i organisasjonen.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Driftsutgifter per tenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. bud. i fjer 2024	Rev. bud. i fjer 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Sentraladministrasjon	55 668	61 171	61 321	64 496	64 106	64 496	64 223
Oppvekst	144 749	153 545	166 345	181 424	166 199	166 199	166 199
Helse og omsorg	206 563	216 617	218 617	229 008	228 528	228 528	228 528
Kultur	12 931	16 588	16 738	15 605	15 755	15 555	15 555
Drift og utvikling	83 617	98 542	100 087	84 805	75 580	75 230	75 480
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	-4 530	-10 031	-10 031	-9 433	-9 433	-9 433	-9 433
Interkommunale tenester	5 044	6 988	7 236	7 968	7 968	7 968	7 968
Finans	11 735	35 359	37 171	34 372	40 604	40 604	40 604
Driftsutgifter per tenesteområde	515 778	578 779	597 484	608 244	589 306	589 146	589 123

Rammeområda med endringar i økonomiplan og budsjett blir beskrive under kvar sektor.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. bud. i fjer 2024	Rev. bud. i fjer 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Renteinntekter	-6 843	-5 500	-6 900	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Utbrytter	-392 056	-86 500	-197 571	-84 000	-84 000	-84 000	-84 000
Avdrag på lån	214 064	10 700	10 700	12 022	12 049	12 049	12 049
Renteutgifter	15 038	11 030	12 600	12 918	10 838	9 985	9 870
Netto finansinntekter/finansutgifter	-169 798	-70 270	-181 171	-64 560	-66 613	-67 466	-67 581
Finansutgifter i tenesteområda	-2 101	-866	-866	-2 666	-2 666	-2 666	-2 666
Total finansutgifter	-171 899	-71 136	-182 037	-67 226	-69 279	-70 132	-70 247
Motpost avskrivninger	-34 424	-37 451	-37 451	-37 451	-37 451	-37 451	-37 451

Renteinntekter

Renteinntektene er halde uendra i budsjettet på grunn av at det er fleire variablar som er vanskeleg å føresjå fleire år fram i tid. Bankinnskotet varierer mykje i løpet av eit år. Rentenivået er usikkert og signalane frå Noregs Bank er få grunna situasjonen ute i verda.

Utbrytter

Utbrytte frå Ål kraftverk KF er redusert med 1 mill. kr frå 85 til 84 mill.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Avdrag på lån

Avdrag på lån er inkludert låneopptak i desember 2024 med kr 81,8 mill. kr jamfør revidert budsjett 2024. Administrasjonen reknar det som sannsynleg at ein del investeringar blir skuve fram i tid slik at låneopptaket for 2024 kan bli ein del lågare enn budsjettert. Når det gjeld avdragsutgifter utover i økonomiplanperioden 2026-2028 er ikkje avdragsutgifter rekna inn. Grunnen til dette er at førebels er usikkert om Ål kommune har økonomi til å gjennomføre investeringar i den størrelsen som er innarbeidd. Det er heller ikkje avklara kor mykje Ål kommune får i tilskot frå Husbanken til å byggja fleire sjukeheimspllassar.

Renteutgifter

Det er budsjettert med 12,9 mill. kr i renteutgifter i 2025. Det er tatt omsyn til nytt låneopptak i 2024 og det er Kommunalbanken sin renteprognose som er lagt til grunn for talet.

Avsetnader og årsoppgjersdisposisjonar

Beløp i 1

	Rekneskap 2023	Opph. bud. i fjor 2024	Rev. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
				2024			
Overføring til investering	34 959	40 670	48 852	79 603	9 900	1 500	1 500
Bruk av bundne driftsfond	47 755	-3 369	-3 769	-42 321	-6 721	-2 721	-2 721
Bruk av disposisjonsfond	100 429	-54 859	33 291	-53 192	-1 000	-900	-900
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	8 576	176	176	176
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	5 000	0	11 267	14 741	14 051
Netto avsettingar	183 143	-17 558	83 374	-7 334	13 622	12 796	12 106
Netto avsettingar og årsoppgjersdisposisjonar i tenesteområda	-521	14	14	2 026	2 026	2 026	2 026
Totalle avsettingar	182 622	-17 544	83 388	-5 308	15 648	14 822	14 132
<i>000</i>							

Overføring til investering

Det er totalt overført 79,6 mill. kr frå drift til investeringsrekneskapen

- Det er lagt inn kr 31,2 mill. av skjønnsmidlane som vart sett av på bunde fond i 2023 til finansiering av kostnader i samband med skadane etter Hans.
- Alle nye investeringar i 2025 til ein samla sum på 46,9 mill. kr er finansiert av disposisjonsfond og overført til investeringsrekneskapen
- Eigenkapitalinnskot til KLP er finansiert av disposisjonsfond og overført til investeringsrekneskapen

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Bruk av disposisjonsfond

- I tillegg til beløpa nemnd ovanfor er bustadtiskotet finansiert med 6 mill. kr frå disposisjonsfond
- Eitt-årige tiltak frå 2024 er nullstilt
- Nytt nødnett kr 289 000,- er finansiert frå disposisjonsfondet
- Finansiering av investeringar 2025 kr 46 903 000,-
- Tilsegn er gitt til 32 søkjrarar som enno ikkje har fått utbetalt tilskotet. Difor må midlar løyvd i 2024 overførast til 2025 kr 10 600 000,-. I tillegg er det ønskeleg å kunne utbetale 3 tilskot i året framover på til saman 900 000,-.

Disposisjonsfond	
Inngående balanse 01.01.2024	258 946 158
Politiske saker bruk av disposisjonsfond	- 21 530 000
Overføring til investering/budsjettet bruk 2024	- 54 859 000
Overføring fra kraftverket	109 680 000
Saldo pr. 28.10.24	292 237 158

Næringsfond

Art	Ansvar	Teneste	Prosjekt	Beløp	Kommentar
19501	9011	3291	231	-130 000	Næringsfond – Utmarksoppsyn
19501	9011	3861	396	-271 000	Næringsfond – Landsdelsscene for dans
19501	9011	3604	442	0	Næringsfond – Ladestasjonar
19501	9011	3253	901	-1 500 000	Næringsfond – Ål utvikling
19501	9011	3252	903	-1 200 000	Næringsfond – Næringsstiskot
19501	9011	2852	907	-16 000	Næringsfond – Budeienettverk
19501	9011	2852	908	-20 000	Næringsfond – Skarsgard-Bry bru
19501	9011	2852	909	-33 000	Næringsfond – Feten Flævatn
19501	9011	3031	912	-125 000	Næringsfond – kart og oppmåling
19501	9011	3251	917	-981 000	Næringsfond – Næringskontor
19501	9011	3851	918	-430 000	Næringsfond – Arrangementsfond
19501	9011	3603	925	-250 000	Næringsfond – Sykkelsatsing
19501	9011	3603	941	-200 000	Næringsfond – Sykkelsti i fjellet
19501	9011	3603	946	-1 670 000	Næringsfond – Løypekøyring
19501	9011	3253	962	-250 000	Næringsfond – Hallingdal etablerarsenter
19501	9011	3253	976	-625 000	Næringsfond – Hallingdal FOU-hage
19501	9011	3779	986	-100 000	Næringsfond – Leveld Kunstnartun
19501	9011	3801	987	-50 000	Næringsfond – Idrettsanlegg
19501	9011	3802	988	-110 000	Næringsfond – Idrettsaktivitet

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

19501	9011	3604		0	Ladestasjonar sykkel
19501	9011	3252	903	-300 000	Konsekvensutgreiing fritidsbustader
19501	9011	3291	919	-400 000	Næringsfond – tilskot til nydyrkning
Bruk næringsfond				8 661 000	

Jordbruksfond

Art	Ansvar	Teneste	Prosjekt	Beløp	Kommentar
19502	9011	3252	919	-240 000	Bruk av jordbruksfond
19503	9011	3252	920	-16 000	Bruk av fiskefond
15502	9011	8801	919	400 000	Avsett til tilskot nydyrkning

Interkommunalt samarbeid og kontigenter

Interkommunalt samarbeid – andre som vertskap	Vertskap	Beløp 2025	Beløp 2024
Felles innkrevjingskontor	Gol	400 000	400 000
Hallingdal etablerarsenter	Gol	250 000	250 000
IKT Hallingdal	Gol	14 426 000	13 500 000
Grunnskoleopplæring vaksne	Gol	900 000	900 000
Kommunehelse-samarbeid	Bærum	20 000	20 000
Miljøretta helsevern/ungdomslos m.m.	Gol	237 000	284 000
NAV	Gol	12 983 000	10 660 000
Barnvernvakts og Krisesenter	Gol	1 258 000	1 156 600
Felleskjøkken Hol og Ål	Hol	2 841 000	2 350 000
Felleskjøkken Hol og Ål	Hol	2 151 000	1 928 000
		33 163 000	30 292 000

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Interkommunalt samarbeid – Ål er vertskap	Vertskap	Beløp 2024	
Regionrådet	Ål	865 000	850 000
Hallinghelse	Ål	2 002 000	1 955 000
Barnevern	Ål	11 879 000	10 570 000
Klimakoordinator	Ål	100 000	100 000
Ål sin del av interkommunal legevakt	Ål	3 725 000	3 629 000
IMA	Ål	7 000 000	6 000 000
Sikker sone	Ål	993 000	990 000
Vass-forvaltning	Ål	100 000	100 000
		24 894 000	23 346 000
IKS			
Hallingdal Brann- og redningsteneste IKS	ÅL	7 646 000	7 078 000
Hallingdal renovasjon IKS		13 821 000	12 921 000
		21 467 000	19 999 000

Kontigenter betalt i 2024

Tekst	Beløp
Utmarkskommunenes Sammenslutning	48 000
Skiptvet kommune/Lokalsafunnsforening	5 000
Vestland fylkeskommune/Forum for nye bergensbanen	56 093
Landssamanslutninga av nynorskkommunar	14 317
Valgforum	1 500
Norsk turistutvikling AS	12 500
Kleivi vel	1 500
Hardangerviddatunnelene	25 000

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

LVK (betalt av Ål kraftverk KF)	242 314
Sum	406 224

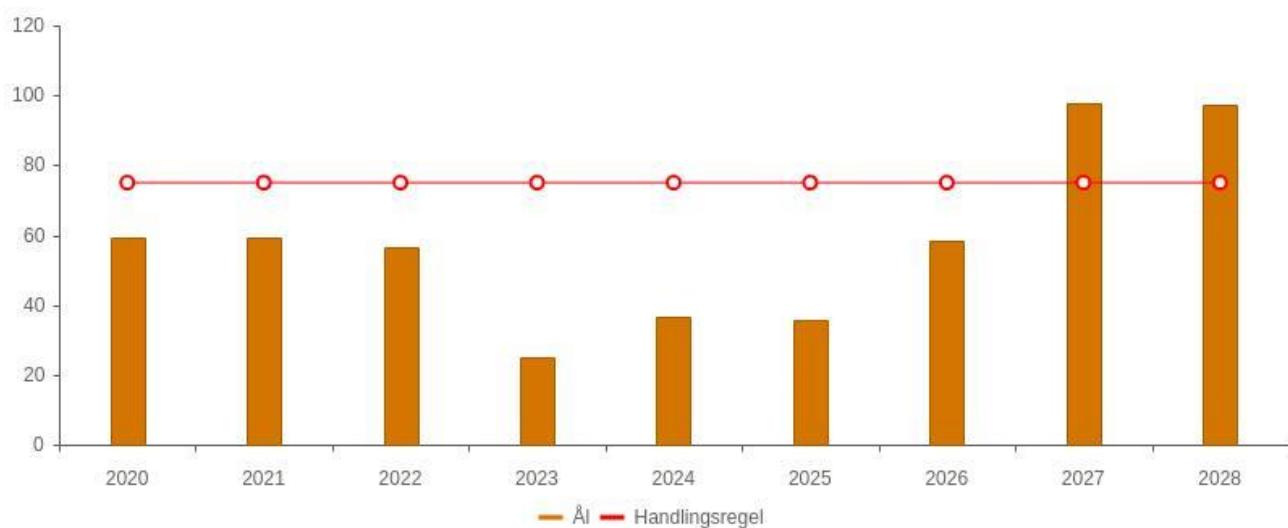
Løns og prisvekst

Sektorane er ikkje kompensert for prisvekst, dette er såleis ei innsparing på alle område. Administrasjonen har prioritert å legge inn målretta tiltak i staden for å gje ein generell auke med deflator.

Det er lagt inn 5,2 % lønsvekst i 2025 på grunnlag av lønnsoppgjeren for 2024. Det er i tillegg sett av ein pott til mellomoppgjeren i 2025 på kr 13 mill. til løn, pensjon og arbeidsgjevaravgift.

	2024	2025
Kommunal deflator	4,4 pst.	4,1 pst.
Årslønnsvekst	5,2 pst.	4,5 pst.
Prisvekst kjøp og salg av varer og tjenester	3,4 pst.	3,5 pst.
Lønnsandel i pst.	57,4 pst.	57,4 pst.

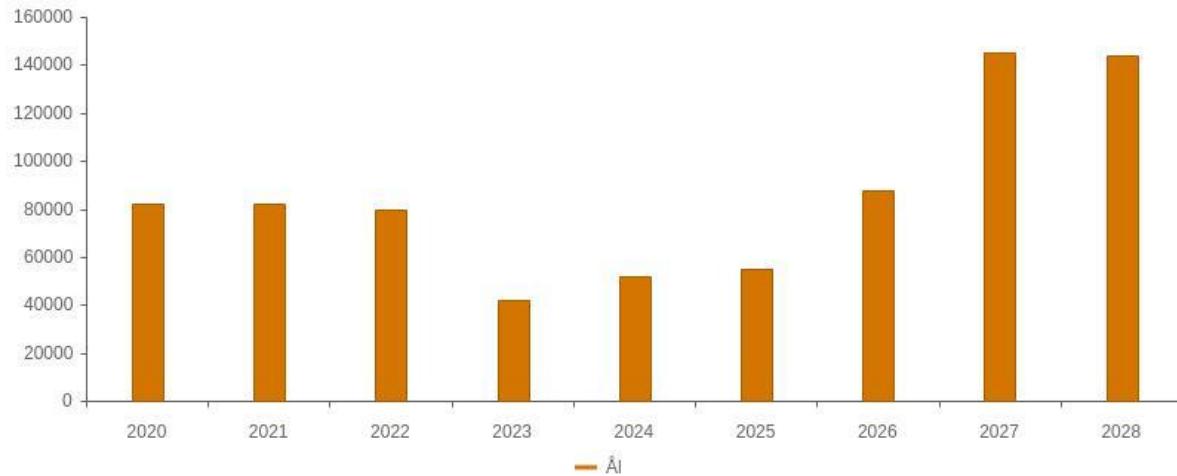
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Ål	59,5 %	59,5 %	56,6 %	25,0 %	36,6 %	35,8 %	58,4 %	97,5 %	97,3 %
Handlingsregel	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Netto lånegjeld i kroner per innbyggjar

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Ål	79 670	41 727	52 200	54 894	87 876	145 095	143 843

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Rammeendringer per tenesteområde

Rammeendringer per tenesteområde

Beløp i 1000 kr

Tenesteområde	Tiltakstype	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Drift og utvikling	Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-27 210	-4 010	-10	-10
Drift og utvikling	Budsjettdring i år	0	0	0	0
Drift og utvikling	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-26 912	-26 912	-26 912	-26 912
Drift og utvikling	Innsparingstiltak	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Drift og utvikling	Lønns- og prisvekst	2 238	2 238	2 238	2 238
Drift og utvikling	Nye tiltak	11 937	2 712	2 362	2 612
Drift og utvikling	Vedtatt budsjett	98 542	98 542	98 542	98 542
Sum Drift og utvikling		57 595	71 570	75 220	75 470
Finans	Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	39 481	33 237	28 411	27 721
Finans	Budsjettdring i år	1 600	2 200	2 200	2 200
Finans	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-10 577	-10 577	-10 577	-10 577
Finans	Innsparingstiltak	-3 607	-4 510	-4 510	-4 510
Finans	Lønns- og prisvekst	14 886	22 021	22 021	22 021
Finans	Netto finansutgifter og inntekter	5 710	3 657	2 804	2 689
Finans	Nye tiltak	0	0	0	0
Finans	Skatt og rammetilskudd	-90 999	-91 564	-89 725	-88 897
Finans	Vedtatt budsjett	-496 451	-496 451	-496 451	-496 451
Sum Finans		-539 957	-541 987	-545 827	-545 804
Helse og omsorg	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-2 973	-2 973	-2 973	-2 973
Helse og omsorg	Innsparingstiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Helse og omsorg	Lønns- og prisvekst	8 030	8 030	8 030	8 030
Helse og omsorg	Nye tiltak	9 334	8 854	8 854	8 854
Helse og omsorg	Vedtatt budsjett	216 617	216 617	216 617	216 617
Sum Helse og omsorg		229 008	228 528	228 528	228 528
Interkommunale tenester	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	0	0	0	0
Interkommunale tenester	Lønns- og prisvekst	231	231	231	231
Interkommunale tenester	Nye tiltak	746	746	746	746
Interkommunale tenester	Vedtatt budsjett	6 209	6 209	6 209	6 209
Sum Interkommunale tenester		7 186	7 186	7 186	7 186
Kultur	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Kultur	Lønns- og prisvekst	548	548	548	548
Kultur	Nye tiltak	270	420	220	220
Kultur	Vedtatt budsjett	16 188	16 188	16 188	16 188
Sum Kultur		15 705	15 855	15 655	15 655

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Tenesteområde	Tiltakstype	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Oppvekst	Budsjetting i år	0	0	0	0
Oppvekst	Endringer i tidligere vedtatt tiltak	946	946	946	946
Oppvekst	Lønns- og prisvekst	7 213	7 213	7 213	7 213
Oppvekst	Nye tiltak	19 720	4 495	4 495	4 495
Oppvekst	Vedtatt budsjett	153 545	153 545	153 545	153 545
Sum Oppvekst		181 424	166 199	166 199	166 199
Sentraladministrasjon	Budsjetting i år	-94	-94	-94	-94
Sentraladministrasjon	Endringer i tidligere vedtatt tiltak	-2 015	-2 015	-2 015	-1 866
Sentraladministrasjon	Innsparingstiltak	-800	-800	-800	-800
Sentraladministrasjon	Lønns- og prisvekst	940	940	940	940
Sentraladministrasjon	Nye tiltak	5 294	4 904	5 294	4 872
Sentraladministrasjon	Vedtatt budsjett	61 171	61 171	61 171	61 171
Sum Sentraladministrasjon		64 496	64 106	64 496	64 223
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-4 000	0	0	0
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	Endringer i tidligere vedtatt tiltak	103	103	103	103
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	Lønns- og prisvekst	294	294	294	294
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	Nye tiltak	0	0	0	0
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	Vedtatt budsjett	-11 854	-11 854	-11 854	-11 854
Sum Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost		-15 456	-11 456	-11 456	-11 456
Totalsum		0	0	0	0

Økonomisk utvikling i planperioden

Finansielle måltal

Etter ny kommunelov § 14–2 skal alle kommunar ha finansielle måltal. Formålet med finansielle måltal er å synleggjera kva som skal til for å ha ein sunn økonomi over tid, og nytte dette som ein del av vedtaksgrunnlaget i økonomiplan og i budsjettprosessen. I Ål kommune gjeld følgande nøkkeltal:

Handlingsregel 1: Netto driftsresultat - Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene blir brukt som eit mål på kommunens økonomiske handlefridom. Teknisk beregningsutval for communal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrar at denne indikatoren over tid bør ligge på minst 1,75 %.

Handlingsregel 2: Disposisjonsfond Fylkesmannen anbefaler eit disposisjonsfond på minimum 5 % av brutto driftsinntekter

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

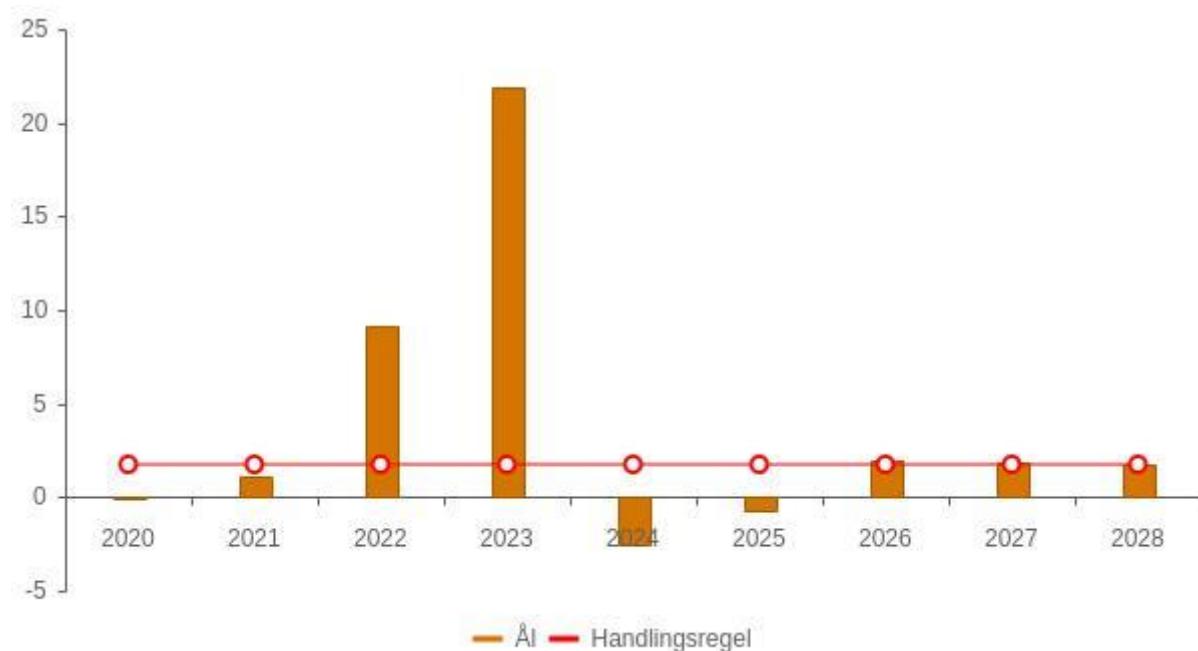
Ål kommune

Handlingsregel 3: Netto lånegjeld Netto lånegjeld definerast i KOSTRA som langsiktig gjeld minus totale utlån og ubrukte lånemidlar. Målsetjinga for netto lånegjeld er at den skal vere mindre enn 75 % av brutto driftsinntekter.

Finansielt måltal økonomiplan	Rekneskap 2023	Budsjett 2025
Handlingsregel 1	21,88 %	-0,67 %
Handlingsregel 2	31,02 %	36,72 %
Handlingsregel 3	26 %	32,16 %
Eigenfinansiering av investeringar	22,48 %	*54,29 %

*Eigenfinansiering investeringar i 2025 består av 31,2 mill. som er skjønnsmiddel frå staten til finansiering av utgifter i samband med Hans, desse er sett av på bunde fond i driftsrekneskapen. 46,9 mill. kr er ordinære investeringar. Samla sum blir då 79,6 mill. kr.

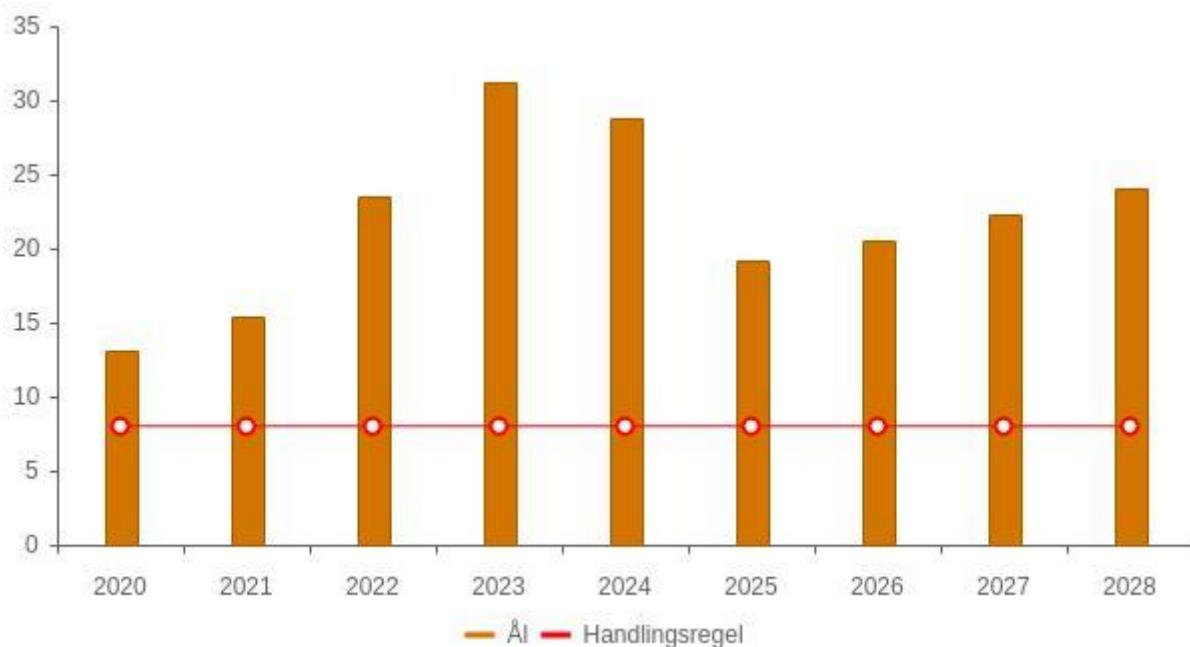
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Ål	0,0 %	1,1 %	9,2 %	21,9 %	-2,5 %	-0,7 %	2,0 %	1,9 %	1,8 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

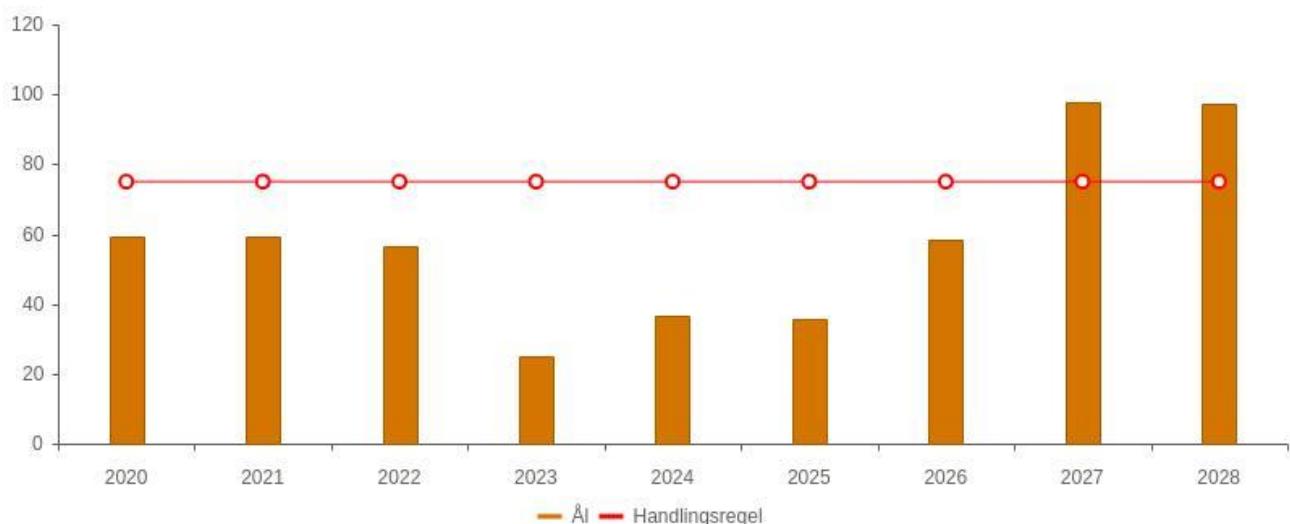
Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Ål	13,1 %	15,4 %	23,6 %	31,2 %	28,8 %	19,2 %	20,5 %	22,3 %	24,0 %
Handlingsregel	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Ål	59,5 %	59,5 %	56,6 %	25,0 %	36,6 %	35,8 %	58,4 %	97,5 %	97,3 %
Handlingsregel	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Samla lånegjeld til eigne investeringar inkludert sjølvkost er på 218,3 mill. pr. oktober 2024. Dette er ein nedgang på 8,92 mill. frå 31.12.2023. Gjeld til Husbanken på lån til vidare utlån er på kr 37,4 mill. kr, dette er ei auke på 6,4 mill.

Befolkningsutvikling per årsak

	2021	2022	2023	2024
Folketal ved inngangen av kvartalet	4 648	4 650	4 862	5 007
Fødde	35	39	42	22
Døde	63	53	42	36
Fødselsoverskot	-28	-14	0	-14
Innvandring	63	295	672	182
Utvandring	10	21	43	19
Innflytting, innanlands	205	215	246	80
Utflytting, innanlands	228	257	732	376
Netto innvandring og flytting	30	232	143	-133
Folkevekst	2	212	145	-147
Folketalet ved utgangen av kvartalet	4 650	4 862	5 007	4 860

Folketalet er venta å stige fram mot 2030, mens det er venta ein nedgang i 2050.

Personal og organisasjon

Årsverk

Org.eining	År	Faste	Gjennomsnittleg stillingsprosent	Vikarar	Mellombelse	Total
Ål kommune	2023	442,55	76,43 %	0,68	85,63	528,86
Ål kommune	2024	479,00	69,53 %	37,63	80,99	597,62
Endring 2024-2023		36,45	-6,90%	36,95	-4,64	68,76
Sentraladministrasjon	2023	15,40	85,56 %	0,00	8,07	23,47
Sentraladministrasjon	2024	18,94	88,60 %	1,18	1,75	21,87
Oppvekst	2023	159,09	78,76 %	0,59	33,82	193,50
Oppvekst	2024	177,61	71,48 %	26,01	39,91	243,53
Helse og omsorg	2023	140,56	74,75 %	0,09	35,60	176,25
Helse og omsorg	2024	155,08	67,95 %	9,17	28,93	193,18
Kultur	2023	9,75	57,35 %	0,00	2,08	11,83
Kultur	2024	10,64	55,68 %	0,47	1,10	12,21
Drift og utvikling	2023	56,78	82,29 %	0,00	1,00	57,78
Drift og utvikling	2024	58,50	63,59 %	0,00	1,59	60,09
Vatn, avløp og renovasjon – sjølvkost	2023	9,72	46,29 %	0,00	0,00	9,72
Vatn, avløp og renovasjon – sjølvkost	2024	8,72	52,13 %	0,00	0,00	8,72
Interkommunale tenester	2023	51,25	80,08 %	0,00	5,06	56,31
Interkommunale tenester	2024	49,51	75,67 %	0,80	7,71	58,02

**Kommunen sine tenesteområde
 Sentraladministrasjon**

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	22 785	24 660	24 660	26 097	26 097	26 097	26 246
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	10 840	9 053	9 703	9 234	8 844	9 234	8 844
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	29 555	29 375	28 875	30 872	30 872	30 872	30 840
Overføringsutgifter	2 309	1 717	1 717	1 917	1 917	1 917	1 917
Finansutgifter	-2	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	65 487	64 805	64 955	68 120	67 730	68 120	67 847
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-580	-171	-171	-171	-171	-171	-171
Refusjonar	-9 176	-3 363	-3 363	-3 353	-3 353	-3 353	-3 353
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-677	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Sum Driftsinntekter	-10 433	-3 634	-3 634	-3 624	-3 624	-3 624	-3 624
Sum	55 055	61 171	61 321	64 496	64 106	64 496	64 223

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		61 171	61 171	61 171	61 171
Sum Budsjettendring i år		-94	-94	-94	-94
Sum Lønns- og prisvekst		940	940	940	940
Konsekvensjusteringer		846	846	846	846
Konsekvensjustert ramme		62 017	62 017	62 017	62 017
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Andre tiltak	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-2 015	-2 015	-2 015	-1 866
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-2 015	-2 015	-2 015	-1 866
Innsparingstiltak					
Ekstra pensjonsmidler på HR-avdelinga	Innsparingstiltak	-800	-800	-800	-800
Sum Innsparingstiltak		-800	-800	-800	-800
Nye tiltak					
30% fast stilling ved Ål ungdomsfrivilligsentral	Nye tiltak	251	251	251	251
Auke i Formannskapets pott	Nye tiltak	140	140	140	140
Auke i konstander til Viken kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalet	Nye tiltak	83	83	83	83
Eigarbidrag interkommunalt utval mot akutt forureining	Nye tiltak	32	32	32	0
Endring barnevern og barnevernvakt Ål kommune sin andel	Nye tiltak	1 073	1 073	1 073	1 073
Felles IKT-kostnader	Nye tiltak	1 278	1 278	1 278	1 278
Kostnader til gjennomføring av val	Nye tiltak	390	0	390	0
Lisensavgifter til BUA utstyrssentral	Nye tiltak	40	40	40	40
Rekruttere og behalde personell	Nye tiltak	1 100	1 100	1 100	1 100
Stilling som jurist	Nye tiltak	837	837	837	837
Tilskot til 17. mai og eldredag	Nye tiltak	70	70	70	70
Sum Nye tiltak		5 294	4 904	5 294	4 872
Nye tiltak og realendringer		2 479	2 089	2 479	2 206
Ramme 2025-2028		64 496	64 106	64 496	64 223

Innsparingstiltak

Ekstra pensjonsmidlar på HR-avdelinga

Tilbakeføring av tidlegare avsett pott til pensjon og arbeidsgivaravgift, desse er no budsjettet på eit anna område.

Nye tiltak

30 % fast stilling ved Ål ungdomsfrivilligsentral

Styrke arbeidet med barn og unge i Ål. Ål har behov for et lågterskeltilbod for barn og unge. Vi har i dag Hallung ungdomsklubb på kulturhuset. Det er ønske å ha tilbod om klubb og aktivitet ettermiddagar/kveldar/skuleferiar for 5.–10. trinn.

Auke i Formannskapets pott

Auke i Formannskapet sin pott frå kr 60 000,- til kr 200 000,-

Auke i konstander til Viken kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalet

Revisjonshonoraret justerast årleg med forventa med løns og prisvekst. Budsjettforslaget frå revisjonen inneholder berre minimumskostandar, eventuell rådgjeving og kursing kjem i tillegg som fakturerete timar.

Eigarbidrag interkommunalt utval mot akutt forureining

Auke i eigarbidrag

Kostnader til gjennomføring av val

Sekretariatet manglar ein budsjettpost til gjennomføring av kommune -og stortingsval.

Lisensavgifter til BUA utstyrssentral

I 2023 gjekk vi over til BUA sitt fullverdige utlånnssystem og betaler kr 30.000 i lisens til BUA Ål og kr 10.000 til sjølvbetent BUA på Samhald landhandel. Dette ligg ikkje inne med budsjettmidlar.

Rekruttere og behalde personell

HR-avdelinga har behov for meir midlar til å kunne sette inn tiltak for å rekruttere og behalde personell innafor oppvekst og helse -og omsorg.

Stilling som jurist

Rådmannen har behov for ein 100 % stilling som jurist i sin stab.

Tilskot til 17. mai og eldredag

Kommunen har ein kostnad i samband med avvikling av 17. mai og eldredagen og pr. i dag blir dette finansiert av rådmannen.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Ønska tiltak og ytterlegare innsparingar

Beløp i 1000

	Prioritet	Endringskode	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Aktivitetsmidlar til begge sentralane	2	Nytt tiltak	50	50	50	50
Fellestenester som belastas	1	Nytt tiltak	65	65	65	65
Servicetenesta – kontigenter og lisensavgifter						
Opplæring – nødvendige kurs/konferansar for at Servicetenesta kan oppretthalde kompetanse servicegrad til publikum, politikarar og tilsette	1	Nytt tiltak	80	80	80	80
Sommarvikar/ekstrahjelp til BUA utstyrssentral	3	Nytt tiltak	40	40	40	40
Tilskot til Ål idrettslag	3	Nytt tiltak	900	900	900	900
Sum			1 135	1 135	1 135	1 135

Nye tiltak

Aktivitetsmidlar til begge sentralane

Frivilligsentralane tilbyr mange aktivitetar for alle aldersgrupper, – både barn, unge, unge vaksne og vaksne. Alle aktivitetar skal vere gratis, og vi søker stadig om midlar frå ulike stiftelsar ol for å skaffe midlar til aktivitet. Vi får både positiv og negativ respons på søknadene.

Sommarcamp for 100 barn er avhengig av mange aktivitetsleiarar og det er behov for lønsmidlar til desse og midlar til transport og aktivitet. Vi har ingen midlar til grunnfinansiering i dag verken til sommargcamp, aktivitet i haust- eller vinterferien og elles til all anna aktivitet på sentralane.

Sommarvikar/ekstrahjelp til BUA utstyrssentral

Det har vore ein enorm etterspørsel og behov for å låne fritidsutstyr i 2024. Ål har dei høgaste utlånstal av småkommunar på utstyr og brukarar. BUA Ål er lett tilgjengeleg i Ål kulturhus og er godt besøkt av innbyggjarar i alle aldrar. Vi merkar stor pågang av dei busette flyktningar som er blitt ei stor og aktiv gruppe. Vikarar som arbeider ved Ål helsecenter ønsker stadig å låne fritidsutstyr, det same gjeld også besøkande og hytteålingar. I feriar og høgsesongar er det behov for ekstrahjelp for å klare å betene alle brukarar.

Tilskot til Ål ILÅl idrettslag søkte hausten 2023 om ekstra midlar til administrasjon av idretten, samt drift av idrettsanlegg i kommunen. Søknaden gjeld for fleire år framover. For 2024 var beløpa i søknaden kr. 400 000,- til administrasjon og kr 500 000,- til idrettsanlegg.

Stabsfunksjonar

Beskriving av verksemda i dag

Ål frivilligsentral/Ål ungdomsfrivilligsentral

Frivilligsentralen består av Ål frivilligsentral og Ål ungdomsfrivilligsentral med to 100 % stillingar. Vi jobbar med å skape gode møteplassar, inkludere og engasjere innbyggjarar i kommunen i alle aldrar. Vi driftar HallUng ungdomsklubb og har tre BUA utstyrssentralar. Vi har om lag 100 aktive frivillige som utfører ulike oppdrag og aktivitetar, og vi samarbeider med mange ulike aktørar. Alle aktivitetar vi tilbyr skal vere lågterskeltilbod og vere gratis.

Personal

HR/personal har i dag 3 fast tilsette. Avdelinga bistår alle sektorane og med rekruttering, sjukefråværsoppfølging, overordna HMS arbeid og er ansvarleg for kommunen sin personalpolitikk. Personalavdelinga jobbar tett mot løn og Ål kommune har eit samarbeid med Hemsedal og Gol kommune på desse felta.

Økonomiavdelinga

Økonomiavdelinga har pr. i dag 6,5 årsverk. Vi har hatt ansvar for løn, rekneskap og innkjøp. Løn er no lagt saman med HR/personal slik at økonomiavdelinga sitt igjen med 3,5 årsverk. Ål kommune har innført programmet Framsikt som eit nytt verktøy for budsjettering og rapportering. Økonomiavdelinga fører rekneskapen for Ål kommune, Regionrådet, Ål kraftverk KF og Hallindal brann -og redning.

Utfordringar og strategi

Ål frivilligsentral/Ål ungdomsfrivilligsentral

Lokala til Hallung ungdomsklubb på kulturhuset er ikkje godkjent til oppholdsrom og vart stengt denne våren av brantilsynet. Det kostar mykje å setje lokalet i stand. Vi har fått godkjent å leige lokale på Sundrehall denne hausten. Ungdommen har behov for ein møteplass og lokale til ungdomsklubb frå nyttår, og kommunen må finne ei løysing på dette. Vi har dei siste to åra hatt ungdomsarbeider i 30 % ved ungdomsklubben, og ønsker å få dette til ei fast stilling.

BUA utstyrssentral er svært godt besøkt, og har dei to siste åra dobla i utlånstal. I 2023 hadde vi 2500 utlån og i 2024 har vi pr. 25.10. allereie 3087 utlån. Dette skapar stor aktivitet og auka folkehelse. I store delar av året er vi heilt avhengig av å vere to på jobb i opningstida til BUA. Vi hadde i 2023 Bufdirmidlar til å løne ungdommar ved utstyrssentralen og til driftskostnader, men dette har vi ikkje fått midlar til for 2024. Vi har behov for lønsmidlar og driftskostnader til BUA i budsjettet.

Aktivitetar for barn og unge i feriar har vore ein stor suksess. I sumar hadde vi 102 barn på gratis sommarramp fordelt på to veker. Vi har fått midlar frå Bufdir og stiftelsar, men med så stor oppslutning og mål om at alle skal delta, har vi behov for å ha ein pott til dette i budsjettet.

Personalavdelinga

Ei av dei største utfordringane i Ål kommune er høgare turn-over i stillingar enn kva som har vore tilfelle tidlegare. Frå 2022 til 2023 har 11,9 % av kommunen sine tilsette skift jobb. Dette er noko mindre enn gjennomsnittet for landet som er 12,7 %, så problemstillinga er gjengs for Kommune-Noreg. Dette fører til eit stort behov for rekruttering. Frå 1.1.2024 til 13.10.2024 har vi lyst ut 114 stillingar. Det er no så å seie alltid søkerar til stillingane. Gjennomsnittleg tal på søkerar frå alle publiseringaskanalar er 1,52. Dette er fleire enn på same tid i fjor.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Det har det siste året vore jobba med å effektivisere og profesjonalisere rekrutteringsprosessane. Vi vidarefører rekrutteringskampanjar i Nederland og vil delta på Emigration Expo. Det er framleis få søkerar til stillingar, men fleire enn for eit år sidan. HR meiner det er naudsynt å annonsere breiare enn tidlegare for å «treffe» fleire søkerar. Me ventar framleis høge kostnadar med annonsering.

Det har til no i 2024 vore rekruttert mange nye leiurar. Administrasjonen er oppteken av at leiing må bli eit satsingsområde framover for å redusere turn-over og auke nærværet i kommunen. Det er sett i gong opplæring av nye leiurar for å gi dei ein best mogleg start og sikre stabilitet i leiargruppa.

I 2024 har det vorte jobba mykje med arbeidsgjevar politikken. Det er mellom anna vedtatt ny lønspolitikk, nytt permisjonsreglement osb.

I 2024 har vi 9 nye lærlingar. Dette er høgast i Hallingdal. Vi må framleis satse på å rekruttere lærlingar på dette nivået, då dette er ein god måte å sikre fagkompetanse på. I budsjettforslaget er det lagt til grunn ein like stor andel lærlingar i 2025.

Vi vil framleis ha reduksjon i sjukefråværet som uttalt mål. Medan vi i åra før covid-19 hadde eit totalt fråvær på 7,1–7,2 % ligg vi på om lag 8 % pr. 31.8.2023. Det er stor skilnad mellom avdelingane. Det blir jobba tett på avdelingane for å få ned sjukefråværet og sett inn tiltak i samarbeid med bedriftshelsetenesten og NAV for å få ned sjukefråværet.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Oppvekst

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	161 932	155 894	162 444	179 253	165 053	165 053	165 053
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	20 818	10 769	14 569	11 489	10 464	10 464	10 464
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	1 917	1 430	3 880	1 430	1 430	1 430	1 430
Overføringsutgifter	3 271	2 330	2 330	2 330	2 330	2 330	2 330
Finansutgifter	2 691	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	190 630	170 423	183 223	194 502	179 277	179 277	179 277
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-10 834	-6 670	-6 670	-2 870	-2 870	-2 870	-2 870
Refusjonar	-29 615	-10 208	-10 208	-10 208	-10 208	-10 208	-10 208
Overføringsinntekter	-2 744	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-877	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-44 069	-16 878	-16 878	-13 078	-13 078	-13 078	-13 078
Sum	146 561	153 545	166 345	181 424	166 199	166 199	166 199

Beskriving av verksemda i dag

Bilete skapt med Open AI

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Tenesteområde i oppvekstsektoren:

- Skule; Nedre-Ål skule, Nordbygdene skule, Torpo skule, Skattebøl skule og Ål ungdomsskule
- Barnehage; Sundre barnehage, Torpo barnehage, Nordbygdene barnehage, Skattebøl barnehage og Sando barnehage
- Ål Introsenter
- Ål kulturskule
- Hallingdal Leirskule
- Oppvekstkontoret; rådgjevar skule, rådgjevar barnehage, rådgjevar IKT, konsulent lønn/økonomi og kommunalsjef

Nasjonale føringar, demografisk utvikling og forventningar påverkar aktivitet og tenestebehov.

Overordna statlege styringssignal omfattar

- Kunnskapsløftet med fagfornyinga 2020
- Barnevernsreforma/oppvekstreforma 2022
- Stortingsmelding 6 Tett på – tidleg innsats og inkluderande fellesskap i barnehage, skole og SFO (2019-2020)
- Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis (2020-2024), jf. nedbygging Statped.
- Ny opplæringslov frå 01.08.24
- Rammeplan for barnehage, SFO og kulturskule («Mangfold og fordjupning»)
- Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)
- Meld. St. 17 (2023-2024) Om integreringspolitikken: «Stille krav og stille opp»

Kommunale føringar omfattar

- Strategidokumentet Betre læring 2022-2025
- Revisjonsrapporten (Tilpasset opplæring og spesialundervisning, Forvaltningsrevisjonen, januar 2022)

Utfordringar og strategi

Generelt

Sektoren har ei stor utfordring ift. å behalde og rekruttere kvalifisert personell og nok personell. Dette gjeld både skule og barnehage.

Tal lærarar pr. elev har gått ned i kommunen, det same har årstimer gitt av medarbeidarar med godkjent utdanning. Ål kommune er i same situasjon som resten av landet; nesten 1 av 5 lærarar har ikkje godkjent utdanning i Norge. Totalt manglar vi pr. oktober -24 12 lærarar med godkjent utdanning i kommunen. I barnehagane manglar vi totalt 10 barnehagelærarar/pedagogiske leiarar. Det er viktig at kommunen jobbar med denne utfordringa framover; vurdere alternative måtar å organisere tenestene på, og igangsette eit målretta arbeid for å betre rekrutteringssituasjonen til denne type stillingar i kommunen.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Skule

Innan skule står sektoren overfor fleire utfordringar:

1. Redusert tal elevar (jf. tabell nedanfor)

Elevar ved den einskilde skule i perioden 2022-26:

Skule	2022/23	2023/24	2024/25	22025/26 *
Nordbygdene skule	45	52	46	44
Nedre-Ål skule	203	203	214	226
Skattebøl skule	41	32	0	0
Torpo skule	43	44	46	37
Ål ungdomsskule	196	168	167	160
SUM	528	499	473	467

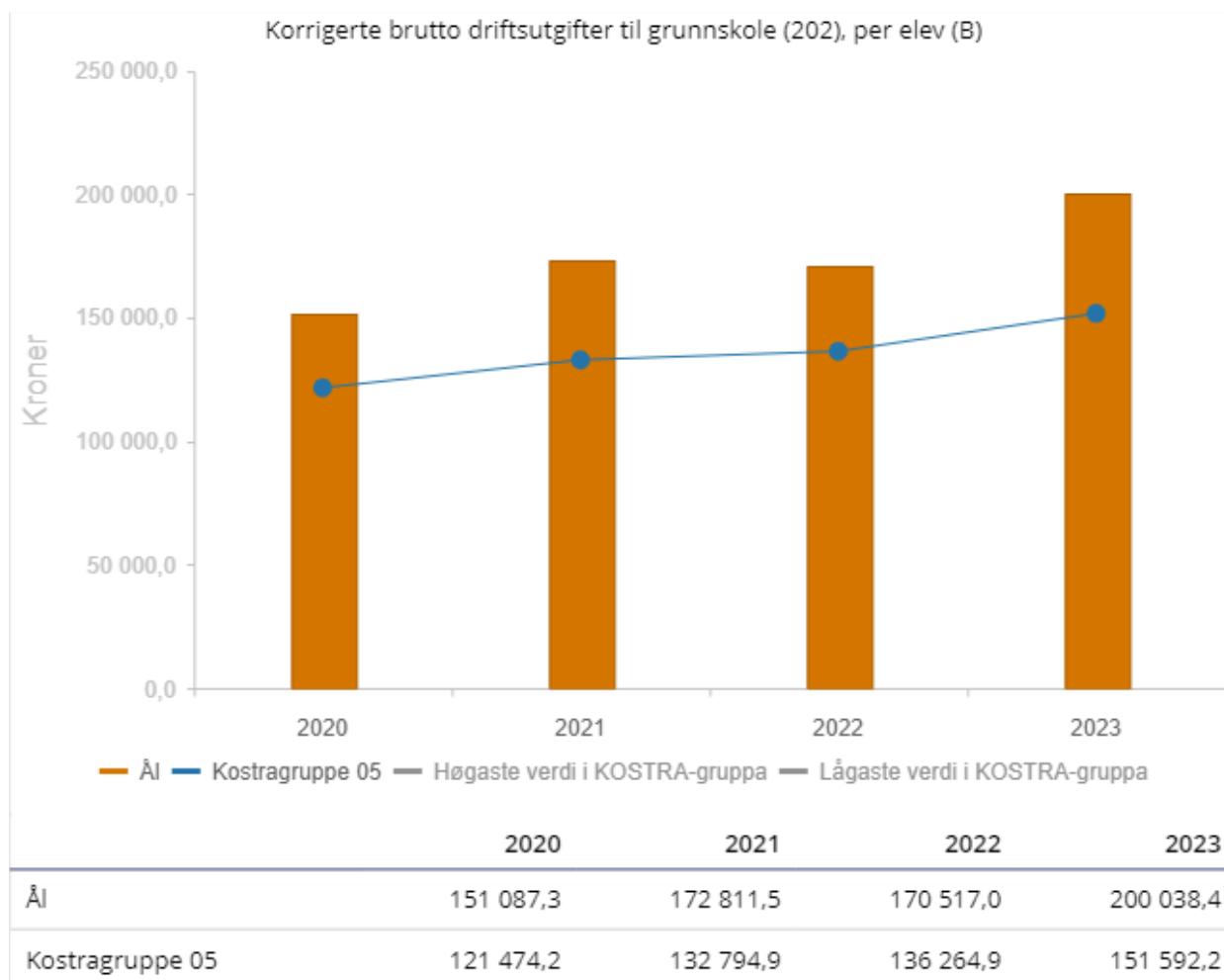
*Prognose 2025-26 er basert på skulestartarar (f. 2019) i barnehagane. 11 barn frå Sando og 8 frå Skattebøl er i tabellen sett opp ved Nedre-Ål skule.

2. Fleire barn og unge med samansette og omfattande utfordringar, som krev 1:1 eller 2:1-bemanning, samstundes aukande grad av skulefråvær. Sektoren får ikkje tilsett kvalifisert personell til desse utfordringane.

Det er igangsett fleire tiltak, m.a. kompetanseheving, samarbeid med hjelpetenestene, miljøterapeutar/arbeidarar ved skulane, og lærarar og assistenter som delvis gjennomfører heimeundervisning for enkeltelevar. Vi opplever at vi ikkje strekk til ift. ressursar og kompetanse på dette området. Sektoren treng ressursar, kompetanseheving og tettare samarbeid med og hjelp frå helsesektoren på dette området. Sektoren nyttar også fleire eksterne firma ved 3 skular for å avhjelpe denne situasjonen.

Utvikling i brutto driftsutgifter til grunnskule pr. elev (kjelde: Framsikt/Kostratal):

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Barnehage

Barnehagane i Ål opplever auke i behov for barnehageplassar. Talet på born som blir født går ned, medan talet på born som går i barnehage med fulltidsplass går opp. Vi har totalt 252 barnehageplassar i Ål når alle barnehagane driv på normale nivå. Pr oktober -24 manglar det ca. 24 plassar i kommunen, frå august ca. 81 plassar. I desse tala er det ikkje rekna med tilflyttarar eller flyktningar. Barnehagane i Ål er fulle; vi utvidar der vi kan, og personalet driv med oppstart og tilvenning gjennom heile året. Rekruttering til jobb i barnehage er eit stort problem, og vi slit med å oppfylle bemanningsnorma i barnehageloven.

Også i barnehagane er det fleire barn med ulike diagnosar, og som treng 1:1-oppfølging. Det er stort behov for spesialpedagogar i barnehagane.

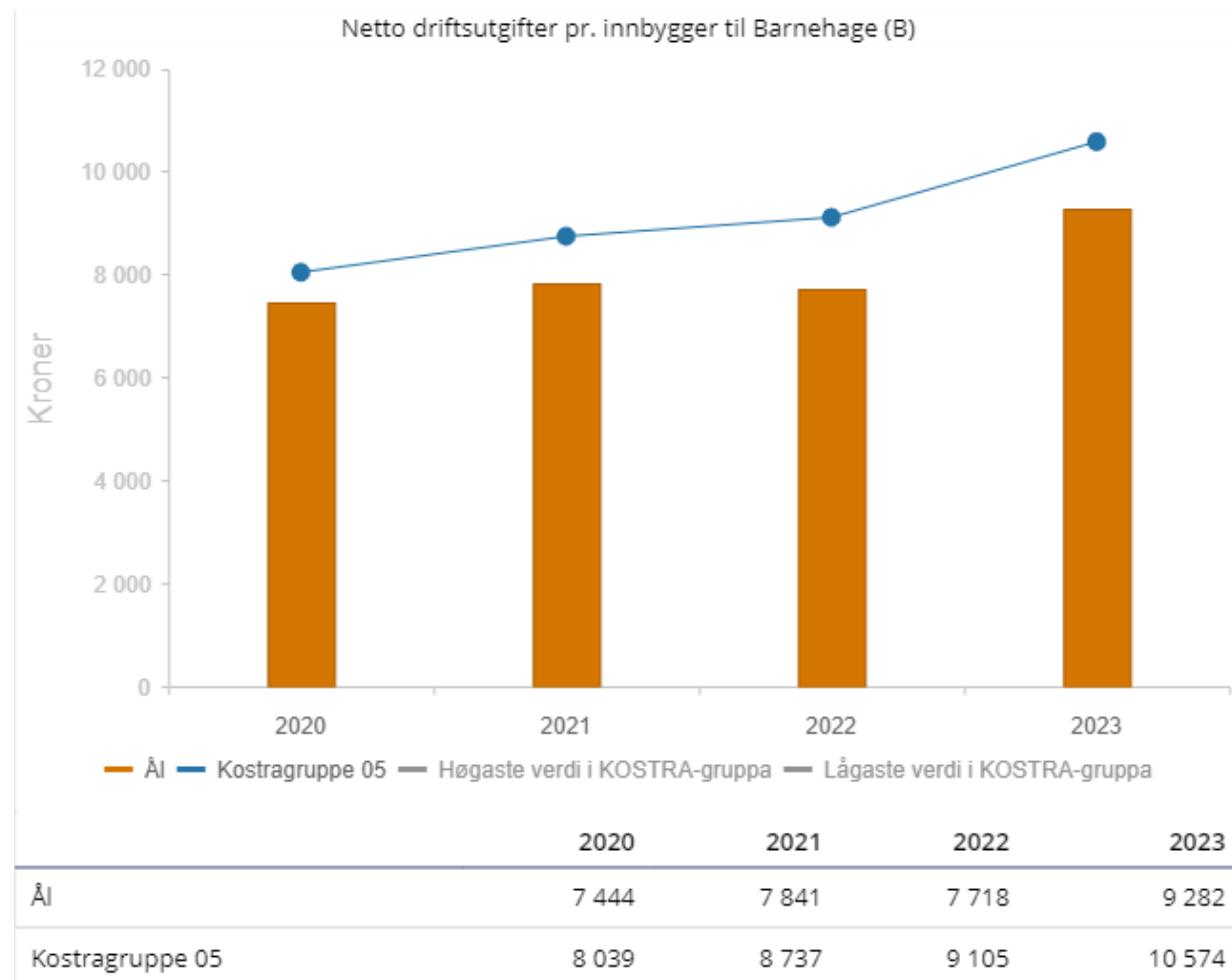
Utvikling i tal barn/plassar i barnehagane i Ål:

År	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Barn	166	184	184	203	211
Plassar	223	267	258	288	293 *

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025 Ål kommune

*utvida kapasitet i alle barnehagar, og ei heil avdeling Skattebøl barnehage.

Utvikling driftsutgifter barnehage (kjelde: Framsikt/Kostratal):

Ål intro – inkluderingsarbeidet

Busetting og inkludering av flyktningar er eit tverrfagleg og sektorovergripande fagfelt. Det er også eit uføreseieleg fagfelt, der busettingstal i kommunen blir vedteke politisk frå år til år. Det er viktig å jobbe for å skape kontinuitet i arbeidet, sørge for vidareføring av kompetanse og ei ramme der det er mogleg å skalere opp og ned etter behov.

Ål kulturskule

Kulturskulen står ovanfor fleire utfordringar i tida som kjem. Elevtalet går ned, noko som i stor grad skuldast færre elevar i kommunen i kombinasjon med høge levekostnader. Vi ser eit auka tal på elevar som fell utanfor kulturlivet. Vi må rette ein spesiell innsats mot å få fleire gutter inn i gruppetimeane våre. Samstundes må vi halde på kompetansen vi har og sikre at dei dyktige medarbeidarane våre held fram med å jobbe hos oss. Sal av lærarstillingar til andre kommunar er ei ekstra utfordring, sidan mange av kommunane vi leverer tenester til, slit med svak økonomi og gjennomfører nedskjeringar.

Hallingdal leirskule

Hallingdal leirskule sine største utfordringar med tanke på budsjett er at vi ikkje har full oversikt over tal elevar kvart år. Skulane melder inn tal elevar når det blir skreve kontrakt, men det kan oppstå endringar.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Difor må vi gå ut frå eit gjennomsnitt når vi legg budsjettet. Vidare er det ei utfordring at enkelte kontraktar går ut sommaren 2025; det er difor avgjerande at Topcamp klarar å få avtale med nye skular.

Strategi

- Strategidokument Oppvekst 2030
- Tett og tidleg på
- Læringsutbytte
- Leik og leikbasert læring – praksisnær læring
- Styrkebasert tankesett/tilnærming
- Autoritativ vaksenrolle
- Elev- og barnesyn
- Heilskapleg læring
- Pedagogisk bruk av IKT
- Inkluderande barnehage- og skolemiljø
- Kompetanseheving
- Ferdigstille «Plan for buseetting og inkludering av flyktningar i Ål kommune»
- Bu- og blilyst-arbeid

Økonomi, personell og behov i framtida

Behalde og rekruttere fagpersonell, både i skule og barnehage, blir ei svært viktig oppgåve framover; oppvekstsektoren må fokusere på å behalde alle dei dyktige tilsette vi har i sektoren, og samstundes prøve ut tiltak for å rekruttere nye.

Samstundes medfører

- redusert barnetal i skulane
- auka behov for barnehageplassar
- auka behov for omfattande tiltak og støtte rundt enkeltbarn/elever
- behov for spesialkompetanse, både i skule og barnehage

behov for å vurdere nye måtar å organisere tenestene på.

Dette er eit arbeid sektoren må fokusere på i 2025.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		153 545	153 545	153 545	153 545
Sum Lønns- og prisvekst		7 213	7 213	7 213	7 213
Konsekvensjusteringer		7 213	7 213	7 213	7 213
Konsekvensjustert ramme		160 758	160 758	160 758	160 758
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Andre tiltak	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	946	946	946	946
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		946	946	946	946
Nye tiltak					
Auka barnehagedekning	Nye tiltak	8 200	0	0	0
IKT – lisensar, programvare, digitale verktøy , læremidlar.	Nye tiltak	1 720	695	695	695
Behov utskifting PC					
Redusert foreldrebetaling barnehage og SFO, statlege maks.prisar	Nye tiltak	3 800	3 800	3 800	3 800
Ressurskrevjande tiltak	Nye tiltak	6 000	0	0	0
Sum Nye tiltak		19 720	4 495	4 495	4 495
Nye tiltak og realendringer		20 666	5 441	5 441	5 441
Ramme 2025-2028		181 424	166 199	166 199	166 199

Samandrag budsjett

Driftstiltak

Desse tiltaka er lagt inn i framlegg til driftsbudsjett:

- inntektstap foreldrebetaling SFO og barnehage
- auka barnehagedekning
- IKT
- midlar til ressurskrevjande tiltak skule og barnehage

Tiltak det ikkje er funne plass til i framlegg til driftsbudsjett:

- auka driftsbudsjett – alle avdelingar
- 25 % stilling barnekoordinator
- rom og utstyr til praktisk/estetiske fag og variert undervisning
- utbetring uteområde/leikeapparat barnehagar og skular
- skulematprosjektet
- KS-prosjektet «Flyktninger i jobb»
- inkludering/flyktningarbeid

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Investeringstiltak lagt i budsjettframlegget:

- Utbetring ventilasjon Sundre barnehage (ENØK-tiltak)
- Uteområde Sando barnehage

Desse ønskete tiltaka er ikkje lagt inn i budsjettframlegget:

- Ål ungdomsskule – funksjonelle rom kr 2.000.000
- Torpo skule – funksjonelle arbeidsrom kr 100.000
- Nedre-Ål skule. oppgradering N-fløy kr 1.875.000

Nye tiltak

Auka barnehagedekning

Det er pr. oktober -24 211 barn i barnehagane i Ål kommune; dette utgjer 293 plassar.

Det står 12 barn på venteliste (dvs. 24 plassar). Dvs behovet pr. no er **317 plassar**.

Frå hausten -25 er behovet rekna til **333 plassar**. Det er då ikkje teke høgde for tilflytting.

- Med normal drift alle barnehagar og utan mellombels avdeling ved Skattebøl skule, har vi 252 plassar, dvs. manglar ca. 65 barnehageplassar.
- Med ekstra plassar i alle barnehagar og utan mellombels avdeling ved Skattebøl skule, vil kommunen ha 276 plassar, dvs. manglar 41 plassar.
- Med ekstra plassar i alle barnehagar og 1 mellombels avdeling ved Skattebøl skule vil kommunen ha 294 plassar, dvs. manglar 23 plassar.
- Med 2 avdelings barnehage ved Skattebøl skule (1 ordinær avdeling og 1 ute/friluftsavdeling) og normal drift ved alle 5 barnehagane vil kommunen ha totalt 288 plassar, dvs. manglar 29 plassar.
- Med utvida drift i alle avdelingar som har 2 avdelingar, dessutan 2 avdelings barnehage ved Skattebøl skule, har vi 312 plassar, dvs. manglar ca. 5 plassar.
- Med normal drift alle 5 barnehagar og 3 avdelings barnehage ved Skattebøl skule får vi 306 plassar, dvs. manglar 11 plassar.

Eiga sak til politisk behandling ift. barnehageplassar.

Forslag om 8.200.000 i driftsbudsjett inneheldt mellombels avdeling Skattebøl skule med 18 plassar inntil formelt vedtak vedr. Skattebøl skule.

IKT – lisensar, programvare, digitale verktøy, læremiddel. Behov utskifting PC

I dag eit samla budsjett på ca. 600.000 kr i sektoren. Behov ca. 1.130.000.

Dessutan må ca. 100 PC-ar skiftast ut pga. utgåande Windows 10, utgjer ein sikkerheitsrisiko og utesengast frå HD-nett. Kostnad ca. 650.000.

Redusert foreldrebetaling barnehage og SFO, statlege maksprisar

Redusert betaling SFO 3. klasse og makspris barnehage sett i verk frå august -24.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Anslått reduksjon inntekt i 2025, men medrekna auka barnehagekapasitet i -25, kr 3.800.000.

Kommunen skal ta imot ca. kr 1.000.000 i statleg tilskot i 2025 pga. reduserte satsar.

Ressurskrevjande tiltak

Fleire barn/elevar med samansette og omfattande behov. Krev 1:1-bemanning og 2:1-bemanning. Bruk av eksterne firma for å løyse ein del av behovet. Utfordringane gjeld både barnehagane og skulane.

Jf. sak SUKO 20.08.24.

Kostnadsrekna til kr 21 mill. på årsbasis ut frå behov første halvår -24.

Behov for team med spesialkompetanse og samarbeid med helsesektoren.

Må prøve ut reduksjon av 1:1-tiltak, i større grad samle kompetanse.

Må sjå i samanheng med tiltak 1.

Ønska tiltak og ytterlegare innsparinger

Beløp i 1000

	Prioritet	Endringskode	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
25 % barnekoordinator (25 % budsjettert i helse)	3	Nytt tiltak	213	0	0	0
Auka driftsbudsjett – alle avdelingar	2	Nytt tiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Inkludering/flyktningarbeid	8	Nytt tiltak	500	500	500	500
KS-prosjekt flyktningar i arbeid	7	Nytt tiltak	500	0	0	0
Rom/utstyr til praktisk/estetiske fag, variert undervisning	4	Nytt tiltak	600	600	600	600
Skulematprosjektet	6	Nytt tiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Utbetring uteområde/leikeapparat barnehagane	5	Nytt tiltak	500	0	0	0
Sum			4 313	3 100	3 100	3 100

Nye tiltak

25 % barnekoordinator (25 % budsjettert i helse)

25 % stilling som barnekoordinator. Lagt inn 25 % frå helse, dvs. totalt 50 % stilling barnekoordinator (lovpålagt).

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Auka driftsbudsjett – alle avdelingar

Urealistiske driftsbudsjett alle avdelingar vedr. t.d. lisensar, leasing kopimaskiner osv. Dette har vore ei utfordring i mange år innan oppvekstsektoren.

Inkludering/flyktningarbeid

Sektoren opplever aukande behov for oppfølging, kompetanse, morsmålsassistentar i barnehagane, aukande utgifter til tolk.

Kommunen tek imot samstundes integreringstilskot; dette er ikkje øyremerkte midlar.

KS-prosjekt flyktningar i arbeid

Tiltakspott for KS-prosjektet «Flyktningar i jobb». Midlane skal gje moglegheit til å teste ut tiltak og løysingar med målsetting om å få fleire flyktningar i jobb, både i kommunale og private stillingar.

Rom/utstyr til praktisk/estetiske fag, variert undervisning

Behov for eigna rom og utstyr til undervisning i praktisk/estetiske fag.

Gjeld både barneskule og ungdomsskule.

Skulematprosjektet

Skulematprosjektet, samarbeid med Kafe Tid, vidareført også i 2024.

Vurdere vidareført også i 2025.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samla prosjektbeløp			Sum økonomiplan	
	Brutto prosjektutgift	Øyrem. fin.	Netto prosjektutgift	2025-28	Inntekt 2025-
Utbetring uteområde/drenering	1 000	0	1 000	1 000	0
Sando barnehage					
Wi-fi skule og barnehage	375	0	375	375	0
Sum investeringsprosjekt	1 375	0	1 375	1 375	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Helse og omsorg

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	172 001	190 215	190 215	219 334	219 511	219 511	219 511
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	26 559	12 779	12 779	13 611	13 511	13 511	13 511
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	61 669	58 513	60 513	69 456	68 976	68 976	68 976
Overføringsutgifter	2 271	1 484	1 484	1 367	1 367	1 367	1 367
Finansutgifter	4 093	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	266 593	262 991	264 991	303 768	303 365	303 365	303 365
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-14 698	-12 655	-12 655	-17 592	-17 632	-17 632	-17 632
Refusjonar	-41 185	-33 719	-33 719	-57 168	-57 205	-57 205	-57 205
Overføringsinntekter	-34	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 481	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-61 397	-46 374	-46 374	-74 760	-74 837	-74 837	-74 837
Sum	205 196	216 617	218 617	229 008	228 528	228 528	228 528

Beskriving av verksemda i dag

Tenesteområda spenner seg gjennom heile livsløpet med alt frå lågterskel og til spesialiserte tenester.

Ål har organisert tenestene sine innan fyljande tenesteområde:

Kommunalsjef:

- **Stab:** Kommuneoverlege, rådgjevarar innan fag- og kvalitetsutvikling, rådgjevar forvaltning, kommunalsjef, konsulentar omsorgskontoret, brannvernleiar og velferdsteknologi, systemansvarleg for Gerica

Helse velferd og førebygging:

- **Familiens hus:** Tverrfagleg tenester til born og unge og deira familiar (inneheldt helsestasjon, vaksinering, jordmorteneste, psykisk helse barn og unge, logoped, ungdomslos og PPT)
- **Legetenesta:** legetenester inklusiv daglegevakt og interkommunal legevakt for kveld, natt og helg og dessutan interkommunal legevaktsentral
- **Avdeling Meistring:** Fysio- og ergoterapitenester, psykisk helse vaksne, oppsøkande team og team for hukommelssvikt, Koordinerande eining (KE), heimevaktmeister, Leksvol. Dagsenter for personar med demens, dagsenter for eldre, varmestugu – lågterskel psykisk helse, friskliv, hyblane og aktiv ung

Institusjonstenester:

- **Avdeling Gjestetunet:** korttidsavdeling – rehabilitering og avlasting, og dessutan natteneste
- **Avdeling Stugu:** langtidsavdeling med hovudvekt på geriatri og demens

Miljøterapi:

- **Miljøterapitenesta avdeling 1 og 2:** Helse og omsorgstenester til menneske med nedsett funksjonsevne i alle aldra, habiliteringstenester, aktivitetstilbod, og avlasting

Heimetenestene:

- **Heimetenestene;** yter helse- og omsorgstenester og praktisk bistand til heimebuande inkludert omsorgsbustader, i tillegg til Granly, Nigarden og Uppigarden

Interkommunale ansvar og samarbeidsområde der Ål er vertskommune:

- **Hallinghelse** – felles kommuneoverlege/samhandlingsleiar, klinisk ernæringsfysiolog, Trygg oppvekst/BTI, mobilt ferdighetsteam, folkehelsekoordinator, koordinator læring- og meistring, fagleg koordinator, felles koordinator velferdsteknologi, fag- og gjennomføringskoordinator for Utviklingssenter for sjukeheim og heimetenester. I tillegg er det ein rekke utvikling- og kompetanseprosjekt med mellombelse prosjektstillingar
- **Fagkoordinator IKT**

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

- **Intermediær- og ø-hjelpeplassar ved Hallingdal sjukestove**
- **Legevaktsentral**
- **Interkommunal legevaktsamarbeid**

Andre samarbeidsområde som ligg i budsjettet er:

- NAV
- Krisesenteret
- Beredskap følgjeneste gravide/fødande
- Miljøretta helsevern
- Felleskjøkkenet for Hol og Ål
- Felles legevaktsentral
- IMA
- VENN

Overordna statlege styringssignal:

Helse- og omsorgstenestene står framfor store utfordringar, i takt med nasjonale trendar og utvikling. Nasjonale reformer og omstillingar pålegg kommunen eit større ansvar for innbyggjarane si helse gjennom førebygging og behandling av sjukdom. I tillegg skal kommunane sikre at innbyggjarane får likeverdige tenester. Analyse og prognose viser eit aukande behov for helse- og omsorgstenester.

Sektor for helse og omsorg blir utfordra av:

- Rekruttering av naudsynt og riktig kompetanse for framtida
- Demografi og helsetilstand ([Folkehelseprofil](#))
- Frå 2020 til 2050 syner framskrivingar at talet på personar med ei demensdiagnose doblar seg frå 129 til 261 personar ([Demenskartet](#))
- Overføring av oppgåver frå spesialisthelsetenesta
- Forskjellar i levekår og utanforskap
- Auka rettigheitsfesting, krav og forventningar

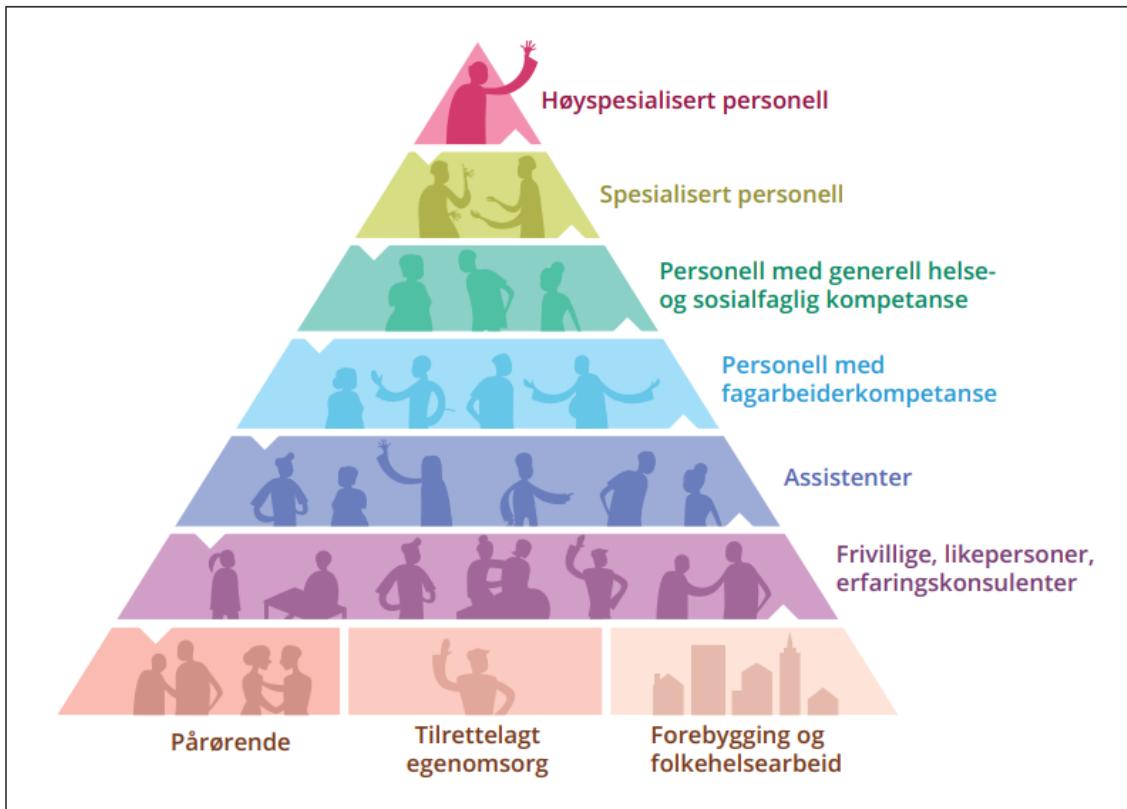
Statlege styringssignal som kan få økonomiske og ressursmessige konsekvensar:

- Pasienten skal oppleve samanhengande pasientutvikling med gode overgangar
- Dei kommunale helse og omsorgstenestene skal sikre ei heilskapleg, samanhengande og tilpassa den einskilde brukar sitt behov
- God fastlegeordning er viktig
- Tenestene skal i større grad leggje til rette for at den einskilde skal leve og bu som dei ynsker og samtidig få tilpassa hjelp når dei treng det
- Helseberedskap – utarbeiding av plan for beredskap – beredskapsøvingar- beredskapslager for 6 månader er eit viktig fokusområde både nasjonalt og lokalt
- Digitalisering og e-helse, bruk av velferdsteknologiske løysingar. Digitale løysingar skal støtte opp under ei heilskapleg samhandling mellom helsepersonell, og styrke innbyggjarane sine moglegheiter til å ta aktiv del i eigne behandlingsopplegg og styre eige liv
- Styrking og utvikling av nye tiltak til psykisk helse og rusfeltet, og styrke døgnbehandlinga i spesialisthelsetenesta.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

- Styrke helsefremjande og førebyggjande arbeid knytt til barn og unge og deira familiar
- Implementering av velferds- og oppvekstreformene
- Styrke kvinnehelse
- Jamne ut sosial ulikskap i helse og levekår. Likeverdige tenester i distriktet som i byane
- Nytte helsepersonell riktig- Hensiktsmessig oppgåvefordeling mellom helsepersonell

[NOU 2024:3 Tid for handling s 132](#)

Helse og omsorgsplan 2025-2028 (k-sak okt. 2024) peikar på korleis vi skal utvikle framtidige tenester gjennom strategiske føringer, førebyggande tiltak, samordning og tidleg innsats, for slik å møte morgondagens helse- og omsorgsutfordringar. Planen bidreg også til at politisk nivå kan gjere gode vurderingar, og dessutan legge til rette for og utvikle godt samarbeid med brukarar og deira pårørande.

Planen beskriv satsingsområde for å møte utfordringane dei nærmaste åra og dessutan optimalisere drifta gjennom:

- Redusere og utsette behov for tenester gjennom god førebygging, tidleg innsats, fokus på eigenmeistring og samarbeid med frivillige lag og organisasjoner for å skape aktivitet og sosiale møteplassar
- Ha fokus på innovasjon innan e-helse, velferdsteknologi og KI
- Samskaping på tvers av sektorar
- Styrke brukarmedverknad og godt pårørrandesamarbeid
- Tilpassa butilbod
- God kartleggings- og vedtakskompetanse
- Alternative arbeidstidsordningar og nytte kompetanse og ressursar på tvers

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

I tillegg ber regjeringa særskilt om at det blir sett i gang arbeid og utarbeida **handlingsplanar** innan:

- Bu trygt heime – ny reform frå 2023 / Leve heile livet – reforma – (innarbeida i Helse og omsorgsplan)
- Opptrapplingsplan psykisk helse (utarbeidd)
- Digitaliseringsplan (under utarbeiding)
- Demensplan (under utarbeiding)
- Lokal handlingsplan for førebygging av omsorgssvikt og åtferdsutfordring (oppvekstreforma) (under utarbeiding)

Kommunale planar som skal reviderast:

- Plan for habilitering og rehabilitering

Statlege styringssignal som bør løysast innanfor ramma og eller der ein kan søke tilskot:

- Utdanne fleire, rekruttere og behalde fagfolk. Nye utdanningsplassar og studietilbod for å styrke helsetenestene i møte med dagens utfordringar
- Nasjonal helse og samhandlingsplan. Mål: heilskaplege og sømlaus *pasientutvikling* for den einskilde pasient og pårørande, kombinert med tillit til helsefagleg personell
- Samhandling mellom sjukehus og kommunane, og sjå på andre moglege finansieringsmodellar

Pågående prosjekt og utviklingsarbeid i sektoren	
Flexisjukepleiarutdanning: 1. kull hausten 2022 2. kull hausten 2023 3. kull hausten 2024	Nødnett – opplæring og igangsetting legevakt
Helsefagutdanning og Fagskule – observasjonskompetanse, fotpleie	Kommunehelsesamarbeid og helsefellesskap
Ernæringsarbeid – samarbeidsprosjekt med Hallinghelse	EU-forprosjekt Hospital at home
Mobilt ferdighetsteam – simulering, psykisk helse	Fact-ung – psykisk helse VVHF og kommunane
Erfaringskonsulent – og kommunalt rusarbeid	Velferdsteknologi, e-helse
IPS- Ung (NAV)	Felles dialogmøte – BUP
Rekrutteringsprosjekt-Husvarm	Bemanningsleiing og tenesteutvikling

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

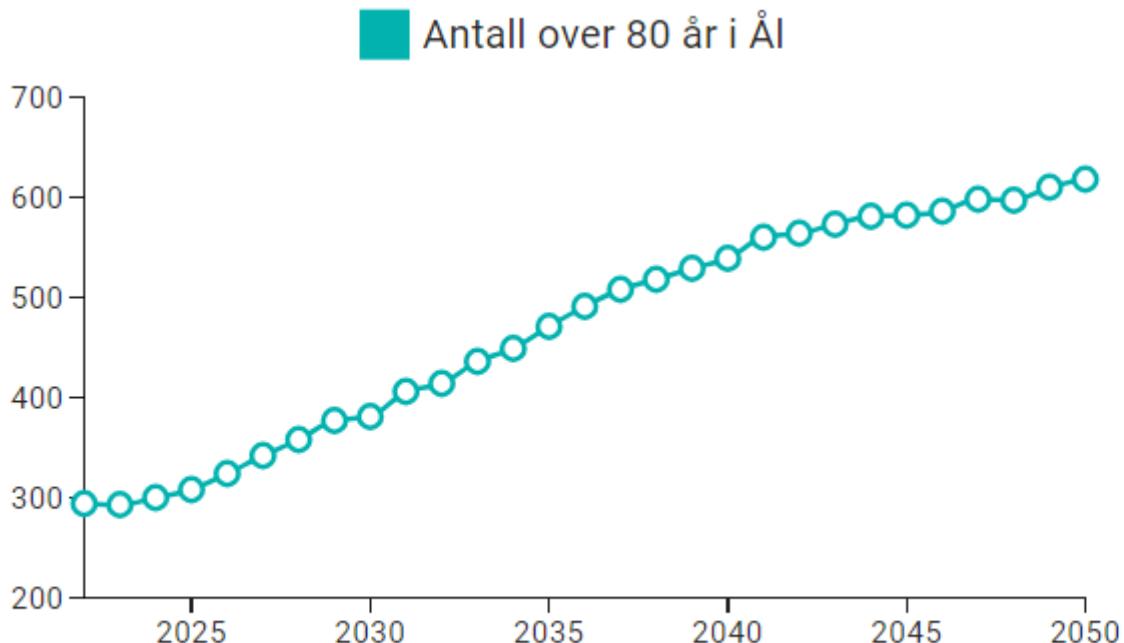
Ål kommune

Trygg oppvekst – BTI	Heilskapleg leiing av tenester til barn og unge – Deltaking i kursprogram KS
Velferdsteknologisk knutepunkt	Tenestetildeling – tildelingskriteriar – vedtak- utviklingsarbeid
Medikamenthåndtering	Utviklingsarbeid innan ros-analyse, avvik – compilo
CRDP – jf. likestilling og diskrimineringslova	<i>Prosjekt helse og arbeid- ei kunnskapsoverføring mellom spesialisthelsetenesta og kommunehelseteneste, til fastlegar og fysioterapeutar i kommunane, innan fagfeltet uspesifikke muskelskjelett plager med Brief intervention (BI) som metode.</i>
Kronikaromsorg i legetenesta – korleis nytte lege- og sjukepleieressursar innovativt i pasientbehandling	Trygg start – foreldrestøttande tiltak Familiens hus
Beredskap og krisearbeid – GAP-analysar -kriseøvingar	MedSafe Old- trygg medikamentbruk til eldre – deltaking i forskingsprosjekt i regi av Senter for omsorgsforskning
Ål er definert som Omsorgsforskingkommune – Samarbeid om samskaping mellom kommunar og forskningsinstitusjoner for berekraftige helse- og omsorgstenester – Senter for omsorgsforskning	Deltaking i andre forskingsprosjekt med Senter for omsorgsforskning: 1. Utelate helse- og omsorgshjelp, avvik og pasientsikkerhet i heimetenestene 2. Generasjonanes hus- Senter for omsorgsforskning og Husbanken

Utfordringar og strategi

Utfordringar i 2025 og i planperioden

- Behalde og rekruttere helsepersonell
- Ål får ei dobling av eldre fram mot 2050. Befolkningsfremskriving for innbyggjarar over 80 år fram mot 2040 (scenariofabrikken.vercel.app/scenario-i-2040)

- Store ressursar går til få tenestemottakarar
- Ål har mange born og unge med omfattande behov for tenester både frå oppvekst og helse
- Psykisk helse, utanforskap og einsemd i befolkninga er ein folkehelseutfordring som vil vere med på å gje auka behov for kommunale tenester
- Det er nødvendig med ei vriding og endring i organisering av tenestene innan helse- og omsorg for å møte innbyggjarane sine tenestebehov, og dermed kunne tilby forsvarlege tenester innanfor det økonomiske handlingsrommet
- Spesialisthelsetenesta overfører stadig fleire oppgåver til kommunehelsetenesta utan at det fylgjer økonomiske ressursar med
- Det er nødvendig å arbeide systematisk med å redusere sjukefråværet og det psykososiale arbeidsmiljøet

Korleis ser det ut i Ål?

- Sektoren har utfordringar med å rekruttere helsepersonell inn i ledige fagstillingar. Fleire tilsette i høge stillingsprosentar går av med pensjon i nær framtid, og fleire ledige deltids- og helgestillingar står ledig. Det må arbeidast vidare med systematiske tiltak for å behalde og rekruttere fagpersonell. Dette gjeld også innan legetenestene. Fleire yngre legar ynskjer fastlønsavtale

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

- Dette fører til utgifter på kjøp av tenester for å beholde fagleg kvalitet på tenesta og bruk av vikarbyrå
- Ål har stigande tal på innbyggjarar med ei demensdiagnose,- fleire av desse er yngre personar. Denne gruppa treng andre tenestetilbod enn eldre i tilsvarende situasjon.
- Framskrivingar i tabellen under syner at Ål vil få ei dobling av talet på tenestemottakarar i Ål fram mot 2040.

Antall tjenestemottakere. 2021, 2030 og 2040. Ål

- Flyktningar som er busett vil påverke helsetenestene, introtenesta og NAV sine ressursar.
- NAV signaliserer auka behov for tenester til økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgjeving. Dette skyldas auka tal på busetting av flyktningar, og auka pågang frå personar som slit med å få inntekta til å strekke til grunna auka utgifter til livsopphald, straum og gjeld.

<https://www.pexels.com/nb-no/sok/barn%20og%20unge%20i%20Norge/>

- Aukande behov for tenester fra psykisk helse til både barn, unge og voksne.
- Betre samordning for barn, unge og voksne – kan ha rett til tenester fra fleire aktørar.
- Utgiftene til ressurskrevjande tenester er høgare enn inntektene
- Auke i kostnadene til drift grunna samfunnsutviklinga med 8–10 %
- Helse- og omsorgstenestene er i rask utvikling, og stadig fleire komplekse helsetenester blir flytta frå spesialisthelsetenesta til kommunane utan at det fylgjer ressursar med.
- Sjukefråværet har auka dei siste åra- dette gjeld både korttids- og langtidsfråvær

**Korleis vil me møte
dette?**

1. Kvar enkelt innbyggjar må:

- ta ansvar for eige liv og eigen helse
- oppleve å meistre livet
- ha regien i eige liv
- ha god livskvalitet

Dette vil vi oppnå gjennom innsatsområda helsefremming og førebygging, meistring, samskaping, alternative buformer, velferdsteknologi og kompetanse.

2. Tett og godt samarbeid med frivilligsentral, lag og organisasjonar vil bidra til at fleire kan delta i aktivitetar, får hjelp til daglege gjeremål. Dagens helseutfordringar krev auka helsefremmande og førebyggande innsats. Frisklivssentralen kostar lite og kan hjelpe mange.

3. Me må førebyggje meir og behandle mindre. Velferdsteknologi, innovasjon, e-helse er satsingar for å møte morgondagens helse- og omsorgstenester. Det må jobbast enda betre med implementering, gevinstrealisering og arbeid på systemnivå.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

4. Ål kommune skal ha nok eigne fagpersonar og redusere behov for kjøp frå eksterne aktørar. Tilby nye og fleksible turnusmodellar for å tiltrekke seg arbeidskraft.

5. Kompetanseheving og kvalitetsarbeid er pågåande og heilt nødvendig. Tenestene skal vere av fagleg god kvalitet, og me må vere ein attraktiv arbeidsgjevar.

6. Aktivitet- og arbeidsretta tilbod til personar med nedsett funksjonsevne eller som treng bistand med å kome seg inn i arbeidslivet.

7. Rekruttere brukarar til dagtilboda våre. Nytenking ift. lågterskeltenester, sjølvhjelpsgrupper, aktivitetar og framtidige dagtilbod for å auke rekruttering, og betre livskvaliteten for sårbare brukargrupper og deira pårørande

- Bidra til å styrke dei pårørande som ein ressurs gjennom involvering, opplæring, rettleiing og støtte.
- Vidare satsing på førebygging meistring, kvardagsrehabilitering, ernæring, og redusere einsemld vil vere med å heve livskvalitet og redusere / utsette behov for helse og omsorgstenester.
- Regionalt samarbeid innan kompetanse, utviklingsarbeid og tenesteinnovasjon

Helse- og omsorgssektorens bidrag i høve til integrering:

Helse- og omsorgssektoren vil legge til rette for å nytte relevant fagkompetanse til nye landsmenn gjennom språkpraksis, praksisplassar, og nødvendig styrking av kompetanse for godkjenning av helsefagleg utdanning. Det blir også lagt til rette for språkopplæring knytt til fagspråk innan helse.

Helse – og omsorgssektorens bidrag for å gjøre tenestene meir effektiv:

- Det skal arbeidast proaktivt for å behalde og tiltrekke oss kvalifisert personell med rett kompetanse
- Tettare samhandling mellom sektorar, avdelingar og samarbeidspartar til dømes spesialisthelsetenesta. Tidleg innsats og førebyggande tenester vil gje betre livskvalitet og meir for pengane enn å ha størst fokus på å behandle som i dag.
- Ål har i dag fleire born og unge med nedsett funksjonsevne og med sosiale og psykiske utfordringar. Tett samhandling mellom oppvekst, Familiens hus, barnevern, NAV og spesialisthelsetenesta vil betre oppvekstvilkår, og redusere ressursbruk på kort og lang sikt.

Dette betyr at:

1. Ål kommune skal vere i fremste rekke for å vektlegge utviklingsarbeid lokalt jf. kommuneplanen. I planperioden ynskjer vi å ha fokus på:

- Ål skal vere ei attraktiv kommune å bu og jobbe i
- ulike læringsløp for helsefagarbeidarar
- desentraliserte utdanninger som td sjuke- og vernepleiarutdanning
- desentraliserte vidareutdanninger
- fleksible turnusordningar
- utvikle kompetanse innan kunstig intelligens

- delta i forbettings- og utviklingsarbeid både lokalt, regionalt og nasjonalt

2. Framskrivingar syner at Ål i nær framtid vil få fleire eldre enn yrkesaktive innbyggjarar fram mot 2040. Kommunen må leggje til rette for eit universelt forma ut lokalsamfunn for alle generasjonar, ha fokus på at eldre er ein samfunnsressurs, og styrke aktivitet og sosiale møteplassar, og dessutan tilby førebyggjande helsetenester.

- Ein kan betre livskvalitet og redusere/utsette behov for helsetenester gjennom:
- kartlegging, informasjon, rettleiing og vedtak
- bruk av velferdsteknologi/hjelpemiddel
- auka fokus på kvardagsmeistring/rehabilitering
- lågterskel aktivitetstilbod
- Vi må fortsette å utvikle samarbeidsområde på tvers til førebyggjande tenester psykisk helse barn og unge, til dømes Trygg oppvekst/BTI og IPS (Individuell jobbstøtte), FACT-ung og dialogbasert inntak med Vestre Viken. Familiens hus vil bidra meir inn i systemarbeid opp mot oppvekstsektoren, kompetanseheving, felles regionalt opplæringsprogram og møtearena
- Ål skal fortsette å vere helsekommunen i Hallingdal
- Eit godt liv heile livet, gje god nok kvalitet – rett teneste – til rett tid
- Helse- og omsorgstenestene skal fremje god helse, uavhengig av alder og bustad, og gje tilstrekkeleg hjelp til at brukaren kjenner seg trygg og kan meistre livet sitt

Kommunale føringer gitt i 2024 som medfører aktivitet og som må vurderast i den komande økonomiplan-perioden:

- Busetting av flyktningar – Økonomisk sosialstønad aukar grunna stor busetting av flyktningar.behov for helsetenester og økonomisk stønad
- I september–21 var det gjort politisk vedtak om etablering av Familiens hus lagt til sektor for helse- og omsorg. Helsestasjonstenesta og PPT kom inn i Familiens hus. Det same gjorde psykisk helse til born og unge. Vedtaket førte også til ei omorganisering internt gjennom etablering av avdeling Meistring, og der psykisk helse til vaksne kom inn. Det er ikkje landa ei lokalisering som samlar alle i Familiens hus, eller avdeling Meistring.
- Hol kommune gjekk ut av samarbeidsavtala om felles PPT 31.12.2023. Ål PPT er vidareført med same antal personalressursar,- men tiltaket skal evaluerast jamleg og fyrste gong i november 2024.
- Trygg oppvekst- BTI, Trygg start, Familiestøttande tiltak, barnekoordinator og gode samhandlingstiltak for barn og unge og deira pårørande
- Talet på eldre vil doble seg i Ål innan 2040. For å vere rusta til å møte denne endringa går det føre seg planlegging for utbygging av sjukeheimspllassar, omsorgsbustader, behandlingsbasseng og treningsal.
- Innføre personellbesparende digitale løysingar og teknologi,
- Utvikle og betre pasientutvikling for meir effektiv ressursbruk.

Fakta

I 2050 forventes omtrent én av fem nordmenn å være 70 år eller eldre. Befolkningen over 80 år forventes doblet innen 2050.

Eldre er friskere og dermed blir også behovet for hjelp mindre. Levealderen har økt og stadig flere bor hjemme lenger.

Samtidig har det vært en sterk vekst i pleie- og omsorgstjenester til yngre brukere.

Kilde: SBB/ Status kommune 2024, KS FoU
«Dypdykk i pleie- og omsorgstjenestene 2017-2022» (2024)

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		216 617	216 617	216 617	216 617
Sum Lønns- og prisvekst		8 030	8 030	8 030	8 030
Konsekvensjusteringer		8 030	8 030	8 030	8 030
Konsekvensjustert ramme		224 647	224 647	224 647	224 647
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Vikarbyrå - ettårig bevilling i 2024	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Andre tiltak	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	2 027	2 027	2 027	2 027
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-2 973	-2 973	-2 973	-2 973
Innsparingstiltak					
Auke i brukarbetaling	Innsparingstiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Innsparingstiltak		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Nye tiltak					
Auke i økonomisk bistand til busette flyktingar	Nye tiltak	2 080	1 600	1 600	1 600

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Barnekoordinator 25 % i helse og omsorg og 25 % i oppvekst	Nytt tiltak	0	0	0	0
Bruk av vikarbyrå	Nye tiltak	5 500	5 500	5 500	5 500
Interkommunale samarbeidstiltak - Felleskjøkken	Nye tiltak	491	491	491	491
Interkommunalt samarbeid endring i budsjett - NAV, Krisesenter, Vinn Interkommunalt samarbeidstiltak - Ål sin del av kostnader IMA	Nye tiltak	263	263	263	263
Sum Nye tiltak		9 334	8 854	8 854	8 854
Nye tiltak og realendringer		4 361	3 881	3 881	3 881

Innsparingstiltak

Auke i brukarbetaling

Dei 2 siste åra har brukarbetaling spesielt i høve til vederlag vore høgare enn budsjettert. Dette kjem mellom anna av at det har vore fullt belegg på langtidsplass. Det er lagt inn kr 2. mill. i auka brukarbetaling.

Nye tiltak

Auke i økonomisk bistand til busette flyktningar

Teneste 2812:

Ål kommune har dei siste åra busett eit høgt tal med flyktningar. Fleire av desse vil ha behov for supplerande økonomisk bistand over ei periode. Ein del vil vere heilt avhengig av økonomisk bistand over tid mellom som følgje av alder, språk- og kompetanseutfordringar og helsemessige utfordringar. Pr 1. halvår er det betalt ut ca. kr 3,125 mill. Dette gir for år 2024 ein kostnad på kr 6,260 mill. mot budsjettert kr 4,650 mill.

Teneste 2421:

Jf politisk behandling sak 2023/439 og 2024/1437 har NAV bedt mellombels auke i stillingar for å jobbe med å få fleire busette flyktningar i arbeid. Det er totalt bedt om 2 stillingar i 2025 fordelt på kommunane i Hallingdal. Ål sin del er 30 %. Dette vil utgjere kr 480 000 for Ål sin del (lønnskosnad pr. stilling er pt kr 800 000). Oppretting av stillingar vil avhenge av likelydande vedtak i alle kommunane.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Barnekoordinator

Barnekoordinator 25 % i helse og omsorg og 25 % i oppvekst

Barnekoordinator 50 % fordelt 25 % på oppvekstsektoren og 25 % helse- og omsorgssektoren

Kostnader viser helse- og omsorgssektoren sin del

Det vart i 2022 lovheimla eit krav om barnekoordinator i kommunen. Styrke oppfølging av utsette barn og unge og deira familiær – auka samarbeid mellom velferdsteneste.

«Plikta til å tilby barnekoordinator er lagt til kommunen etter [helse- og omsorgstenesteloven § 7-2 a](#). Koordinerande eining i kommunen har overordna ansvar for oppnemning, opplæring og rettleiing av barnekoordinator. Gjennom oppnevningen av barnekoordinator utpekes kven som har ansvaret for [samordningen av tenestene til barnet](#). »

Stillinga har tidlegare ligge inne som ein funksjon i Familens hus, men behovet for koordinering av tenester til barn og unge og deira familiær krev meir ressursar. God koodringering og tidleg innsats kan hindre både auka behov for tenester, betre tilpassa tenester for den enkelte og bedre pårørandestøtte.

Bruk av vikarbyrå

Store rekrutteringsutfordringar gjer at ein må nytte vikarbyrå for å oppretthalde faglege forsvarlege tenester i fleire avdelingar, spesielt døgnavdelingar. Det vart lagt inn for år 2024 kr 5,0 mill. på ansvar 3000 som blir internt fordelt etter bruk / vakanse. For 2025 er det innarbeid i ramma kr 5,5 mill. til bruk av vikarbyrå.

Interkommunale samarbeidstiltak – Felleskjøkken

Auke i driftskostnader og prisendring på middagar gir auka driftskostnader for kommunen, jf. budsjettframlegg frå Felleskjøkkenet Hol og Ål.

Interkommunalt samarbeid endring i budsjett – NAV, Krisesenter, Vinn

Endring i vedtatt budsjett interkommunalt samarbeid – ansvar 3040 teneste 2421, NAV og Krisesenter, og dessutan teneste 2731 VINN, jf. budsjettframlegg frå dei ulike tenestene.

Ramma for teneste 2421 var i 2024 kr 2, 510 mill. Budsjett for teneste 2421 blir totalt kr2, 753 mill. Dette er ei auke på kr 243 000.

Det er ikkje kome budsjett frå Vinn. Kostnader her blir delvis bestemt frå overføringer frå NAV. Det er lagt inn eit anslag på auke på 4,7 %.

Interkommunalt samarbeidstiltak – Ål sin del av kostnader IMA

Drift av intermediæravdeling ved Hallingdal Sjukestugu er eit viktig regionalt samarbeidstiltak for våre innbyggjarar som treng spesialisert helsehjelp. Ifølgje inngått samarbeidsavtale med kommunane i Hallingdal skal underskot dekkast som følgjande:

- Ål dekkjer dei første kr 400 000
- kr 1,7 mill. blir fordelt etter folketal
- Ål kommune dekkjer vidare underskot.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Hittil har bruken av plassane vore lågare enn det som ein stipulert har rekna ut for å gå i balanse.

Ønska tiltak og ytterlegare innsparinger

Beløp i 1000

Prioritet	Endringskode	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Utskifting av eldre datautstyr <2017	1	Nytt tiltak	140	0	0
Utskifting og oppgradering av nødvendig medisinsk utstyr	2	Nytt tiltak	150	150	150
Sum		290	150	150	150

Nye tiltak

Utskifting av eldre datautstyr <2017

Utskifting av datautstyr som er frå før 2017. Eldre pc støttar ikkje opp programvarer som den enkelte avdeling nyttar.

Utskifting og oppgradering av nødvendig medisinsk utstyr

Oppgradering og utskifting av medisinsk utstyr. Dette gjeld mellom anna spirometri, EKG, Ultralyd. Dette er ikkje lagt inn i framlegg til ramme.

Kultur

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	10 783	11 946	11 946	12 793	12 943	12 743	12 743
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	6 269	6 066	6 066	6 136	6 136	6 136	6 136
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	0	24	24	24	24	24	24
Overføringsutgifter	3 648	4 695	4 845	2 795	2 795	2 795	2 795
Finansutgifter	302	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	21 002	22 731	22 881	21 748	21 898	21 698	21 698
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-5 254	-5 135	-5 135	-5 135	-5 135	-5 135	-5 135
Refusjonar	-2 513	-1 008	-1 008	-1 008	-1 008	-1 008	-1 008
Overføringsinntekter	-1	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-179	-400	-400	100	100	100	100
Sum Driftsinntekter	-7 948	-6 543	-6 543	-6 043	-6 043	-6 043	-6 043
Sum	13 054	16 188	16 338	15 705	15 855	15 655	15 655

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		16 588	16 588	16 588	16 588
Sum Lønns- og prisvekst		548	548	548	548
Konsekvensjusteringer		548	548	548	548
Konsekvensjustert ramme		17 136	17 136	17 136	17 136
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Andre tiltak	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Nye tiltak					
Garanti- og serviceavtale kinoutstyr	Nye tiltak	70	70	70	70

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Jubileumsprosjekt Rolf Nesch	Nye tiltak	50	200	0	0
Utvidelse stilling kultur- og idrettskonsulent	Nye tiltak	150	150	150	150
Sum Nye tiltak		270	420	220	220
Nye tiltak og realendringer		-1 530	-1 380	-1 580	-1 580
Ramme 2025-2028		15 605	15 755	15 555	15 555

Nye tiltak

Garanti- og serviceavtale kinoutstyr

Ved kjøp av nytt kinoutstyr i 2022 var det inkludert 3 års garanti. Denne garantien går ut i februar 2025. Vi treng då å kjøpe 7 års utvida garanti for å ha sikker drift av kinoutstyret i 10 år. Pris: 483 000,-. Dette er ein eingongssum, og det er monopol på denne tenesta. Pr. 24. oktober 2024 er denne kostnaden ført opp årleg fordelt på 7 år, men det sjekkast ut no om det andre selskapet som tilbyr denne tenesta kan gå for årleg fakturering.

Jubileumsprosjekt Rolf Nesch

I 2026 er det 50 år sidan Rolf Nesch døydde. Kunstkurator Per-Gunnar Eeg Tverbakk kjem til Ål 2. desember for å sjå på Nesch-museet, og dersom kommunen/museet ynskjer så kan han vere med i prosess med jubileumsprosjekt.

Kommunen viste jo ved kjøp av Sildefiske at Nesch er ein kunstnar me vil vere kjent med, og då bør ein utnytte potensialet i eit jubileum. Me ynskjer pengar til forprosjekt og til gjennomføring. Me ynskjer å feire fleire stader, for eksempel i Drammen på Fylkeshuset, der det heng 13 biletar av Nesch. Det er også ynskje om å kunne få med fleire aktørar lokalt til å markere jubileumsåret.

Utvidelse stilling kultur- og idrettskonsulent

Stillinga som kultur- og idrettskonsulent har stått på 80 % stilling i mange år, sjølv om arrangement, lag og organisasjoner etc. har auka betrakteleg. Då stillinga vart oppretta hadde Ål kommune 6 store arrangement i året, no er det oppe i 18 arrangement i året. Samstundes har arbeidsoppgåver i lag med andre sektorar auka.

Ønska tiltak og ytterlegare innsparinger

Beløp i 1000

	Prioritet	Endringskode	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Byggdrift	3	Nytt tiltak	175	175	175	175
Konfernaseteknikk	3	Nytt tiltak	166	0	0	0
Sum			341	175	175	175

Nye tiltak

Byggdrift

Drift:

Auking av byggdriftsbudsjetten frå 225 000 til 400 000. Det er behov for ei auking av driftsbudsjetten grunna høg aktivitet. Det er høgare utgifter på grunn av høgare prisar som gjer at vårt driftsbudsjett må aukast for å møte dei krava huset har. Pris: 175 000,-

Konferanseteknikk

Konferanseteknikk

Då Sprang blei etablert fekk kulturhuset ein sal med moderne konferanseteknikk. Dette er ein standard som er svært viktig for avvikling av foredrag, seminar, konferansar og andre liknande arrangement. I dag har kulturhuset ikkje dette i Storesalen og Veslesalen. Dei tilsette brukar unødig tid på opplegg og kulturhuset står fram (og er) uprofesjonell. Me treng å oppdatere utstyrspakka for å kunne vere ein attraktiv aktør for kulturkonferansar og andre seminar. I dag brukar mange av kommunen desse lokala gratis og det er bra! Med nytt utstyr kan kulturhuset bli enklare og meir attraktiv. Dette kan vere ein nøkkel til leigeinntekter. Administrasjonen arbeider med å få inn mest mogeleg i eksterne midlar. Totalen vil vere ca. 332 000,-, og målet er å få inn 50 % i eksterne midlar.

Totalt: 166 000

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Drift og utvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	44 920	45 279	45 709	48 705	48 705	48 705	48 705
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	41 811	26 364	26 829	25 959	26 334	26 084	26 334
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	7 614	7 600	7 600	8 092	8 092	8 092	8 092
Overføringsutgifter	25 800	39 063	39 713	22 638	13 038	12 938	12 938
Finansutgifter	462	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	120 607	118 306	119 851	105 394	96 169	95 819	96 069
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-15 671	-12 629	-12 629	-13 629	-13 629	-13 629	-13 629
Refusjonar	-20 846	-7 093	-7 093	-6 918	-6 918	-6 918	-6 918
Overføringsinntekter	-11	-42	-42	-42	-42	-42	-42
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	13	0	-300	-27 210	-4 010	-10	-10
Sum Driftsinntekter	-36 515	-19 764	-20 064	-47 799	-24 599	-20 599	-20 599
Sum	84 092	98 542	99 787	57 595	71 570	75 220	75 470

Beskriving av verksemda i dag

Drift og utviklingssektoren har ansvar for drift av kommunal infrastruktur (vass- og avløpsnett, reinseanlegg, vassverk, vegar, bruer) og alle kommunale bygg. I tillegg har sektoren ansvar for næringsutvikling, landbruk, friluftsliv, folkehelse, planlegging, byggesak, eigedomsskatt, innkjøp, kart og oppmåling.

Arbeidet er organisert i 4 avdelingar med til saman 70 årsverk fordelt på 77 tilsette:

- Utvikling og VAR (vatn, avløp, renovasjon)
- Veg og park
- Byggforvalting
- Reinhald

I tillegg hører det interkommunale kontoret for avløp og vassforvalting (KAV) med 4,8 årsverk fordelt på 5 personar til sektoren.

Fagfeltet til sektoren er vidt og sektoren forvaltar store verdiar som det er utfordrande å halde ved like og fornye.

Utfordringar og strategi

Hovudutfordringane framover er:

- sikre auke i folketalet (arbeide vidare med bu- og blilyst og sikre tilgang på varierte bustader i lag med private utbyggjarar)
- oppfølging etter ekstremvêret Hans
- oppfølging av klimaplan
- få vedteke ny arealdel av kommuneplanen
- fornying av maskinparken til avdeling reinhald
- halde ved like VA-nett, bygg, bruer og vegar

Vi er framleis avhengig av eit samarbeid/spleiselag med næringsliv, frivillige lag og private for saman å gjera Ål til ein god plass å bu, arbeide og besøke.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		98 542	98 542	98 542	98 542
Sum Lønns- og prisvekst		2 238	2 238	2 238	2 238
Konsekvensjusteringer		2 238	2 238	2 238	2 238
Konsekvensjustert ramme		100 780	100 780	100 780	100 780
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Andre tiltak	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-26 912	-26 912	-26 912	-26 912
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-26 912	-26 912	-26 912	-26 912
Innsparingstiltak					
Auka husleigeinntekter	Innsparingstiltak	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Nye tiltak					
Auka diselprisar	Nye tiltak	100	100	100	100
Auka stilling kommunalsjef	Nye tiltak	260	260	260	260
Bulysttiltak	Nye tiltak	300	300	300	300
Drift av flomtiltak	Nye tiltak	25	500	250	500
Friluftslivets år	Nye tiltak	50	0	0	0
Geodata - Kartgrunnlag	Nye tiltak	50	0	0	0
Næringskontor - justering	Nye tiltak	50	50	50	50
Tilskot til kjøp av bustad	Nye tiltak	10 600	1 000	900	900
Utmarksoppsyn	Nye tiltak	10	10	10	10
Økt beredskapsbudsjett - HBR	Nye tiltak	492	492	492	492
Sum Nye tiltak		11 937	2 712	2 362	2 612
Nye tiltak og realendringer		-15 975	-25 200	-25 550	-25 300
Ramme 2025-2028		84 805	75 580	75 230	75 480

Samandrag budsjett

UTFORDRINGER:

Den største utfordringa framover er å sikre auke i folketalet. Vi foreslår difor å gjera om ein vakant planleggjar-stilling til varig samfunnsplanleggjarstilling med mellom anna ansvar for å vidareutvikle arbeidet med bu- og blilyst. Tilskotsordningar til 1. gongs kjøp av bustad vert vidareført med ei ramme til å kunne gi tilskot til 3 nye tilsegn årleg. Det er også sett av 5 mill. kr årleg for å kunne stimulere bustadutviklinga t.d. ved å gå inn i samarbeid om bustadutbygging med private utbyggjarar.

Det er utfordrande å ta vare på og halde ved like kommunale bruer og vegar. Det er berre funne plass til midlar til oppgradering av dei mest slitne kommunale vegstrekningane i 2025 (Torpo sentrum og Kittilsvegen). Vi har prioritert fullrenovering bru over Kulu dei neste åra. Det er også lagt

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025 Ål kommune

inn opparbeiding av uteområdet ved Sando barnehage. Bygging av nytt kryss i Kleivi og utskifting av maskiner til veg og park er og prioritert.

Maskinparken til avdeling reinhald treng fornying då mange av maskinene deira er utrangerte. Vaskerobotar og andre maskiner kan effektivisere arbeidet.

Det er sett av midlar til tiltak for å unngå skade på bygg og vegar og anna infrastruktur for å unngå liknande skader som under 'Hans'. Det blir samstundes søkt om tilskot frå NVE til dette arbeidet.

Det er eit stort etterslep på bygningsvedlikehald. Til neste år er renovering av bad på avdeling Stugu, omsorgsbustader i Brattebakken og inngangspartiet til Ål kulturhus prioritert. Det er og funne plass til solskjerming av Ål bibliotek. Nybygging av omsorgsbustader til avdeling miljøterapi er planlagt slutført i 2025, medan det er sett av ressursar til planlegging av nye omsorgsbustader/sjukeheimspllassar/basseng i 2025 med eventuell byggestart i 2026-27. Det er og funne plass til å halde fram med å satse på ENØK-tiltak i eige bygningsmasse dei neste åra. Dei største gevinstane ligg i å bytte ventilasjonsanlegg slik at overskotsvarmen vert halde attende i bygget. Det er ventilasjonsanlegga i Ål kulturhus og delar av Sundre barnehage som først står for tur.

Oppsummering av nye driftstiltak i 2025:

1. Vidareføre ordninga med tilskot til 1. gongs kjøp av bustad 1 mill. kr finansiert frå disposisjonsfond (i tillegg til tidlegare løvvde enno ikkje utbetalte tilsegn)
2. Bu og blilyst-tiltak kr 300 000 årleg
3. Kompensasjon for prisauken for diesel til avdeling veg og park med kr 100 000 årleg.
4. Auke kommunalsjefstillinga frå 75 % til 100 % frå og med mai-25
5. Markering av friluftslivets år 2025 med kr 50 000
6. Ny flyfotografering i 2025 med kr 50 000

Innsparingstiltak

Auka husleigeinntekter

Fleire utleigeeiningar og korte periodar som utleigebustadene står tomme. Betre rutinar for å passe på at alle leigetakarane betalar.

Nye tiltak

Auka dieselprisar

Avdeling veg og park har merka den store prisauken på diesel og kan ikkje korte ned på tal km dei køyrer årleg i samband med vinter- og sumarvedlikehald av kommunale vegar.

Auka stilling kommunalsjef

25 % auke i stilling med verknad frå 1. mai 25

Bulysttiltak

Velkomst-treff og velkomstpakke til nytiflytte, deltaking i Emigration expo og andre tiltak som Fjellspire, Framstøling og grendeutval.

Drift av flaumtiltak

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Driftsutgiftene ved alle flaumtiltak er Ål kommune sutt ansvar. Utgiftene vil auke i åra framover.

Friluftslivets år

2025 er friluftslivets år og Ål kommune ønsker å markere dette med ei rekke gratis arrangement.

Geodata – Kartgrunnlag

Spleislag med andre. Ny flyfotografering som vil auke kvaliteten på karta våre. Delvis dekt av Ål sin partskonto i geodatasamarbeidet.

Næringskontor – justering

Gjeld justering mellom anna pga. lønsauke. Drifta av næringsutviklar er finansiert frå næringsfond.

Tilskot til kjøp av bustad

Tilsegn er gitt til 32 søkerar som enno ikkje har fått utbetalt tilskotet. Difor må midlar løyvd i 2024 overførast til 2025. I tillegg ønskeleg å kunne utbetale 3 tilskot i året framover.

Utmarksoppsyn

Ål sin andel til spleiselaget må aukast pga. lønsauke.

Økt beredskapsbudsjett – HBR

Hallingdal brann og redning har lagt fram eit budsjett som har auka utgiftene til Ål kommune.

Ønska tiltak og ytterlegare innsparinger

Beløp i 1000

	Prioritet	Endringskode	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Bustadutvikling	2	Nytt tiltak	5 000	5 000	5 000	5 000
Elvelangs fakkellys	5	Nytt tiltak	55	55	55	55
Medarbeidarutvikling/opplæring	1	Nytt tiltak	50	50	50	50
Utvendig måling Ål kulturhus	2	Nytt tiltak	1 000	0	0	0
Sum			6 105	5 105	5 105	5 105

Nye tiltak

Medarbeidarutvikling/opplæring

Det er ønskeleg med konkrete midlar til medarbeidarutvikling/opplæring.

Kompetansenivået i avdelinga er fallande, noko som kjem av at faglærte reinhaldsoperatørar går av med pensjon.

Tiltak for å auka kompetansenivået er viktig av fleire årsaker. Mellom anna for å sikra ønska reinhaldskvalitet og rett tenestenivå til brukarane i kommunen. Vidare for å sikra avdelinga tilgang på arbeidskraft i form av fagleg trygge, og motiverte medarbeidrarar.

Eit mål for bruken av definerte midlar til opplæring kan vera økonomisk støtte til å ta fagbrev.

Avhengig av typen kurs eller fagleg oppfølging som til kvar tid er tilgjengeleg, har dette ein total kostnad på 10.000-25.000 for den enkelte.

Fagorganiserte har høve til å få inntil 50 % dekt gjennom stipend. Alle er likevel ikkje organiserte, og

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Sjølv med 50 % dekning er dette ein kostnad som er anstrengjande for ein medarbeidars privatøkonomi.

Det vil også komma behov for å sertifisera faglærte medarbeidarar, innanfor kvalitetsstyring, vaskeridrift og anna. Dette krev deltaking på kurs som har ein kostnad.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samla prosjektbeløp			Sum Økonomiplan	
	Brutto prosjektutgift	Øyrem. fin.	Netto prosjektutgift	2025-28	Inntekt 2025-28
Branntrygging	7 875	0	7 875	4 000	0
Bru kulu	2 200	0	2 200	2 200	0
Dokklisvingen	200	0	200	200	0
ENØK – eigne bygg	43 500	0	43 500	19 000	0
Forprosjekter «Hans»	3 000	-3 000	-0	3 000	-3 000
Funksjonelle arbeidsrom Torpo skule	100	0	100	100	0
Gamlevegen (etappevis)	3 000	0	3 000	1 000	0
Grunnkjøp / sal av grunn – kjøp av eigedom / sal av eigedom	13 600	-2 000	11 600	1 500	0
Kitilsvegen	600	0	600	600	0
Kjøp av brukbil til oppmåling	320	0	320	320	0
Kjøp av ny GPS til oppmåling	250	0	250	250	0
Kolbotnsvingen -Vestliavegen	2 550	0	2 550	2 550	0
Kringlevegen	550	0	550	550	0
Liagardsvegen	1 000	0	1 000	1 000	0
Molokker Tingstugu	250	0	250	250	0
Naturfarekartlegging og tiltak	4 800	0	4 800	300	0
Nedre Ål skule oppgradering av N-fløy	1 875	0	1 875	1 875	0
Nytt kryss Kleivi	10 000	0	10 000	10 000	0
Oppgradering kapellet og nytt kjølerom	700	0	700	700	0
Prestegardsjordet- avd.miljøterapi	59 690	-12 000	47 690	33 000	-12 000
Renovere bad Stugu (16 rom a 250')	3 750	0	3 750	1 250	0
Renovering av leilegheiter Brattebakken	12 500	0	12 500	6 250	0
Røysevegen	130	0	130	130	0
Sentrumsutvikling	2 175	0	2 175	625	0
Sireåne Bustadfelt	4 500	0	4 500	4 000	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Investeringsprosjekter	Samla prosjektbeløp			Sum Økonomiplan	
	Brutto prosjektutgift	Øyrem. fin.	Netto prosjektutgift	2025-28	Inntekt 2025-28
Solskjerming biblioteket	200	0	200	200	0
Stavin drenering rundt nr. 7,9,11 og 12 og nytt vass- og avløp	8 000	0	8 000	7 000	0
Tak inngangsparti Ål kulturhus	1 500	0	1 500	1 500	0
Tappepunkt brannvatn	7 000	0	7 000	7 000	0
Tiltak etter «Hans» Nedre del av Stavegrov og Hellingrove	33 400	0	33 400	33 400	0
Torpo sentrum	950	0	950	950	0
Utelager Oppsjø	2 000	0	2 000	2 000	0
Utleigebustad Stavin 12 renovering	2 250	0	2 250	900	0
Utskifting av maskiner veg og park	10 545	-200	10 345	6 795	-200
Utskifting maskiner reinhold	4 373	0	4 373	3 748	0
Ventilasjon kulturhuset	2 500	0	2 500	2 500	0
Øvre Hago	170	0	170	170	0
Ål helsetun – forprosjekt omsorgsbustader-basseng (drift?)	1 538 625	-	788 125	1 537 500	-750 000
			750 500		
Ål ungdomsskule – funksjonelle rom	2 000	0	2 000	2 000	0
Sum investeringsprosjekt	1 792 628	-	1 024 928	1 700 313	-765 200
			767 700		

Vatn, avløp og renovasjon – sjølvkost

Årsverk

Org.eining	År	Faste	Gjennomsnittleg stillingsprosent	Vikarar	Mellombelse	Total
Vatn, avløp og renovasjon – sjølvkost	2 023	9,72	46,29 %	0,00	0,00	9,72
Vatn, avløp og renovasjon – sjølvkost	2 024	8,72	52,13 %	0,00	0,00	8,72
Endring 2024-2023		-1,00	5,85 %	0,00	0,00	-1,00

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	7 158	6 284	6 284	8 096	8 096	8 096	8 096
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	8 326	6 891	6 891	8 868	8 868	8 868	8 868
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	19 138	21 580	21 580	22 643	22 643	22 643	22 643
Finansutgifter	0	200	200	3 024	3 024	3 024	3 024
Sum Driftsutgifter	34 622	34 955	34 955	42 631	42 631	42 631	42 631
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-36 767	-43 800	-43 800	-50 938	-50 938	-50 938	-50 938
Refusjonar	-2 384	-986	-986	-926	-926	-926	-926
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-394	-2 023	-2 023	-6 223	-2 223	-2 223	-2 223
Sum Driftsinntekter	-39 545	-46 809	-46 809	-58 087	-54 087	-54 087	-54 087
Sum	-4 924	-11 854	-11 854	-15 456	-11 456	-11 456	-11 456

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett					
Sum Lønns- og prisvekst		-9 831	-9 831	-9 831	-9 831
Konsekvensjusteringer					
Konsekvensjustert ramme		294	294	294	294
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Andre tiltak	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	103	103	103	103
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		103	103	103	103
Nye tiltak					
Sum Nye tiltak		0	0	0	0
Nye tiltak og realendringer					
Ramme 2025-2028		-9 433	-9 433	-9 433	-9 433

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Interkommunale tenester

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

	Beløp i 1000	Rekneskap 2023	Budsjett Rev.budsjett		Økonomiplan		
			2024	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter							
Lønn	68 802	59 738	59 738	63 022	63 022	63 022	63 022
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	20 142	14 475	14 475	13 628	13 928	13 928	13 928
Kjøp av varer og tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	41 245	37 529	37 529	37 551	37 551	37 551	37 551
Overføringsutgifter	11 378	10 510	10 758	11 456	11 456	11 456	11 456
Finansutgifter	3 334	36	36	36	36	36	36
Sum Driftsutgifter	144 900	122 288	122 536	125 693	125 993	125 993	125 993
Driftsinntekter							
Salsinntekter	-1 632	-1 402	-1 402	-1 452	-1 452	-1 452	-1 452
Refusjonar	-134 840	-113 797	-113 797	-115 776	-116 076	-116 076	-116 076
Overføringsinntekter	0	-29	-29	-29	-29	-29	-29
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-929	-818	-818	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Sum Driftsinntekter	-137 401	-116 046	-116 046	-118 507	-118 807	-118 807	-118 807
Sum	7 499	6 242	6 490	7 186	7 186	7 186	7 186

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		6 991	6 991	6 991	6 991
Sum Lønns- og prisvekst		231	231	231	231
Konsekvensjusteringer		231	231	231	231
Konsekvensjustert ramme		7 222	7 222	7 222	7 222
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		0	0	0	0
Nye tiltak					
Ål kyrkjelege fellesråd	Nye tiltak	746	746	746	746
Sum Nye tiltak		746	746	746	746
Nye tiltak og realendringer		746	746	746	746
Ramme 2025-2028		7 968	7 968	7 968	7 968

Nye tiltak

Ål kyrkjelege fellesråd

Ål kyrkjelege fellesråd ber om ei ny budsjettramme på 7 mill. kr.

Finans

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
		2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter								
Lønn	-13 269	-150	1 662	1 079	7 311	7 311	7 311	7 311
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	-0	0	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tenester som erstattar communal eigenproduksjon	4 159	6 361	6 361	6 361	6 361	6 361	6 361	6 361
Overføringsutgifter	97	0	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	452 868	108 772	233 204	157 844	89 007	83 228	82 423	
Sum Driftsutgifter	443 855	114 983	241 227	165 284	102 679	96 900	96 095	
Driftsinntekter								
Salsinntekter	-5 086	-6 361	-6 361	-6 361	-6 361	-6 361	-6 361	-6 361
Refusjonar	-4 227	-680	-680	-680	-680	-680	-680	-680
Overføringsinntekter	-496 556	-454 046	-462 782	-499 445	-499 410	-497 571	-496 743	

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-444 520	-194 347	-328 448	-198 824	-138 232	-138 132	-138 132
Sum Driftsinntekter	-950 389	-655 434	-798 271	-705 310	-644 683	-642 744	-641 916
Sum	-506 534	-540 451	-557 044	-540 026	-542 004	-545 844	-545 821

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett		34 943	34 943	34 943	34 943
Sum Lønns- og prisvekst		14 886	22 021	22 021	22 021
Konsekvensjusteringer		14 886	22 021	22 021	22 021
Konsekvensjustert ramme		49 829	56 964	56 964	56 964
Endringer i tidligere vedtatte tiltak					
Reduksjon pott avsatt til lønsoppgjør 2024	Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-11 850	-11 850	-11 850	-11 850
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak		-11 850	-11 850	-11 850	-11 850
Innsparingstiltak					
Endring renteinntekter	Innsparingstiltak	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Justering av pensjonsutgifter pga. bruk av premiefond	Innsparingstiltak	-1 807	-2 710	-2 710	-2 710
Sum Innsparingstiltak		-3 607	-4 510	-4 510	-4 510
Nye tiltak					
Sum Nye tiltak		0	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-15 457	-16 360	-16 360	-16 360
Ramme 2025-2028		34 372	40 604	40 604	40 604

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Budsjettvedtak

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskot	-215 284	-183 000	-183 742	-203 105	-199 044	-197 205	-196 377
Skatt på inntekt og formue	-169 546	-171 000	-188 883	-210 404	-214 408	-214 408	-214 408
Eigedomsskatt	-44 044	-45 500	-37 611	-37 884	-37 884	-37 884	-37 884
Andre skatteinntekter	-20 433	-22 446	-20 446	-22 446	-22 446	-22 446	-22 446
Andre overføringer og tilskot frå staten	-49 988	-32 129	-32 129	-30 529	-29 929	-29 929	-29 929
Overføringer og tilskot frå andre	-244 869	-170 896	-170 896	-196 079	-196 416	-196 416	-196 416
Brukarkebetingar	-21 905	-18 725	-18 725	-19 675	-19 715	-19 715	-19 715
Sals- og leigeinntekter	-68 616	-70 098	-70 098	-78 473	-78 473	-78 473	-78 473
Sum driftsinntekter	-834 686	-713 794	-722 530	-798 595	-798 315	-796 476	-795 648
Utgifter til løn	396 484	402 970	411 884	460 530	451 249	451 049	451 177
Sosiale utgifter	84 073	95 497	95 510	103 039	103 966	103 966	103 987
Kjøp av varer og tenester	294 618	244 208	252 938	262 525	259 430	259 570	259 398
Overføringer og tilskot til andre	48 788	59 799	60 847	42 523	32 923	32 823	32 823
Avskrivningar	34 424	37 451	37 451	35 889	35 889	35 889	35 889
Sum driftsutgifter	858 387	839 925	858 630	904 506	883 457	883 297	883 274
Brutto driftsresultat	23 701	126 131	136 100	105 911	85 142	86 821	87 626
Renteinntekter	-9 110	-6 366	-7 766	-9 166	-9 166	-9 166	-9 166
Utbytte	-392 056	-86 500	-197 571	-83 000	-83 000	-83 000	-83 000
Renteutgifter	15 203	11 030	12 600	12 918	10 838	9 985	9 870
Avdrag på lån	214 064	10 700	10 700	12 022	12 049	12 049	12 049
Netto finansutgifter	-171 899	-71 136	-182 037	-67 226	-69 279	-70 132	-70 247
Motpost avskrivningar	-34 424	-37 451	-37 451	-35 889	-35 889	-35 889	-35 889
Netto driftsresultat	-182 622	17 544	-83 388	2 796	-20 026	-19 200	-18 510
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	34 959	40 670	48 852	79 603	9 900	1 500	1 500
Avsettingar til bundne driftsfond	64 654	9 157	9 157	20 541	12 141	12 141	12 141
Bruk av bundne driftsfond	-17 420	-12 512	-12 912	-52 760	-16 660	-12 660	-12 660
Avsettingar til disposisjonsfond	100 429	0	114 680	3 012	15 645	19 119	18 429
Bruk av disposisjonsfond	0	-54 859	-76 389	-53 192	-1 000	-900	-900

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	182 622	-17 544	83 388	-2 796	20 026	19 200	18 510
Framført til inndekning i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Løyvingsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskot	-215 284	-183 000	-183 742	-203 105	-199 044	-197 205	-196 377
Inntekt- og formuesskatt	-169 546	-171 000	-188 883	-210 404	-214 408	-214 408	-214 408
Eigedomsskatt	-44 044	-45 500	-37 611	-37 884	-37 884	-37 884	-37 884
Andre generelle driftsinntekter	-67 681	-54 575	-52 975	-52 375	-52 375	-52 375	-52 375
Sum generelle driftsinntekter	-496 556	-454 075	-462 811	-504 368	-503 711	-501 872	-501 044
Korrigert sum løyvingar drift, netto	485 833	542 755	561 460	574 390	552 964	552 804	552 781
Avskrivningar	34 424	37 451	37 451	35 889	35 889	35 889	35 889
Sum netto driftsutgifter	520 257	580 206	598 911	610 279	588 853	588 693	588 670
Brutto driftsresultat	23 701	126 131	136 100	105 911	85 142	86 821	87 626
Renteinntekter	-9 110	-6 366	-7 766	-9 166	-9 166	-9 166	-9 166
Ubytte	-392 056	-86 500	-197 571	-83 000	-83 000	-83 000	-83 000
Renteutgifter	15 203	11 030	12 600	12 918	10 838	9 985	9 870
Avdrag på lån	214 064	10 700	10 700	12 022	12 049	12 049	12 049
Netto finansutgifter	-171 899	-71 136	-182 037	-67 226	-69 279	-70 132	-70 247
Motpost avskrivningar	-34 424	-37 451	-37 451	-35 889	-35 889	-35 889	-35 889
Netto driftsresultat	-182 622	17 544	-83 388	2 796	-20 026	-19 200	-18 510
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Overføring til investering	34 959	40 670	48 852	79 603	9 900	1 500	1 500
Avsettingar til bundne driftsfond	64 654	9 157	9 157	20 541	12 141	12 141	12 141
Bruk av bundne driftsfond	-17 420	-12 512	-12 912	-52 760	-16 660	-12 660	-12 660
Avsettingar til disposisjonsfond	100 429	0	114 680	3 012	15 645	19 119	18 429
Bruk av disposisjonsfond	0	-54 859	-76 389	-53 192	-1 000	-900	-900
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	182 622	-17 544	83 388	-2 796	20 026	19 200	18 510
Framført til inndeckning i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Løyvingsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sentraladministrasjon	55 055	61 171	60 171	64 556	64 166	64 556	64 283
Oppvekst	146 561	153 545	172 612	183 237	166 199	166 199	166 199
Helse og omsorg	205 196	216 617	224 741	229 158	228 528	228 528	228 528
Kultur	13 054	16 188	16 648	15 780	15 905	15 705	15 705
Drift og utvikling	84 092	98 542	101 243	57 610	71 585	75 235	75 485
Vatn, avløp og renovasjon - sjølvkost	-4 924	-11 854	-11 854	-15 456	-11 456	-11 456	-11 456
Interkommunale tenester	7 499	6 271	6 565	6 984	6 984	6 984	6 984
Finans	-18 326	-830	-12 071	399	6 631	6 631	6 631
Sum løyvingar drift, netto	488 207	539 650	558 055	542 267	548 541	552 381	552 358
<hr/>							
Av dette:							
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	-67	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Avsetninger til bundne driftsfond	10 814	200	200	3 024	3 024	3 024	3 024
Bruk av bundne driftsfond	-8 373	-3 205	-3 505	-35 047	-7 347	-3 347	-3 347
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	0
Korrigert sum løyvingar drift, netto	485 833	542 755	561 460	574 390	552 964	552 804	552 781
<hr/>							

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Løyvingsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringar i varige driftsmidlar	155 485	121 840	148 840	147 023	556 405	1 024 300	11 760
Tilskot til andre sine investeringar	5 113	1 500	1 500	550	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	2 864	1 500	3 582	1 500	1 500	1 500	1 500
Utlån av eigne midlar	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	163 462	124 840	153 922	149 073	557 905	1 025 800	13 260
Kompensasjon for meirverdiavgift	-19 497	-20 034	-22 734	-19 671	-105 941	-203 255	-2 352
Tilskot frå andre	-2 250	-1 000	-1 000	-15 200	-250 000	-500 000	0
Sal av varige driftmiddel	-3 087	-1 000	-1 000	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av eigne middel	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-70 007	-63 136	-81 836	-34 599	-192 064	-321 045	-9 408
Sum investeringsinntekter	-94 840	-85 170	-106 570	-69 470	-548 005	-1 024 300	-11 760
Vidareutlån	5 808	8 000	8 000	10 000	0	0	0
Bruk av lån til vidareutlån	-5 808	-8 000	-8 000	-10 000	0	0	0
Avdrag på lån til vidareutlån	3 133	2 000	2 000	1 800	0	0	0
Mottatte avdrag på vidareutlån	-4 159	-2 000	-2 000	-1 800	0	0	0
Netto utgifter vidareutlån	-1 026	0	0	0	0	0	0
Overføring frå drift	-69 918	-40 670	-48 352	-79 603	-9 900	-1 500	-1 500
Avsettingar til bundne investeringsfond	2 320	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Avsetningar til ubunde investeringsfond	0	1 000	1 000	0	0	0	0
Dekning av tidlegare års udekka beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsettingar	-67 598	-39 670	-47 352	-79 603	-9 900	-1 500	-1 500

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Framført til inndeckning i seinare år (udekt)	-3	0	0	0	0	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Løyvingsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringar i varige driftsmidlar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Bruk av varige driftsmidler	0	150	0	0	0	0	0
Ny brønn Torpo VV ved Hallingselva	116	0	0	0	0	0	0
Gangveg Torpo næringspark-bru Lya	76	0	0	0	0	0	0
Ny fasade Tingstugu	0	1 250	0	0	0	0	0
Renovere bad Stugu (16 rom a 250')	0	1 250	1 250	0	0	0	1 250
Fornying låsesystem gamal del Ål helsetun	20	470	0	0	0	0	0
Stavin 12 - nytt tak	0	750	0	0	0	0	0
Næringsstomter Wangen Torpo	32 845	11 200	0	0	0	0	0
Stavin, ny utleigebustad	7 340	1 000	0	0	0	0	0
Heis fysikalske	682	0	0	0	0	0	0
Ventilasjon Tingstugu	106	0	0	0	0	0	0
Idrettshall, renovering av garderober, toalettanlegg	1 434	0	0	0	0	0	0
Wifi Ål kommune	729	375	0	0	0	0	0
Branntrygging	1 002	1 625	1 500	1 250	1 250	0	4 000
Minihus	4 998	2 000	0	0	0	0	0
Hago Burettslag	5 409	1 500	0	0	0	0	0
Omsorgsbustader unge funksjonshemma	709	0	0	0	0	0	0
Uteområde Nedre Ål skule (spelemiddeltilskot 2- 2,5 mill)	110	14 375	0	0	0	0	0
Trafikksikring/Trafikk	116	1 500	0	0	0	0	0
Leikeapparat skule/barnehage	164	0	0	0	0	0	0
Sireåne Bustadfelt	0	500	0	0	4 000	0	4 000
Turstig Breie - Kleivi	0	5 000	0	0	0	0	0
Forprosjekt turstig Nordbygdane skule - Feten	0	375	0	0	0	0	0
Naturverdikartlegging	0	1 250	0	0	0	0	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Sando bhg. nytt golv småbarnsavdeling	214	0	0	0	0	0	0
Renovasjonspunkt Nordheim og Lien	239	2 800	800	0	0	0	800
Bilar helse/sosial	539	750	600	600	600	0	1 800
Ål kulturhus utbygging	428	625	0	0	0	0	0
Sambinding gangstig Stasjonsvegen - Sundrejordet - Kulturhustorget	0	1 875	0	0	0	0	0
Skattebøl skule renovering	604	300	0	0	0	0	0
Torpo skule - utbetre betongsskader under bassengen	0	750	0	0	0	0	0
Naturfarekartlegging og tiltak	0	2 500	300	0	0	0	300
Utskifting maskiner renhald	0	625	688	2 125	675	260	3 748
Renovering av leilighetar Brattebakken	147	6 250	6 250	0	0	0	6 250
Utskifting av maskiner veg og park	0	3 750	1 345	450	1 000	4 000	6 795
Tilrettelegging budstad ein brukar	59	4 375	0	0	0	0	0
Tingstugu nytt låsesystem	1 078	0	0	0	0	0	0
Prestegardsjordet- avd.miljøterapi	592	25 700	29 000	4 000	0	0	33 000
Sentrumsutvikling	219	875	625	0	0	0	625
Rehabilitering hovudledning Bekkefaret	339	0	0	0	0	0	0
Oppgradering kapellet og nytt kjølerom	0	500	700	0	0	0	700
Ål helsetun - forprosjekt omsorgsbustader- basseng (drift?)	41	500	37 500	500 000	1 000 000	0	1 537 500
Nye stolar Storesalen Ål kulturhus	389	2 375	0	0	0	0	0
Haugen bustadfelt	539	0	0	0	0	0	0
Hago bustadfelt	352	0	0	0	0	0	0

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Leksvol renovering av 2 omsorgsleiligheter i underetasjen	0	500	0	0	0	0	0
Utlegebustad Stavin 12 renovering	0	2 250	900	0	0	0	900
Stavin drenering rundt nr. 7,9,11 og 12 og nytt vass- og avløp	0	1 000	7 000	0	0	0	7 000
Golv og sidemask storesalen	0	250	0	0	0	0	0
Nesch-maleri K-sak 25/2023	3 080	0	0	0	0	0	0
Bil til maler med stilashenger	0	270	0	0	0	0	0
Asfaltering - investering veg	3 580	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering vatn/kloakk	88	5 000	3 000	5 000	5 000	0	13 000
Grunnkjøp / sal av grunn - kjøp av eideom / sal av eideom	3 526	4 700	500	500	500	0	1 500
ENØK - eigne bygg	5 833	8 750	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000
Wi-fi skule og barnehage	0	0	375	0	0	0	375
Senger Ål helsetun	0	0	200	0	0	0	200
Gamlevegen (etappevis)	0	0	0	0	0	1 000	1 000
Liagardsvegen	0	0	0	1 000	0	0	1 000
Torpo sentrum	0	0	950	0	0	0	950
Kolbotnsvingen - Vestliavegen	0	0	0	2 550	0	0	2 550
Dokklisvingen	0	0	0	0	200	0	200
Røysevegen	0	0	0	130	0	0	130
Øvre Hago	0	0	170	0	0	0	170
Funksjonelle arbeidsrom Torpo skule	0	0	0	100	0	0	100
Ål ungdomsskule - funksjonelle rom	0	0	0	2 000	0	0	2 000
Utbetring uteområde/drenering Sando barnehage	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Nedre Ål skule oppgradering av N-fløy	0	0	0	0	1 875	0	1 875
Kitilsvegen	0	0	600	0	0	0	600

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Kringlevegen	0	0	0	0	550	0	550
Bru kulu	0	0	2 200	0	0	0	2 200
Tak inngangsparti Ål kulturhus	0	0	1 500	0	0	0	1 500
Solskjerming biblioteket	0	0	200	0	0	0	200
Ventilasjon kulturhuset	0	0	0	2 500	0	0	2 500
Avløpsledning hytter ferieparken	0	0	5 500	500	0	0	6 000
Rehabilitering ledning VA Myrovegen	0	0	1 000	9 000	0	0	10 000
Utskifting elektronikk/PLS Sundre vassverk	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Ny brønn Gunnarhaugen vassverk	0	0	0	2 000	0	0	2 000
Produksjonsvatten Sundre RA	0	0	300	200	0	0	500
ENØK Sundre vassverk	0	0	100	0	0	0	100
Kjøp av bruktbil til oppmåling	0	0	320	0	0	0	320
Kjøp av ny GPS til oppmåling	0	0	0	0	250	0	250
Forprosjekter "Hans"	0	0	3 000	0	0	0	3 000
Tiltak etter "Hans" Nedre del av Stavegrov og Hellinggrov	0	0	25 000	8 400	0	0	33 400
Molokker Tingstugu	0	0	250	0	0	0	250
Renovasjonspunkt Vestlia	0	0	0	1 100	400	0	1 500
Nytt kryss Kleivi	0	0	5 000	5 000	0	0	10 000
Tappepunkt brannvatn	0	0	0	2 500	3 000	1 500	7 000
Utelager Oppsjø	0	0	2 400	0	0	0	2 400
Solskjerming Nedre Ål skule	0	0	0	500	0	0	500
Prosjekt manglar	77 742	0	0	0	0	0	0
Investeringar i varige driftsmidlar	155 485	121 840	147 023	556 405	1 024 300	11 760	1 739 488

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

2. Tilskot til andre sine investeringar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Overføringer til andre	5 113	1 500	0	0	0	0	0
Ål kyrkjelege fellesråd	0	0	550	0	0	0	550
Tilskot til andre sine investeringar	5 113	1 500	550	0	0	0	550

3. Investeringar i aksjar og andelar i selskap

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Kjøp av aksjar/andeler	1 432	0	0	0	0	0	0
Bruk -og avsetning bundne fond og EK KLP / kjøp av aksjer	1 432	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	2 864	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000

4. Utlån av eigne middel

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Utlån av eigne middel	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	163 462	124 840	149 073	557 905	1 025 800	13 260	1 746 038

Investeringar i økonomiplanen

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	147 023	556 405	1 024 300	11 760
Tilskudd til andres investeringer	550	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum finansieringsbehov	149 073	557 905	1 025 800	13 260
Kompensasjon for merverdiavgift	-19 671	-105 941	-203 255	-2 352
Tilskudd fra andre	-15 200	-250 000	-500 000	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-34 599	-192 064	-321 045	-9 408
Videreutlån	10 000	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	1 800	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 800	0	0	0
Overføring fra drift	-79 603	-9 900	-1 500	-1 500
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-149 073	-557 905	-1 025 800	-13 260
Sum finansieringsbehov	149 073	557 905	1 025 800	13 260
Sum finansiering	-149 073	-557 905	-1 025 800	-13 260
Udekt finansiering	0	0	0	0

Verbalvedtak
Budsjett 2025 og økonomiplan 2025–2028

Ål kommunestyret vedtek Handlings -og økonomiplan for 2025-2028 og årsbudsjett 2025 med slike hovedpunkt – tilvising til dokument kalla «Formannskapet sitt framlegg 25.11.2023 (etter høringsuttaler) »:

1. Skatt:
 - a) Skatt på formue og inntekt og dessutan selskapsskatt for 2025 blir fastsett til dei maksimaltsatsar som er vedteke av Stortinget
 - b) Ål kommune skriv ut egedomsskatt etter Egedomsskattelova (Eskl.) §§ 2 og 3. Utskriving av egedomsskatt følgjer Eskl. § 3, bokstav
 - c) Skatteøyret for næringseigedom blir sett til 7 % med heimel i Ekskl. §§ 10 og 11, første ledd
 - d) Skatteøyret for bustad- og fritidseigedomar blir sett til 2 % med heimel i Eskl. §§ 10 og 11, første ledd
 - e) Det blir skrive ut egedomsskatt på det særskilde skattegrunnlaget i samsvar med overgangsregelen i Eskl. §§ 3, 3.de ledd, fyste punktum. Det særskilde grunnlaget skal i 2024 vere lik 1/7 av differansen mellom egedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som har sin bakgrunn i at produksjonsutstyr og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget for verk og bruk som frå og med 2019 blir sett på som næringseigedom.
 - f) Skatteøyret for det særskilde skattegrunnlaget er 7 % i samsvar med overgangsreglane til Eskl. §§ 3 og 4, første ledd, siste punktum
 - g) Egedomsskatten blir skrive ut i minst to terminar, maksimalt 6 terminar i samsvar med Eskl. § 25. Egedomsskatten blir skrive ut saman med andre kommunale avgifter.
2. Driftsbudsjettet for 2025 blir vedteke i samsvar med skjema løvvingsoversikt drift §5-4, første ledd – side 72 (alle tal i heile 1.000 kroner)

Korrigert sum løvvingar drift, netto – 574 390 mill. kr.

3. Driftsbudsjettet – nettorammar – for 2025 blir vedteke i samsvar med fordeling – skjema løvvingsoversikt drift §5-4, andre ledd – side 73 (alle tal i heile 1.000 kroner)
4. Investeringsbudsjettet blir vedteke i samsvar med løvvingsoversikt investering etter §5-5, første ledd side 74 (alle tal i heile 1.000 kroner)

Investeringsutgifter eigne investeringar – netto 147 023 mill. kr

Tilskot til andre sine investeringar kr 550

Sum kjøp av eigenkapitalinnskot KLP – **1,5 mill. kr**

Totale investeringar – netto **149 073 mill. kr**

5. Investeringsbudsjettet pr. prosjekt blir vedteke i samsvar med oversikt løvvingsskjema §5-5, andre ledd – side 75-77 (alle tal i heile 1.000 kroner)
6. Investeringane finansierast ved overføring frå drift med 79 603 mill. kr og kr. 34 599 mill. kr. som opptak av lån med 35 års avdragstid.
7. Rådmannen får fullmakt til å ta opp lån slik:
 - a) I Husbanken til vidareutlån (startlån) med 10 mill. kr
Dette lånet skal ha 30 års avdragstid

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

8. Formannskapet får delegert fullmakt til å løyve inntil 0,2 mill. kr fra «Formannskapets pott»
9. Rådmannen får i samsvar med økonomireglementet og i samråd med formannskapet mynde til å disponere inntil 0,4 mill. kr
10. Kommunen sine betalingsordningar, eigenbetaling, avgifter og gebyr blir vedteke i samsvar med satsar synt i gebyrliste på side 80-103 i Handlings -og økonomiplan 2025-2028 og årsbudsjett 2025.
11. Økonomiplanen sine år 2025-2028 blir retningsgjevande for vidare kommunal planlegging

Saka vert avgjort av:

Kommunestyret

Vedlegg:

Handlings -og økonomiplan 2025-2028 – årsbudsjett 2025.

Dokument i saka:

Innstillingane frå sektorutvalsmøta 05.11.24 blir ettersendt så snart dei er klar.

Saksopplysningar:

Rådmann presenterte Handlings -og økonomiplan 2025-2028 med årsbudsjett 2025 på politisk arbeidsdag tysdag den 29. oktober.

Formannskapet, som økonomiplanutval, held sin årlege budsjettkonferanse 11. og 25. november, der

dei går gjennom rådmannen sitt framlegg. Økonomiplan og budsjett blir lagt ut til offentleg høyring

etter handsaming i formannskapet.

Formannskapet gjer i møte 25. november endeleg innstilling til Kommunestyret for handsaming av Handlings -og økonomiplan 2025-2028 og årsbudsjett 2025.

Økonomiske konsekvensar:

Vurderingar omkring dei ymse postane i budsjettet, er gjort i økonomiplandokumentet

Ål, 25.11.2024

Karsten Dideriksen

Elin Pedersen

Gebyrliste

Oppvekst

Betalingssatsar for barnehageplass

Syskenmoderasjon

Det ver gjeve 30 % syskenmoderasjon i foreldrebetalinga for barn nummer to. For det tredje barnet og eventuelt fleire barn er det gratis barnehageplass.

Moderasjonsordning for hushald med låg inntekt

1) Reduksjon i foreldrebetalinga • Ingen hushald skal betale meir enn 6 % av inntekta for ein barnehageplass. Hushaldningar som kan dokumentere ei samla skattepliktig kapital- og personinntekt på mindre enn kr 275 000,- jf. siste skattemelding, kan søkje om redusert betalingssats.

2) Gratis kjernetid for 2-, 3-, 4- og 5 åringer • 2-, 3-, 4- og 5 åringer med utsett skulestart og som bur i hushald med låg inntekt, har rett til 20 timer gratis oppholdstid per veke. Hushald som kan dokumentere ei samla skattepliktig kapital- og personinntekt på mindre enn kr 642 700, jf. siste skattemelding, kan søke redusert betalingssats..

Mat i barnehagen

Mat i barnehagen skal være sjølvfinansiert og kjem i tillegg til sats for foreldrebetaling.

For sein henting

Føresette som gjentatte gonger ikkje hentar barna sine til rett tid, må etter ein skriftleg advarsel betale kr 200 per påbegynt $\frac{1}{2}$ time ved for sein henting.

Utsending av faktura

Det vert sendt faktura for 11 månader. Juli er betalingsfri månad, og føreset at barnet er ute fire heile veker i løpet av barnehageåret. Forfallsdato er 20. i kvar månad.

Manglande betaling

Ved manglande foreldrebetaling i meir enn to månadar, vert det sendt varsel om oppseiling av plassen.

Betalingssatsar for SFO

Foreldrebetalinga skal dekke kostnader i drift av SFO (jf. Kostnadsbegrepet). Satsane kan bli justert i løpet av skuleåret.

2. Moderasjonsordninger

7. Inntektsavhengig ordning med redusert foreldrebetaling i SFO for husstandar med elevar på 1. - 4. trinn. Ordninga skal sikre at ingen familiar skal bruke meir enn maksimalt seks prosent av inntekta til å betale for ein SFO-plass.
8. Gratis SFO for elevar på 5.-7. trinn med særskilde behov og som er tildelt SFO-plass.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Sjå retningsliner og søknadsskjema på www.aal.kommune.no

Barnehage

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
5 dagars barnehageplass	Pr. månad	1 500	1 500	0	0%
For sein henting	Pr. halvtime	200	200	0	0%
Kjøp av ekstra dag	Pr. dag	0	350	350	0% Barn med fast plass i barnehage kan ved leidig kapasitet gjøre avtale med barnehagen om å kjøpe ekstra dagar

SFO

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
1 og 2 trinn	Pr. månad	Gratis	Gratis		Sats 1. 0-12 timer
1 og 2. trinn	Pr. månad	1 425	1 425	0	0% Sats 2. Over 12 timer
3 og 4 trinn	Pr. månad	1 900	1 900	0	0% Sats 1. 0-12 timer
3 og 4. trinn	Pr. månad	2 850	2 850	0	0% Sats 2. over 12 timer
Ferie SFO	Pr. dag	350	350	0	0%
For sein henting	Pr. halvtime	200	150	-50	-25%

Leigesatsar for utleige av skulebygg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Auditorium	Pr. dag	2 245	2 245	0	0% Møte/aktivitet, Gjeld Ål ungdomsskule og Torpo skule
Datarom	Pr. dag	1 122	1 122	0	0% Møte/aktivitet, Gjeld Nedre-Ål skule
Grendehus/gymsal	Pr. dag	675	675	0	0% Møte/aktivitet
Grendehus/gymsal dagtid	Pr. dag	675	675	0	0% Fest
Grendehus/gymsal kveld	Pr. kveld	1 122	1 122	0	0% Fest
Grupperom/mindre rom	Pr. dag	340	340	0	0% Møte/aktivitet
Gymsal overnatting	Pr. pers / døgn	57	57	0	0% Overnatting
Kantine med kantinekjøkken	Pr. dag	788	788	0	0% Møte/aktivitet, Gjeld Ål ungdomsskule og Torpo skule
Klubblokale på Torpo	Pr. dag	450	450	0	0% Fest

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Kveldstid/helg	Pr. time	275	275	0	0% for privat leige av kommunale skule/barnehagebygg
Møterom/klasserom	Pr. dag	453	453	0	0% Møte/aktivitet
Møterom/klasserom	Pr. pers / døgn	88	88	0	0% Overnatting
Møterom/klasserom	Pr. dag	450	450	0	0% Fest
Skulekjøkken	Pr. dag	561	561	0	0% Møte/aktivitet
Symjehall	Pr. dag	1 122	1 122	0	0% Gjeld Torpo skule, Nedre-Ål skule og Leveldtun
Tillegg dusj klubblokale på Torpo	Pr. dag	226	226	0	0%
Tillegg kjøkken klubblokale på Torpo	Pr. dag	340	340	0	0%

Vaksenopplæring

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Undervisning 1 dagar i veka	Pr. månad	783	820	37	5%
Undervisning 2 dagar i veka	Pr. månad	1 555	1 628	73	5%
Undervisning 3 dagar i veka	Pr. månad	2 328	2 437	109	5%
Undervisning 4 dagar i veka	Pr. månad	3 102	3 248	146	5%
Ved oppstart blir det fakturert for tekstsboeker, bruk av nettbrett, materiell og lisensar.		0	500	500	0%

Kulturskule

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Gruppeundervisning	Pr. år	2 346	2 346	0	0%
Gruppeundervisning vaksne	Pr. år	3 400	3 400	0	0%
Heil plass	Pr. år	3 201	3 201	0	0%
Materiell kunstskule	Pr. semester	430	430	0	0%
Sysken eller fleire plassar	Pr. år	2 243	2 243	0	0%

Ål kommunestyre har vedteke fylgende betalingssatsar for kommunale utleigerom:

1. Tilstellingar i regi av Ål kommune sine skular og barnehagar skal kunne nytte lokala gratis. Det same gjeld tilstellingar valde foreldrerepresentantar skipar til i samband med skulen og barnehagen. Vask etter slike tilstellingar inngår i det kommunale reinhaldet av bygget.
2. Lag og organisasjonar i Ål kommune skal kunne nytte lokale gratis i ordinær vekentleg aktivitet.
3. Ved større arrangement og festar, i regi av frivillige lag og organisasjonar i Ål kommune, skal dei sjølv syte for vask eller betale for at kommunen gjer jobben.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Helse og omsorg

Pris for den enkelte vaksinen kjem i tillegg.

Kostnad for influensavaksinasjon vert kunngjort i samband med annonsering.
Vaksiner som høyrer med i vaksinasjonsprogrammet for barn og unge er gratis

Betalingssatsar for abonnementssordning

Jf. Forskrift om eigenandel for kommunale hele- og omsorgstenester av 16.12.2011

- 1) Abonnementssordninga omfattar heimehjelp/praktisk bistand/buveiledning og heimevaktmeistertenester.
- 2) Heimesjukepleie er gratis.
- 3) Abonnementssordninga blir gradert etter «siste pårekna» inntekt

Betaling gjeld frå og med den fyrste til og med den siste kvar månad.

Frå 01.05.22 vart grunnbeløpet (G) sett til kr 111 477.

4) Timepris er kr 230 for heimehjelp/praktisk bistand/buveiledning eller heimevaktmeistertenester dersom abonnementspris overstig sjølvkost for mottatte tenester per månad.

5) Ein kan søkje om fritak for betaling for ovannemnde tenester eller om redusert eigenbetaling. Det blir brukt same kriterium som ved tildeling av sosialhjelp, og kommunalsjef har fullmakt til å fråvike krav om eigenbetaling, eller endre betalingssatsar.

Betaling for opphold i institusjon

Betalingssatsane i pkt 1, 2, 3 og 4 er fastsette av sentrale myndigheter i «Forskrift om eigenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» av 16.12.2011 og omfattar ikkje kommunalt vedtak om betalingssatsar.

Miljøterapi

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Dagsenter Miljøterapi, inkludert er transport og 1 måltid	Pr. døgn	0	150	150	0%

Helsestasjon

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Andre gongs konsultasjon ved vaksinering / ny reise, familie	Pr. time	260	300	40	15%
Andre gongs konsultasjon ved vaksinering/revaksinering	Pr. time	159	160	1	1%
Første gongs konsultasjon ved vaksinering/ny reise	Pr. time	260	270	10	4%
Første gongs konsultasjon ved vaksinering/ny reise, familie	Pr. time	0	500	500	0%
Konsultasjon for barn under 16 år	Pr. time	159	160	1	1%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Heimetenesta

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Betaling for vaktmeistertenester utanom abonnementssordninga	Pr. time	230	0	-230	-100%
Betalingstak inntil 2 G	Pr. måned	230	0	-230	-100%
Betalingstak mellom 2 G og 3 G	Pr. måned	825	1 000	175	21%
Betalingstak mellom 3G og 4G	Pr. måned	1 400	1 750	350	25%
Betalingstak mellom 4G og 5G	Pr. måned	2 055	2 500	445	22%
Betalingstak over 5G	Pr. måned	2 670	3 500	830	31%
Matombringning liten prosjon	Pr. gong	115	0	-115	-100%
Matombringning stor prosjon	Pr. gong	125	0	-125	-100%
tryggleiksalarm, røykvarslar, sporings- og lokaliseringsteknologi	Pr. måned	291	295	4	1%

Intitusjonstjenester

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Dagopphald/nattopphald	Pr. døgn	110	110	0	0%
Frokost, kveldsmat	Pr. måltid	0	30	30	0%
Heilpensjon, frokost, lunsj, middag og kveldsmat	Pr. måltid	0	250	250	0%
Husleige for hybel ved Ål helsecenter	Pr. måned	4 070	0	-4 070	-100% Inkl. strøm
Kaffi og kaker	Pr. måltid	0	25	25	0%
Korttidsopphald i inntil 60 døgn pr. kalenderår	Pr. døgn	193	193	0	0%
Korttidsopphald over 60 døgn per kalenderår	Eigendel	75 %			av grunnbeløpet i folketrygda etter fråtrekk av fribeløp
Lunsj	Pr. måltid	0	55	55	0%
Middag	Pr. måltid	0	150	150	0%
Middag	Pr. måltid	0	99	99	0%
Tryggleiksplass, inkl opphold og mat, medisin må medbringast	Pr. døgn	0	375	375	0%

Dagopphald/nattopphald

Dagopphald ved ergoterapien og dagsenter for eldre med hukommelsessvikt er gratis.

Korttidsopphald over 60 døgn per kalenderår

85 % av inntekter utover grunnbeløpet i folketrygda etter fråtrekk av utlikna inntektsskat

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Fysioterapi

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
bruk av behandlingsbasseneget på kveldstid	Pr. månad	265	400	135	51%
Leige av kårstugu	Pr. døgn	0	500	500	0%

Kultur

Betalingssatsar Prestegardslåven

Viser til k-sak 1/14 – felles betalingsansvar for kommunale grendehus.

Merknad

Leige fleire dagar på rad gjev ein rabatt på 30% av sallleige frå dag to. Dette gjeld ikkje kommunale avdelingar, lokale lag og foreiningar

Ved behov for teknisk utstyr utover kulturhuset sitt eige må pris bli fastsett i kvart enkelt tilfelle

Merknad

- Dyna: Inntil 8 personar. Skjerm for oppkobling til PC
- Skarvet (møterom i administrasjonsfløy): Inntil 10 personar. Skjerm for oppkobling til PC
- Brea (hemsen i administrasjonsfløy): Inntil 10 personar. Projektor.
- Gratis utlån til lokale lag/foreiningar og Ål kommune.
- Andre rom og salar kan og nyttast som møterom.

Leigesatsar Ål kulturhus for lokale lag og foreiningar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Billettavgift kr 201 til 400	Pr. billett	20	20	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift kr 401 til 600	Pr. billett	25	25	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift kr 601 til 900	Pr. billett	30	30	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift opp til kr 200	pr. billett	15	15	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift, kr 201 til 400	Pr. billett	20	20	0	0%	Sprang: billettarrangement
Billettavgift, kr 401 til 600	Pr. billett	25	25	0	0%	Sprang: billettarrangement
Billettavgift, kr 601 til 900	Pr. billett	30	30	0	0%	Sprang: billettarrangement
Billettavgift, opp til kr 200	Pr. billett	15	15	0	0%	Sprang: billettarrangement

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Brea (lesehemsen kontorfløy), klokka 08:00 til 16:00	Pr. time	Gratis	Gratis			
Dyna. 8 til 10 personar	Pr. time	Gratis	Gratis			
Flygel	Pr. døgn	3 000	3 100	100	3%	Storesalen: billettarrangement
Flygel	Pr. døgn	3 000	3 100	100	3%	Sprang: billettarrangement
Galleri Syningen, cirka 50 personar	Pr. time	Gratis	Gratis			
Kaffe/te per person	Pr. person	15	15	0	0%	
Klasserom 1 til 4, ikkje dagtid	Pr. time	Gratis	Gratis			
Konferanseteknikk (styring frå kontrollpanel/talarstol)	Pr. døgn	1 500	1 600	100	7%	Sprang: konferanse/møte
Kontorplass i kontorfellesskap (inkludert reinhald, straum, internett)	Pr. månad	3 000	3 100	100	3%	
Kvardagar før klokka 16:00	Pr. døgn	1 000	1 050	50	5%	Veslesalen: konferanse/møte
Lydrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: billettarrangement
Lydrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Sprang: billettarrangement
Lysrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: billettarrangement
Lysrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Sprang: billettarrangement
Måndag/tysdag etter klokka 16:00	Pr. døgn	3 000	3 100	100	3%	Storesalen: konferanse/møte
Måndag/tysdag etter klokka 16:00	Pr. døgn	2 000	2 100	100	5%	Veslesalen: konferanse/møte
Onsdag/torsdag/fredag etter klokka 16:00 og laurdag/sundag	Pr. døgn	5 000	5 200	200	4%	Veslesalen: konferanse/møte
Onsdag/torsdag/fredag etter klokken 16:00 og laurdag/sundag	Pr. døgn	10 000	10 500	500	5%	Storesalen: konferanse/møte
Projektor/lerret	Pr. døgn	250	300	50	20%	
Rigg: Galleri Syningen, bord/stolar	Pr. døgn	400	400	0	0%	
Rigg: Skålen, rigg bord/stolar	Pr. døgn	400	400	0	0%	
Riggehjelp/scenearbeidar/scenemeister	Pr. time	600	650	50	8%	Storesalen: billettarrangement
Rigghjelp/scenearbeidar/scenemeister	Pr. time	600	650	50	8%	Sprang: billettarrangement
Salleige	Pr. døgn	15 000	15 500	500	3%	Storesalen: billettarrangement
Salleige	Pr. døgn	2 000	2 100	100	5%	Sprang: konferanse/møte
Salleige	Pr. døgn	8 000	8 300	300	4%	Sprang: billettarrangement
Sceneelement 1x2 meter (døgnpris)	Pr. stykk	200	250	50	25%	
Skarvet (møterom kontorfløy), klokka 08:00 til 16:00	Pr. time	Gratis	Gratis			
Skålen, cirka 50 personar	Pr. time	Gratis	Gratis			

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Sprang: prøver/øving	Pr. time	450	500	50	11%	Sprang: prøver/øving
Stor lydrigg (krev teknikar)	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: konferanse/møte
Stor lysrigg (krev teknikar)	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: konferanse/møte
Storefeten (dansesal 120 m2)	Pr. time	300	350	50	17%	
Storesalen: Kværdagar før klokka 16:00	Pr. døgn	2 000	2 100	100	5%	Storesalen: konferanse/møte
Stugu (ikkje ved opningstid HallUng), 6 til 9 personar	Pr. time	Gratis	Gratis			
Teknikar lyd	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Teknikar lyd	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Sprang: billettarrangement
Teknikar lys	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Teknikar lys	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Sprang: billettarrangement
Trådlaus mygg	Pr. gong	350	360	10	3%	Storesalen: billettarrangement
Trådlaus mygg	Pr. gong	350	360	10	3%	Sprang: billettarrangement
Veslefeten (dansesal 75 m2)	Pr. time	200	250	50	25%	

Leigesatsar Ål kulturhus

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Billettavgift kr 201 til 400	Pr. billett	20	20	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift kr 401 til 600	Pr. billett	25	25	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift kr 601 til 900	Pr. billett	30	30	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift opp til kr 200	Pr. billett	15	15	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Billettavgift, kr 201 til 400	Pr. billett	20	20	0	0%	Sprang: billettarrangement
Billettavgift, kr 401 til 600	Pr. billett	25	25	0	0%	Sprang: billettarrangement
Billettavgift, kr 601 til 900	Pr. billett	30	30	0	0%	Sprang: billettarrangement
Billettavgift, opp til kr 200	Pr. billett	15	15	0	0%	Sprang: billettarrangement
Brea (lesehemsen kontorfløy), klokka 08:00 til 16:00	Pr. time	200	250	50	25%	
Dyna. 8 til 10 personar	Pr. time	200	250	50	25%	
Flygel	Pr. døgn	3 000	3 100	100	3%	Storesalen: billettarrangement

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Flygel	Pr. døgn	3 000	3 100	100	3%	Sprang: billettarrangement
Galleri Syningen, cirka 50 personar	Pr. time	450	460	10	2%	
Kaffe/te per person	Pr. person	15	15	0	0%	
Klasserom 1 til 4, ikkje dagtid	Pr. time	200	250	50	25%	
Konferanseteknikk (styring frå kontrollpanel/talarstol)	Pr. døgn	1 500	1 600	100	7%	Sprang: konferanse/møte
Kontorplass i kontorfellesskap (inkludert reinhald, straum, internett)	Pr. månad	3 000	3 100	100	3%	
Kvardagar før klokka 16:00	Pr. døgn	6 000	6 200	200	3%	Storesalen: konferanse/møte
Kvardagar før klokka 16:00	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Veslesalen: konferanse/møte
Lagerplass per m ²	pr. månad	150	150	0	0%	
Lydrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: billettarrangement
Lydrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Sprang: billettarrangement
Lysrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: billettarrangement
Lysrigg med husets utstyr	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Sprang: billettarrangement
Måndag/tysdag etter klokka 16:00	Pr. døgn	8 000	8 300	300	4%	Storesalen: konferanse/møte
Måndag/tysdag etter klokka 16:00	Pr. døgn	4 500	4 700	200	4%	Veslesalen: konferanse/møte
Onsdag/torsdag/fredag etter klokka 16:00 og laurdag/sundag	Pr. døgn	5 000	5 200	200	4%	Veslesalen: konferanse/møte
Onsdag/torsdag/fredag etter klokken 16:00 og laurdag/sundag	Pr. døgn	10 000	10 500	500	5%	Storesalen: konferanse/møte
Projektor/lerret	Pr. døgn	250	250	0	0%	
Rigg: Galleri Syningen, bord/stolar	Pr. døgn	400	400	0	0%	
Rigg: Skålen, rigg bord/stolar	Pr. døgn	400	400	0	0%	
Riggehjelp/scenearbeidar/scenemeister	Pr. time	600	650	50	8%	Storesalen: billettarrangement
Rigghjelp/scenearbeidar/scenemeister	Pr. time	600	650	50	8%	Sprang: billettarrangement
Salleige	Pr. døgn	15 000	15 500	500	3%	Storesalen: billettarrangement
Salleige	Pr. døgn	5 000	5 200	200	4%	Sprang: konferanse/møte
Salleige	Pr. døgn	8 000	8 300	300	4%	Sprang: billettarrangement
Sceneelement 1x2 meter (døgnpris)	Pr. stykk	200	250	50	25%	
Skarvet (møterom kontorfløy), klokka 08:00 til 16:00	Pr. døgn	200	250	50	25%	
Skålen, cirka 50 personar	Pr. time	450	500	50	11%	
Sprang: prøver/øving	Pr. time	450	500	50	11%	Sprang: prøver/øving

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Stor lydrigg (krev teknikar)	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: konferanse/møte
Stor lysrigg (krev teknikar)	Pr. døgn	4 000	4 200	200	5%	Storesalen: konferanse/møte
Storefeten (dansesal 120 m2)	Pr. time	500	550	50	10%	
Stugu (ikkje ved opningstid HallUng), 6 til 9 personar	Pr. time	200	250	50	25%	
Teknikar lyd	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Storesalen: konferanse/møte
Teknikar lyd	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Teknikar lyd	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Sprang: billettarrangement
Teknikar lys	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Storesalen: konferanse/møte
Teknikar lys	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Storesalen: billettarrangement
Teknikar lys	Pr. døgn	5 500	5 500	0	0%	Sprang: billettarrangement
Trådlaus mygg	Pr. gong	350	360	10	3%	Storesalen: billettarrangement
Trådlaus mygg	Pr. stykk	350	360	10	3%	Sprang: billettarrangement
Veslefeten (dansesal 75 m2)	Pr. time	400	450	50	13%	

Ål kulturhus kino billettprisar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Barn 2D	Pr. stykk	85	85	0	0%	
Barn 3D	Pr. stykk	120	120	0	0%	
Honnør 2D	Pr. stykk	100	100	0	0%	
Honnør 3D	Pr. stykk	130	130	0	0%	
Vaksne 2D	Pr. stykk	120	120	0	0%	
Vaksne 3D	Pr. stykk	150	150	0	0%	

Byggforvaltning

Leige av idrettshall for innanbygds lag og organisasjoner

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Bruk av berre garderobe	Pr. time	103	105	2	2%	
Trening per time måndag til laurdag 1/3	Pr. time	103	105	2	2%	
Trening per time måndag til laurdag 2/3	Pr. time	135	135	0	0%	
Trening per time måndag til laurdag 3/3	Pr. time	202	200	-2	-1%	

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Leige av idrettshall inntektsbringande tilstellingar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Etter kl. 22.00 per time (må avklarast med vaktmeister)	Pr. time	433	435	2	0%
Kampar/idrettsstemne eller særskild avtalte arrangement, per time laurdag/sundag	Pr. time	679	680	1	0%
Per heile dag laurdag til sundag	Pr. dag	9 564	9 570	6	0%
Per heile dag måndag til fredag	Pr. dag	4 057	4 060	3	0%
Per heile kveld laurdag til sundag	Pr. kveld	6 764	6 770	6	0%
Per heile kveld måndag til fredag	Pr. kveld	2 706	2 700	-6	0%

Leige av idrettshall for utanbygds lag og organisasjoner

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Bruk av berre garderobe	Pr. time	202	205	3	1%
Overnatting i idrettshallen	Pr. natt	4 000	4 000	0	0%
Trening per time måndag til laurdag 1/3	Pr. time	135	135	0	0%
Trening per time måndag til laurdag 2/3	Pr. time	236	235	-1	0%
Trening per time måndag til laurdag 3/3	Pr. time	337	335	-2	-1%

Skytebane med møterom

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Skytebane med møterom	Pr. halvår	5 000	5 100	100	2%

Møterom i 2. høgda

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Per møte inntil 4 timer	Pr. møte	134	135	1	1%
Tillegg for helg	Pr. time	48	50	2	4%

Klatrehall

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Disponere klatrehallen	Pr. halvår	4 000	4 100	100	3%

Kommunale utleigebustadar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Brattebakken 14 - 1. etasje	Pr. månad	6 059	6 220	161	3%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Brattebakken 14 - 2. etasje	Pr. månad	6 059	6 220	161	3%
Gamlevegen 51, U etasje	Pr. månad	5 490	5 630	140	3%
Gartnarvegen 10	Pr. månad	4 500	4 620	120	3%
Gartnarvegen 12	Pr. månad	4 500	4 620	120	3%
Gartnarvegen 2	Pr. månad	4 500	4 620	120	3%
Gartnarvegen 4	Pr. månad	4 500	4 620	120	3%
Gartnarvegen 5	Pr. månad	4 500	4 620	120	3%
Gartnarvegen 8	Pr. månad	4 500	4 620	120	3%
Grånhagavegen 19	Pr. månad	8 384	8 600	216	3%
Nedre Thoreplassvegen 1	Pr. månad	7 214	7 400	186	3%
Stavevegen 1, aust	Pr. månad	7 715	7 920	205	3%
Stavevegen 1, vest	Pr. månad	3 858	3 960	102	3%
Stavevegen 27 1. etasje	Pr. månad	7 959	8 170	211	3%
Stavevegen 27 2. etasje	Pr. månad	5 409	5 550	141	3%
Stavin 11A	Pr. månad	8 885	9 120	235	3%
Stavin 11B	Pr. månad	8 885	9 120	235	3%
Stavin 12A (8A)	Pr. månad	6 805	6 980	175	3%
Stavin 12B (8B)	Pr. månad	6 806	6 980	174	3%
Stavin 12C (8C)	Pr. månad	6 806	6 980	174	3%
Stavin 12D (8D)	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Stavin 12E (8E)	Pr. månad	6 529	6 700	171	3%
Stavin 12F (8F)	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Stavin 18 - 3 soverom	Pr. månad	9 500	9 750	250	3%
Stavin 20 - 3 soverom	Pr. månad	9 500	9 750	250	3%
Stavin 22 - 3 soverom	Pr. månad	9 500	9 750	250	3%
Stavin 30 - 3 soverom	Pr. månad	9 500	9 750	250	3%
Stavin 32 - 1 soverom	Pr. månad	5 500	5 640	140	3%
Stavin 7A	Pr. månad	8 787	9 020	233	3%
Stavin 7B	Pr. månad	8 787	9 020	233	3%
Stavin 9A	Pr. månad	7 959	8 170	211	3%
Stavin 9B	Pr. månad	7 959	8 170	211	3%
Strandaliv. 72, U. etasje	Pr. månad	6 919	7 100	181	3%
Strandaliv. 72,1. etasje	Pr. månad	8 186	8 400	214	3%
Sundrevegen 34	Pr. månad	8 762	8 990	228	3%
Sundrevegen 41	Pr. månad	9 956	10 220	264	3%
Sundrevegen 44	Pr. månad	6 900	7 080	180	3%
Sundrevegen 81 leilegheit 302	Pr. månad	9 316	9 560	244	3%
Tolleivhago 6B, U etasje	Pr. månad	8 000	8 210	210	3%
Tolleivhago 6C, 2 etasje	Pr. månad	9 000	9 230	230	3%
Tolleivhago 6E, 1 etasje	Pr. månad	9 000	9 230	230	3%
Ylivegen 13, 2. etasje	Pr. månad	6 221	6 380	159	3%
Ylivegen 13. 1. etasje	Pr. månad	6 221	6 380	159	3%
Øvre Hago 7A Vest	Pr. månad	8 414	8 630	216	3%
Øvre Hago 7B leilegheit aust	Pr. månad	8 820	9 050	230	3%
Øvre Ålsvg. 39. leilegheit 1	Pr. månad	3 866	3 970	104	3%
Øvre Ålsvg. 39. leilegheit 2	Pr. månad	4 038	4 140	102	3%
Øvre Ålsvg. 39. leilegheit 3	Pr. månad	5 181	5 320	139	3%
Øvre Ålsvg. 39. leilegheit 4	Pr. månad	5 181	5 320	139	3%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Øvre Ålsg. 39. leilegheit 5	Pr. månad	5 068	5 200	132	3%
Øvre Ålsg. 39. leilegheit 6	Pr. månad	3 411	3 500	89	3%
Øvre Ålsg. 39. leilegheit 7	Pr. månad	3 184	3 270	86	3%

Kommunale omsorgsbustadar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Brattebakken 1 A	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Brattebakken 1 B	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Brattebakken 1 C	Pr. månad	7 017	7 200	183	3%
Brattebakken 1 D	Pr. månad	7 163	7 350	187	3%
Brattebakken 1 E	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Brattebakken 1 F	Pr. månad	7 017	7 200	183	3%
Brattebakken 1 G	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Brattebakken 1 H	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Brattebakken 2 A	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 2 B	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 2 C	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 2 D	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Brattebakken 2 E	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Brattebakken 2 F	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Brattebakken 4 A	Pr. månad	6 382	6 550	168	3%
Brattebakken 4 B	Pr. månad	6 382	6 550	168	3%
Brattebakken 4 C	Pr. månad	6 382	6 550	168	3%
Brattebakken 4 D	Pr. månad	6 382	6 550	168	3%
Brattebakken 4 E	Pr. månad	6 382	6 550	168	3%
Brattebakken 4 F	Pr. månad	6 382	6 550	168	3%
Brattebakken 8 A	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 8 B	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 8 C	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 8 D	Pr. månad	5 344	5 480	136	3%
Brattebakken 8 E	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Brattebakken 8 F	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Brattebakken 8 G	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit A1-201	Pr. månad	5 880	6 030	150	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit A2-202	Pr. månad	5 880	6 030	150	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit A3-205	Pr. månad	5 880	6 030	150	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit A4-206	Pr. månad	5 880	6 030	150	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit A5-207	Pr. månad	5 880	6 030	150	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit B-204	Pr. månad	6 448	6 620	172	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit C-203	Pr. månad	6 790	6 970	180	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit D1-211	Pr. månad	6 611	6 780	169	3%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Helsetunvegen 17 leilegheit D2-212	Pr. månad	7 131	7 320	189	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit F-218	Pr. månad	7 374	7 570	196	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit G-219	Pr. månad	7 131	7 320	189	3%
Helsetunvegen 17 leilegheit H-220	Pr. månad	7 928	8 130	202	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 610	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 620	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 630	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 640	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 650	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 660	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 670	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 680	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 690	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 700	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 710	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 720	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 730	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 740	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 750	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17. leilegheit 760	Pr. månad	8 029	8 240	211	3%
Helsetunvegen 17.leilegheit E-217	Pr. månad	6 951	7 130	179	3%
Prestegardsjordet 23	Pr. månad	5 831	5 980	149	3%
Prestegardsjordet 25	Pr. månad	5 831	5 980	149	3%
Prestegardsjordet 26 A	Pr. månad	2 729	2 800	71	3%
Prestegardsjordet 26 A1	Pr. månad	7 179	7 370	191	3%
Prestegardsjordet 26 A2	Pr. månad	7 179	7 370	191	3%
Prestegardsjordet 26 B1	Pr. månad	7 098	7 280	182	3%
Prestegardsjordet 26 B2	Pr. månad	7 098	7 280	182	3%
Prestegardsjordet 26 B3	Pr. månad	7 098	7 280	182	3%
Prestegardsjordet 26 B4	Pr. månad	7 098	7 280	182	3%
Prestegardsjordet 26 B5	Pr. månad	7 098	7 280	182	3%
Prestegardsjordet 26 B6	Pr. månad	7 098	7 280	182	3%
Prestegardsjordet 27 A	Pr. månad	5 831	5 980	149	3%
Prestegardsjordet 27 B	Pr. månad	5 831	5 980	149	3%
Prestegardsjordet 27 C	Pr. månad	3 135	3 220	85	3%
Prestegardsjordet 29	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Prestegardsjordet 31	Pr. månad	6 578	6 750	172	3%
Prestegardsjordet 35	Pr. månad	8 836	9 070	234	3%
Sundrevegen 114, hybel 1	Pr. månad	4 121	4 230	109	3%
Sundrevegen 114, hybel 2	Pr. månad	4 121	4 230	109	3%
Sundrevegen 114, hybel 3	Pr. månad	4 121	4 230	109	3%
Sundrevegen 114, hybel 4	Pr. månad	4 121	4 230	109	3%
Sundrevegen 114, hybel 5	Pr. månad	4 855	4 980	125	3%
Sundrevegen 114, hybel 6	Pr. månad	4 121	4 230	109	3%
Sundrevegen 114, hybel 7	Pr. månad	4 121	4 230	109	3%
Sundrevegen 114, hybel 8	Pr. månad	4 855	4 980	125	3%
Sundrevegen 122 A 1	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Sundrevegen 122 A 2	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 122 A 3	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 122 A 4	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 122 B 1	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 122 B 2	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 122 B 3	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 122 B 4	Pr. månad	7 901	8 110	209	3%
Sundrevegen 37 A	Pr. månad	5 571	5 720	149	3%
Sundrevegen 37 B	Pr. månad	5 571	5 720	149	3%
Sundrevegen 37 C	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Sundrevegen 37 D	Pr. månad	5 100	5 230	130	3%
Torpovegen 428 A	Pr. månad	5 506	5 650	144	3%
Torpovegen 428 B	Pr. månad	5 506	5 650	144	3%
Torpovegen 428 C	Pr. månad	5 506	5 650	144	3%
Torpovegen 428 D	Pr. månad	5 506	5 650	144	3%
Torpovegen 428 E	Pr. månad	5 506	5 650	144	3%
Vesledalvegen 5 A	Pr. månad	6 091	6 250	159	3%
Vesledalvegen 5 B	Pr. månad	5 571	5 720	149	3%
Vesledalvegen 7 A	Pr. månad	6 091	6 250	159	3%
Vesledalvegen 7 B	Pr. månad	5 571	5 720	149	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 1 (J)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 2 (I)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 3 (H)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 4 (G)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 5 (B)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 6 (F)	Pr. månad	6 399	6 570	171	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 7 (A)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%
Øvre Ålsvegen 41 leilegheit 8 (C)	Pr. månad	6 400	6 570	170	3%

Kommunalteknisk avdeling

Forfallsdatoar for kommunale gebyr

Hovudforfall er 20. mars og 20. september. Abonnenten kan delas opp i maksimalt 6 terminar

Gebyr avløp 2024

Heimel i Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16.03.2012 nr. 12 og i lokal forskrift vedteke 17.11.2022

Gebyr renovasjon 2024

Heimel i Lov om vern mot forureining og om avfall av 13.03.1981 (forureiningslova)

Gebyr slam 2024

Heimel i forskrift om tømming av avløpsanlegg inkludert tette tankar og bestemmingar om betaling av gebyr, fastsett av Ål kommunestyre 31. august 2017 (K-sak 42/17) med heimel i Lov om vern mot forureiningar og om avfall av 13.03.1981 nr. 6 (forureiningslova) § 26, § 34, § 37, § 79, § 83 og § 85.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr feiing 2024

Heimel i § 28 i lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker av 01.07.2002 (Brann- og eksplosjonslova) og § 7.5 i Forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn gjeldande frå 01.07.2002 og sist endra 01.10.2015.

Gebyr vatn - 25 % mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Abonnementsgebyr, bustad	Pr. år	1 478	1 670	192	13%
Abonnementsgebyr, fritidsbustad	Pr. år	2 956	3 340	384	13%
Fast del (abonnementsgebyr) for bueining 35 til 80 m ²	Pr. år	1 478	1 670	192	13% Pluss stipulert forbruk
Fast del (abonnementsgebyr) for bueining inntil 35 m ²	Pr. år	1 478	1 670	192	13% Pluss stipulert forbruk
Fast del (abonnementsgebyr) for bueining over 80 m ²	Pr. år	1 478	1 670	192	13% Pluss stipulert forbruk
Fast del (abonnementsgebyr) for hytte	Pr. år	2 956	3 340	384	13% Pluss stipulert forbruk
Sats for målt forbruk	Pr. m ³	22,10	33,24	11,14	50,41%
Stipulert til 150m ³		3 315	4 986	1 671	50%
Stipulert til 50m ³		1 105	1 662	557	50%
Stipulert til 80m ³		1 768	2 659	891	50%
Tilkoplingsgebyr	Pr. eining	16 000	16 000	0	0%

Renovasjonsgebyr - 25 % mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Lengre henteavstand (meir enn 5 meter)	Pr. år	500	530	30	6% Bustadar
Renovasjon dunk (140 l)	Pr. år	4 690	4 910	220	5% Bustadar
Renovasjon dunk (140 l) med godkjent kompostering	Pr. år	4 060	4 250	190	5% Bustadar
Renovasjon dunk (240 l) med godkjent kompostering	Pr. år	5 980	6 370	390	7% Bustadar
Renovasjon dunk stor (240 l)	Pr. år	7 030	7 360	330	5% Bustadar
Renovasjon hytte/støl – (konteinrar)	Pr. år	2 750	2 880	130	5% hytte/støl
Renovasjon konteinrar	Pr. år	3 430	3 590	160	5% Bustadar
Renovasjon konteinrar med godkjent kompostering	Pr. år	2 920	3 060	140	5% Bustadar

Gebyr slam - 25 % mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Fastledd minirenseanlegg	Pr. år	140	240	100	71%
Fastledd slamanlegg. (Gjeld ikkje minireinseanlegg og store anlegg)	Pr. år	90	150	60	67%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Fastledd store anlegg (§13)	Pr. år	280	480	200	71%
Oppmøtegebyr (tillegg til tømmegebry)	Pr. gong	1 070	1 810	740	69% Gjeld dei anlegga som ikke ligg inne på ordinær tømming
Oppmøtegebry minirenseanlegg	Pr. gong	460	780	320	70%
Oppmøtegebry tette tankar og slamavskiljarar	Pr. gong	370	625	255	69%
Oppmøtegebry ved ekstratømmingar og tømming utanom rute	Pr. gong	690	1 170	480	70%
Oppmøtegebry ved nødtømmingar	Pr. gong	2 760	4 660	1 900	69%
Rensegebry	Pr. m ³	210	270	60	29%
Tillegg for tømming utafor arbeidstid	Pr. time	810	900	90	11% (16:00-07:00 på kvardag og heile helg- og heilagdagar)
Traktor- /spesialbiltømming/ liten bil	Pr. gong	1 040	1 760	720	69% (tillegg til andre gebry)
Tømmegebry for §12 anlegg slamavskillarar/ tette tankar/ minirenseanlegg/ o.l	Pr. m ³	200	380	180	90%
Tømmegebry for §13 anlegg (store anlegg)	Pr.m ³	160	320	160	100%

Gebyr avløp - 25% mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Abonnementsgesbyr, bustad med måler	Pr. år	2 386	2 960	574	24%
Abonnementsgesbyr, fritidsbustad med måler	Pr. år	4 772	5 920	1 148	24%
Fast del (abonnementsgesbyr) for bueining 35 til 80 m ²	Pr. år	2 386	2 960	574	24% Pluss stipulert forbruk
Fast del (abonnementsgesbyr) for bueining inntil 35 m ²	Pr. år	2 386	2 960	574	24% Pluss stipulert forbruk
Fast del (abonnementsgesbyr) for bueining over 80 m ²	Pr. år	2 386	2 960	574	24% Pluss stipulert forbruk
Fast del (abonnementsgesbyr) for hytte	Pr. år	4 772	5 920	1 148	24%
Sats for målt forbruk	Pr.m ³	25,28	35,09	9,81	38,81%
Stipulert til 150 m ³		3 792	5 259	1 467	39%
Stipulert til 50m ³		1 264	1 755	491	39%
Stipulert til 80 m ³		2 023	2 805	782	39%
Tilkoplingsgesbyr	Pr. eining	16 000	16 000	0	0% Dei som har utleigeeining(ar) slepp å betale

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %
					for første utleigeeining

Gebyr avløp for næring - 25% mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %
Abonnementsgesbyr	Pr. stk	2 386	2 960	574	24%
Avgift for avstenging eller påsætting	Pr. stk	2 000	2 000	0	0%
Avgift for målaravlesing	Pr. stk	1 000	1 000	0	0%
Forbruksgesbyr		25,28	35,09	9,81	38,81% (tal m ³ avløp x pris per m ³ avløp)
Kategori 1	0-300 m ³	2 386	2 960	574	24% Tal abonnementsgesbyr 1
Kategori 2	301-1000 m ³	7 158	8 880	1 722	24% Tal abonnementsgesbyr 3
Kategori 3	1001-3000m ³	14 316	17 760	3 444	24% Tal abonnementsgesbyr 6
Kategori 4	3001-6000m ³	28 632	35 520	6 888	24% Tal abonnementsgesbyr 12
Kategori 5	6001 og høgare	57 264	71 040	13 776	24% Tal abonnementsgesbyr 24
Leige av vassmålar		225	230	5	2%
Tilkoplingsgesbyr	Pr. eidegom	16 000	16 000	0	0%

Gebyr vatn for næring - 25 % mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %
Abonnementsgesbyr	Pr. år	1 478	1 670	192	13%
Avgift for avstenging eller påsætting		2 000	2 000	0	0%
Avgift for målaravlesing		1 000	1 000	0	0%
Forbruksgesbyr		22,1	33,0	10,9	49,3% m ³ vatn x pris per m ³ vatn
Kategori 1	0-300 ³	1 478	1 670	192	13% Tal abonnementsgesbyr 1
Kategori 2	301-1000m ³	4 434	5 010	576	13% Tal abonnementsgesbyr 3

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Kategori 3	1001- 3000m ³	8 868	10 020	1 152	13% Tal abonnementsgebyr 6
Kategori 4	3001- 6000m ³	17 736	20 040	2 304	13% Tal abonnementsgebyr 12
Kategori 5	6001 og høgare	35 472	40 080	4 608	13% Tal abonnementsgebyr 24
Leige av vassmålar		225	230	5	2%
Tilkoplingsgebyr	Pr. eigedom	16 000	16 000	0	0%

Utviklingsavdeling

Forskrift om gebyr for tenester etter plan- og bygningslova i Ål kommune

Gebyra er vedteke av kommunestyret 23.06.2010 med heimel i § 33-1 i Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27.06.2008 nr. 71 (plan og bygningslova), og sist justert i k-sak 101/22

1 Generelle reglar

1.1 Betalingsplikt

Alle som får utført tenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satsar og retningslinjer som framgår av regulativet. Gebyrkraavet vert retta mot tiltakshavar dersom vedkomande står som bestiller og elles mot rekvirent. Saksgebyr etter plan- og bygningslova skal betalast sjølv om søknaden skulle bli avslått.

1.2 Kva regulativ skal brukast

Gebyra skal utreknaast etter det regulativet som gjeld den dato kommunen mottekk ei tilfredsstillande melding, søknad, eit komplett planframlegg, eller den dato kommunen gir pålegg i ei sak om ulovlege byggearbeid/tiltak etter plan- og bygningslova.

1.3 Betalingstidspunkt

Alle gebyr skal betalast til kommunen etter faktura. Betalingsfristen er 30 dagar etter fakturadato. Ved for sein betaling kan kommunen krevje eit purregebyr på 10 % av rettsgebyret. Må kommunen purre fleire gonger, skal kommunen i tillegg til purregebyr krevje morarente fastsett av kommunestyret i samsvar med årsbudsjettet.

Byggesaksgebyr skal vere betalt innan det gis igangsetjingsløyve eller rammeløyve. Gebyr for delingssaker og dispensasjonssaker skal vere betalt før saka blir igangsett. Gebyr for planar, konsekvensutgreiingar og planendringar skal vere betalt før 1. gongs handsaming i det faste utvalet for plansaker. Gebyret per godkjent ny tomt i samsvar med stadfesta reguleringsplan skal betalast etter at planen er godkjent i kommunestyret.

1.4 Urimeleg gebyr

Kommunestyret delegerer til rådmannen å fastsette gebyret i den einskilde sak på grunnlag av dette regulativet. Rådmannen kan fråfalle gebyr i kurante småsaker, eller redusere gebyret når det verkar urimeleg i høve til det arbeid saka medfører. Dersom ein kunde av forskjellige årsaker har betalt for mykje gebyr, skal kommunen så snart tilhøvet er klarlagt attendebetale for mykje betalt gebyr.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025
Ål kommune

Det kan ikkje krevjast rentetillegg av for mykje betalt gebyr.

1.5 Klage

Det er ikkje høve til å klage på kommunestyrets vedtak om gebyrregulativ, berre på ein skildvedtak gjort i medhald av regulativet. Ved klage skal forvaltningslovas regelverk følgjast. Fylkesmannen er klageinstans.

1.6 Fritak for gebyr

Bygg- og anleggstiltak i regi av religiøse eller humanitære organisasjonar som vesentleg vert finansiert via innsamla midlar eller dugnadsinnsats. Fritak for gebyr etter dette punkt skal handsamast av Sektorutval for teknisk, næring og ressurs.

1.7 Avbrote arbeid

Når ein tiltakshavar/rekvirent trekker søknad eller på anna måte forårsakar at kommunens arbeid må avbrytast eller avsluttast før det er fullført, skal det betalast ein andel av tilhøyrande gebyr tilsvarende det kommunen har utført eller må utføre

1.8 Udekka krav

Dersom utviklingsavdelinga har ei forfalt fordring overfor ein søker, skal ein eventuelt ny søknad ikkje handsamast før det udekke kravet er betalt eller det er stilt sikkerheit for kravet.

1.9 Endring av regulativet eller gebyrsatsane

Endringar av gebyrregulativet vert normalt vedteke i samband med kommunestyrets behandling av budsjettet for komande år.

1.10 Betaling etter medgått tid

For tenester som kommunen kan krevja betaling for i medhald av plan- og bygningslova og delingslova, og som ikkje er spesifisert i regulativet, kan kommunen krevja gebyr på basis av medgått tid.

1.11 Ulovligheitsoppfølgjing

Føretak kan leggas overtredelsesgebyr inntil angitt beløpsgrenser jf. § 32-8
overtredelsesgebyr og §§ 16-1 og 16-2 i byggesaksforskrifta

Pris på bustadtomter i kommunale felt, tekniske anlegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Leveld pr tomt uavhengig av storleik på tomta	Pr. tomt	300 000	300 000	0	0%
Sundre-området	Pr. tomt	200 000	200 000	0	0% tillegg pr m ² kr 40
Tillegg anleggstilskot straum		40 000	40 000	0	0% For alle tomter kjem dette i tillegg
Tillegg for elektrisk anlegg i jordkabel per tomt		8 000	8 000	0	0% For alle tomter kjem dette i tillegg
Torpo-området	Pr. tomt	185 000	185 000	0	0% Tillegg pr m ² kr 40

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Votndalen	Pr. tomt	155 000	155 000	0	0% Tillegg pr m ² kr 40

Tiltak som krev søknad og løye i medhald av plan- og bygningslova § 20-1 (Eitt-trinns- og rammesøknad)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
§ 20-1 a) Anneks, tilbygg, påbygg og underbygning, uthus > 70 m ²		7 990	8 390	400	5%
§ 20-1 a) Nybygg, bustad og hytte		13 820	14 510	690	5%
§ 20-1 b) vesentleg endring eller vesentleg reparasjon eller installasjon		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 c) fasadeendringar		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 d) bruksendring eller vesentleg utviding		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 e) riving av tiltak		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 f) oppføring, endring eller reparasjon		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 g) oppdeling eller samanføyning		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 h) oppføring av innhegning mot veg		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 i) plassering av skilt og reklameinnretningar		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 j) plassering av midlertidige bygningar		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 k) vesentleg terrengeinngrep		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 l) anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass		4 490	4 720	230	5%
§ 20-1 m) oppretting av ny grunneigedom (utan dispensasjon) i samsvar med godkjent reguleringsplan		4 490	4 720	230	5%
Gjerde		1 450	1 520	70	5%
I særskild tidkrevjande byggesaker	Pr. time	1 150	1 180	30	3% Synfaring og sakshandsaming
og delingssaker etter plan- og bygningslov kan gebyr reknast etter medgått tid					
Næringsbygg, bygd areal (jf. norsk standard) 101 til 200 m ²		19 390	20 360	970	5%
Næringsbygg, bygd areal (jf. norsk standard) 201 til 300 m ²		23 990	25 190	1 200	5%
Næringsbygg, bygd areal (jf. norsk standard) inntil 100 m ²		12 490	13 120	630	5%
Næringsbygg, bygd areal (jf. norsk standard) over 300 m ²		0	30 000	30 000	0%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Per igangsetjingsløyve utover første igangsetjingsløyve eller rammeløyve		2 300	2 420	120	5% Fleirtrinns handsaming
Purregebyr for søknad om mellombels bruksløyve eller ferdigattest		1 660	1 740	80	5%
Tillegg per brukseining ved fleire brukseiningar		2 190	2 300	110	5%

Tiltak som krev søknad og løyve og som kan bli forvalta av tiltakshavar § 20-2, a,b,c og d

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan utførast av tiltakshavar		3 360	3 530	170	5%
Driftsbygningar i landbruket § 20-2, b		6 650	6 980	330	5%
Driftsbygningar i landbruket § 20-2, b, tilbygg		3 710	3 900	190	5%
Mellombels bygningar, konstruksjonar eller anlegg som nemnt i § 20-1 første ledd bokstav j) og som ikke skal plasseres for mer enn 2 år		4 430	4 650	220	5%
Mindre tiltak på bebygd eigendom § 20-4		2 940	3 090	150	5%

Dispensasjon etter pbl. § 19

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Dispensasjon i saker som ikkje skal til ekstern uttale		5 680	5 960	280	5%
Dispensasjon frå kommuneplan, reguleringsplan, bebyggelsesplan eller forskrifter i plan- og bygningslova der saka må sendast til ekstern uttale		16 980	17 830	850	5%

Søknad som utløyer krav om skred/ras/flaumvurdering

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Dekking av utgift til kartlegging og vurdering av skred-, ras- og/eller flaumfare i område der Ål kommune har innhenta slik utgreiing forskrifter i plan- og bygningslova der saka må sendast til ekst		5 200	5 200	0	0%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebrysatsar lov om egedomsseksjonering Krav om seksjonering eller reseksjonering av egedom

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
1 til 4 seksjonar		9 170	9 630	460	5%
11 seksjonar og fleire, tillegg per seksjon		290	310	20	7%
5 til 10 seksjonar		11 470	12 040	570	5%
Oppheving av seksjonering		5 740	6 030	290	5%

Plansaker § 12-3

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Avklaring av rammer som er uavklart i høve til lov, forskrift, overordna plan eller vedtak, jf. delegasjonsreglement for politisk behandling		13 320	13 990	670	5%
Basisgebyr for handsaming av plansaker, detaljregulering § 12-3		56 180	58 990	2 810	5%
Forelegging av planer for formannskap, i samsvar med § 12-8. Er aktuell når reguleringsføremålet er i strid med overordna plan		56 180	58 990	2 810	5%
Mindre endring av detaljregulering/reguleringsplan som vert gjort delegert etter § 12-14 andre og tredje ledd		5 840	6 130	290	5%
Når kommunen er godkjenningsmynde for søkjars konsekvensutgreiing, , vert gebyr betalt etter medgått tid og eventuelle utgifter kommunen har hatt til fagkyndig hjelp. Minstegebyr		6 860	7 200	340	5% jf. Kapittel 4 i plan- og bygningslova
Når planframlegget er godkjent i kommunestyre, skal det i tillegg betalast for		7 480	7 850	370	5% Kvar eining (bustadhus, leilegheiter, fritidshus)
Når planframlegget er godkjent i kommunestyre, skal det i tillegg betalast for	Over 300m ² BYA	0	15 000	15 000	0% Fotavtrykket for utbygging av forretning og/eller kontorlokale, næringsareal, industri ol.
Når planframlegget er godkjent i kommunestyre, skal det i tillegg betalast for		10 580	11 110	530	5% planar som ikke kan utrekna etter

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
tal tomter eller einingar					

Gebyrregulativ for forvaltningsoppgåver etter Matrikkellova

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Kontorforretning, minstegebyr		2 400	2 520	120	5%
Opprettning av grunneigedom og festegrunn, areal fra 0 til 500 m ²		9 220	9 680	460	5%
Opprettning av grunneigedom og festegrunn, areal fra 1001 til 2000 m ²		23 100	24 260	1 160	5%
Opprettning av grunneigedom og festegrunn, areal fra 2001 m ² – auke per påbegynte da		1 370	1 440	70	5%
Opprettning av grunneigedom og festegrunn, areal fra 501 til 1000 m ²		16 170	16 980	810	5%
Opprettning av grunneigedom over 100 da. Minstegebyr		2 400	2 520	120	5% Ingen merking eller oppmåling
Punktfeste – minstegebyr		2 400	2 520	120	5%

Arealoverføring

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Anleggseigedom, Volum fra 0 til 500 m ³		9 220	9 680	460	5%
Anleggseigedom, Volum fra 1001 til 2000 m ³		23 100	24 260	1 160	5%
Anleggseigedom, volum fra 2001 m ³ – auke per påbegynte da		1 370	1 440	70	5%
Anleggseigedom, Volum fra 501 til 1000 m ³		16 170	16 980	810	5%

Grensepåvising

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Klarlegging av eksisterande grense der grensa ikke tidligare er koordinatbestemt eller klarlegging av rettar, for inntil 2 punkter		5 950	6 250	300	5%
Klarlegging av eksisterande grense der grensa ikke tidligare er koordinatbestemt eller klarlegging av rettar, for overskytande grensepunkt, per punkt		2 080	2 180	100	5%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Klarlegging av eksisterande grense der grensa ikkje tidlegare er koordinatbestemt eller klarlegging av rettar, gebyr for klarlegging av rettar,		1 160	1 220	60	5% Fakturert etter medgått tid
Klarlegging av eksisterande grense der grensa tidlegare er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning, for inntil 2 punkter		3 000	3 150	150	5%
Klarlegging av eksisterande grense der grensa tidlegare er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning, for overskytande grensepunkt, per punkt		920	970	50	5%
Privat grenseavtale, minstesats		1 150	1 180	30	3%
Timepris for medgått tid		1 150	1 180	30	3%

Eigedomssopplysningar (Eigedomsmeklarlova) - 25% mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Gebrysats for innhenting av eigedomssopplysningar – bebygd tomt (per gards- og bruksnummer)		3 460	3 630	170	5%
Gebrysats for innhenting av eigedomssopplysningar – ubygdt tomt (per gards- og bruksnummer)		2 840	2 980	140	5%
Tillegg per gards- og bruksnummer (gjeld ikkje matrikulerte retter, til dømes fiskerett)		2 080	2 180	100	5%

Gebrysatsar for avløpsanlegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Saksbehandling VA-plan	fakturert etter medgått tid				
Saksbehandlingsgebyr for behandling av utslippsøknad, kapittel 12		4 500	4 800	300	7%
Saksbehandlingsgebyr for behandling av utslippsøknad, kapittel 13	fakturert etter medgått tid				
Tilsyn av små avløpsanlegg, kapittel 12	Pr. år	350	375	25	7%

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Tilsyn av større private avløpsanlegg, kapittel 13	fakturert etter medgått tid				Sjå eigen tabell
Tilsyn oljeutskillere, kapittel 15	fakturert etter medgått tid				
Timepris felt		750	800	50	7%
Timepris kontor		750	800	50	7%
Kap. 13 anlegg gebyr					
Gebyr 2024	Gebyr 2025	tal på PE			
2500		2750	50-100		
4000		4250	100-250		
7000		7350	250-500		
9500		10000	500-1000		
11000		12000	1000-1500		
15000		16000	1500-2000		

Fallvilt

K-sak 85/21 (uendra sidan 2016)

Kilopris ved sal av kjøtt av fallvilt er kr 50 pr. kg eks. mva.

Avdeling veg- og park

Prisane blir justert kvart år etter kostnadsindeks for drift og vedlikehald av vegar

Kommunal brøyting med vidare private område - 25% mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Snørydding av private areal i sentrum	Pr.m ²	50	52	2	4%
Snørydding der private areal er ein del av samanhengande gangtrasé i sentrum	Pr. m ²	25	26	1	4%
Tillegg for kosting/feiing	Pr. m ²	10,50	11,00	0,50	4,76%

Hallingdal brann og redning

Gebyr feiing

Heimel i § 28 i lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker av 01.07.2002 (Brann- og eksplosjonslova) og § 7.5 i Forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn gjeldande frå 01.07.2002 og sist endra 01.10.2015.

Handlings -og økonomiplan for 2025-2028, årsbudsjett 2025

Ål kommune

Feiegebyr - 25 % mva. kjem i tillegg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Merknad %
Sats feiing - 1 bolig	Pr. år	560	582	22	4% Vekt mot gebyr for årleg tilsyn 0,41
Sats feiing - 1 fritid	Pr. år	560	582	22	4%
Sats feiing - 2 bolig	Pr. år	280	291	11	4% Vekt mot gebyr for årleg tilsyn 0,20
Sats feiing - 2 fritid	Pr. år	280	291	11	4%
Sats feiing - 4 bolig	Pr. år	140	146	6	4%
Sats feiing - 4 fritid	Pr. år	140	146	6	4%
Sats feiing - 6 bolig	Pr. år	93	97	4	4%
Sats feiing - 6 fritid	Pr. år	93	97	4	4%
Sats feiing - 8 bolig	Pr. år	70	73	3	4%
Sats feiing - 8 fritid	Pr. år	70	73	3	4%
Sats normalegebyr bolig, feiing og tilsyn kvar 8.år	Pr. år	241	250	9	4%
Sats normalegebyr fritid, feiing og tilsyn kvar 8.år	Pr. år	269	284	15	6%
Sats tilsyn - 1 bolig	Pr. år	1 367	1 421	54	4% Årleg tilsyn
Sats tilsyn - 1 fritid	Pr. år	1 590	1 653	63	4%
Sats tilsyn - 2 bolig	Pr. år	684	711	27	4% Vekt mot gebyr for årleg tilsyn 0,5
Sats tilsyn - 2 fritid	Pr. år	795	826	31	4%
Sats tilsyn - 4 bolig	Pr. år	342	355	13	4% Vekt mot gebyr for årleg tilsyn 0,25
Sats tilsyn - 4 fritid	Pr. år	398	413	15	4%
Sats tilsyn - 6 bolig	Pr. år	228	237	9	4% Vekt mot gebyr for årleg tilsyn 0,17
Sats tilsyn - 6 fritid	Pr. år	265	275	10	4%
Sats tilsyn - 8 bolig	Pr. år	171	178	7	4% Vekt mot gebyr for årleg tilsyn 0,13
Sats tilsyn - 8 fritid	Pr. år	199	207	8	4%